

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Θεσμοί και Πολιτικές Υγείας

Η εναλλακτική ιατρική & οι απόψεις ιδιωτών ιατρών Αχαΐας

Φοιτήτρια: Κανταράκη Ελένη

Τριμελής εξεταστική επιτροπή:

Καρακατσάνη Δέσποινα Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Κοινωνικής και
Εκπαιδευτικής Πολιτικής Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σουλιώτης Κυριάκος Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικής Υγείας, Σχολή
Κοινωνικών Επιστημών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Σπυριδάκης Εμμανουήλ Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Κοινωνικής και
Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Κόρινθος, 2017

Copyright © 2017

Κανταράκη Ελένη

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας έκδοσης, εξολοκλήρου ή τμήματος αυτής για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση των μελετών για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τους συγγραφείς. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα των κειμένων εκφράζουν τους συγγραφείς και μόνο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για τη διεκπεραίωση της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας επιθυμώ να ευχαριστήσω την κα. Καρακατσάνη Δέσποινα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, για τη συνεργασία και την πολύτιμη συμβολή της στην ολοκλήρωση της.

Περίληψη

Η εναλλακτική ιατρική κερδίζει συνεχώς έδαφος στη σύγχρονη κοινωνία και μεγάλο ποσοστό ασθενών στρέφεται σε αυτή, ενώ περιλαμβάνει πλήθος πρακτικών που δεν έχουν σχέση με την κλασσική ιατρική.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των αντιλήψεων των ιδιωτών ιατρών Αχαΐας αναφορικά με την εναλλακτική ιατρική, τον τρόπο με τον οποίο ασκείται και τη συμβολή της στην πρόληψη, θεραπεία και αποκατάσταση των νοσημάτων.

Χρησιμοποιήθηκε η ποιοτική μέθοδος στην ανάλυση συνεντεύξεων από ιδιώτες γιατρούς της Αχαΐας. Η εκπόνηση της έρευνας έδειξε ότι οι συνεντευξιζόμενοι ιδιώτες ιατροί της Αχαΐας δείχνουν δυσπιστία απέναντι σε αυτές τις τεχνικές, πως υπάρχει αμφιβολία για την επιστημονικότητα των μεθόδων και πως τα άτομα τα οποία επιλέγουν μεθόδους εναλλακτικής ιατρικής είναι χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου και απογοητευμένα από τη συμβατική ιατρική. Επίσης για τους ιδιώτες ιατρούς το φαινόμενο placebo αποτελεί μια πλαστή κατάσταση κατά την οποία οι ασθενείς θεωρούν ότι έχουν βελτιωθεί τα συμπτώματά τους με την εναλλακτική πρακτική ενώ στην πραγματικότητα δεν έχει συμβεί κάτι τέτοιο.

Συμπερασματικά, οι αντιλήψεις των ιδιωτών ιατρών Αχαΐας για την εναλλακτική ιατρική είναι πως το επιστημονικό της υπόβαθρο είναι φτωχό και πως μπορεί να ασκείται μόνο συμπληρωματικά και να επιδρά εν μέρει ευεργετικά. Η διαφήμιση και η προώθηση των εναλλακτικών μεθόδων κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος και η τυχόν εξαπάτηση του κοινού εξαρτάται από το κοινωνικό-μορφωτικό τους επίπεδο.

Λέξεις κλειδιά: εναλλακτική ιατρική, συμβατική ιατρική, ομοιοπαθητική.

Summary

Alternative medicine is increasingly gaining ground in modern society and a large percentage of patients is directed to it. It includes numerous practices that are not related to traditional medicine.

The aim of this research is to investigate the perceptions of private practice doctors in Achaia prefecture on alternative medicine, the way in which it is practiced and its contribution to the prevention, treatment of diseases and patients' rehabilitation.

The qualitative data analysis was conducted following the interviewing of private practitioners in Achaia. The development of the research showed that interviewees show distrust in such techniques, there is doubt as to the scientific approach and methods of implementation on the one hand, whereas people who choose alternative medicine methods are frustrated on conventional medicine and possess low socioeconomic status.

Furthermore, the placebo effect phenomenon, is -for private practitioners- a false state (of mind) in which patients believe that the disease symptoms have improved due to alternate practices when in fact no such thing happens.

In conclusion, the perceptions of private practice doctors in Achaia prefecture are summarized in alternative medicine perceived as a type of medicine that holds a poor scientific background, that it may only be exercised on a supplementary basis and as partially beneficial. Advertising and promotion of alternative methods of medicine is gaining more and more ground and the deception of the public depends vastly on their socio-educational level.

Keywords: alternative medicine, conventional medicine, homeopathy.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	5
Κεφάλαιο 1: Εναλλακτική ιατρική	
1.1. Ο ορισμός της εναλλακτικής ιατρικής	7
1.2. Σύντομη ιστορική αναδρομή της εναλλακτικής ιατρικής	10
1.3. Η πορεία και η επιστημονικότητα της εναλλακτικής ιατρικής	13
1.4. Εναλλακτικά θεραπευτικά συστήματα και Συστημική θεωρία	17
1.5. Εναλλακτική βιομηχανία Υγείας	19
Κεφάλαιο 2. Η υγεία η ασθένεια και η Εναλλακτική Ιατρική	
2.1. Ο ορισμός της υγείας και της ασθένειας σήμερα	20
2.2. Η ενδυνάμωση του οργανισμού με φυσικές τεχνικές και η εξάρτηση του από τη φύση	27
2.3. Η παράταση της νεότητας υπό το πρίσμα της συμβατικής και μη συμβατικής ιατρικής	29
2.4 Η εναλλακτική ιατρική και η πολιτιστική της διαφοροποίηση από τη κλασσική ιατρική.	33
Κεφάλαιο 3. Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στην ιατρική	
3.1. Βιοϊατρικό μοντέλο	34
3.2. Η ιατρικοποίηση της κοινωνίας	37
3.3. Η εναλλακτική ολιστική προσέγγιση της υγείας	39
3.4. Θρησκευτική και πνευματική προσέγγιση της εναλλακτικής ιατρικής	40

3.5. Το προφίλ των ασθενών και τα αίτια επιλογής της εναλλακτικής ιατρικής	41
--	----

Κεφάλαιο 4. Πρακτική και Εκπαίδευση Εναλλακτικών τεχνικών

4.1. Σημαντικές συμπληρωματικές εναλλακτικές τεχνικές	43
4.2. Εκπαίδευση των επαγγελματιών της εναλλακτικής ιατρικής και η κλινική εφαρμογή τους	46
4.3. Το προφίλ του θεράποντα εναλλακτικής ιατρικής	51
4.4. Ενεργειακή δύναμη και συντονισμένη θεραπεία	52
4.5. Ορθομοριακή Ιατρική και διατροφή	53

Κεφάλαιο 5: Η θεραπευτική πορεία στην εναλλακτική ιατρική.

5.1. Ο ρόλος της εναλλακτικής ιατρικής στη διάγνωση	57
5.2. Η διάρκεια της θεραπείας	58
5.3. Η αποκατάσταση της νόσου με την εναλλακτική ιατρική	59
5.4. Δημιουργία σχέσης εξάρτησης ασθενή – εναλλακτικού θεραπευτή	60
5.5. Οι αντιλήψεις του εναλλακτικού θεραπευτή για το σώμα	61

Κεφάλαιο 6: Εναλλακτικό θεραπευτήριο Πάτρας Λ.Γ

6.1. Η θεωρία του θεραπευτή συμπληρωματικών εναλλακτικών τεχνικών	62
6.2. Εξοπλισμός εναλλακτικού θεραπευτηρίου	65
6.3. Θεραπείες – τεχνικές	69
6.4 Θεραπευτική σκέψη	71

6.5. Αναφορά περιστατικού	71
---------------------------	----

Κεφάλαιο 7: Αντιλήψεις των ιδιωτών ιατρών για την εφαρμογή εναλλακτικής ιατρικής στην Ελλάδα

7.1. Σκοπός της έρευνας	75
-------------------------	----

7.2. Ερευνητικά ερωτήματα	76
---------------------------	----

7.3. Ερευνητικό εργαλείο	76
--------------------------	----

7.4. Συλλογή Δεδομένων	77
------------------------	----

7.5. Ανάλυση Δεδομένων	79
------------------------	----

7.6. Το δείγμα	80
----------------	----

7.7. Ανάλυση ερευνητικών ερωτημάτων	80
-------------------------------------	----

7.8. Συζήτηση	81
---------------	----

7.9 . Προτάσεις	101
-----------------	-----

Βιβλιογραφία	104
--------------	-----

Παράρτημα	112
-----------	-----

Εικόνες – Γραφήματα

Εικόνα 1.1. Ασκληπιεία	12
------------------------	----

Εικόνα 2.2. Καρδιά	25
--------------------	----

Εικόνα 2.3. Ακτινογραφία Θώρακος	25
----------------------------------	----

Εικόνα 2.4. Στοιβάδες Δέρματος	25
--------------------------------	----

Εικόνα 6.1. Μηχάνημα energy medicine	67
Εικόνα 6.2. Θεραπεία συχνοτήτων Βιοσυντονισμού	68
Εικόνα 6.3. Μηχάνημα ondament	68
Εικόνα 6.4. Εξέταση τσάκρων	72
Εικόνα 6.5. Ενδείξεις φυσιολογικών τσάκρα	73
Εικόνα 6.6. Ενδείξεις λήψης ενέργειας ασθενούς	73
Εικόνα 6.7. Επανεξέταση τσάκρων	74
Γράφημα 2.1. Πόνος	23
Γράφημα 2.2. Ψυχική αστάθεια	23
Γράφημα 2.3. Νευρολογικές διαταραχές	24
Γράφημα 2.4. Παθήσεις γαστρεντερικού	24

Εισαγωγή

Η εργασία αυτή εκπονήθηκε με την πεποίθηση ότι η εναλλακτική ιατρική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην σύγχρονη ιατρική, και κατέχει μια υψηλή θέση στην συμβολή της πρόληψης και θεραπείας των νοσημάτων. Ενώ οι ερευνητές δείχνουν κάποια επιφυλακτικότητα ως προς την τελική τους άποψη για την εναλλακτική ιατρική φαίνεται ότι μία συνολική απόρριψη ή αποδοχή των εναλλακτικών θεραπειών θα ήταν καταρχήν εσφαλμένη. Έχω πεισθεί για την ανάγκη ανάδειξης αυτής της μη συμβατικής ιατρικής λόγω της εξέλιξη της, της αποδοχής της από το κοινό και από ένα μέρος της ιατρικής επιστημονικής κοινότητας. Σκοπός μου είναι η διερεύνηση των απόψεων των συμβατικών ιατρών για την εναλλακτική ιατρική και η καταγραφή της αντιπαράθεσης και της δυσπιστίας που υπάρχει. Θα προσπαθήσω, μέσα από την βιβλιογραφική αναζήτηση, να καλύψω την προβληματική μου. Η εναλλακτική ιατρική περιλαμβάνει μεθόδους πρακτικών εφαρμογών που αντιμετωπίζουν τον άνθρωπο ολιστικά, προσεγγίζοντας τον οργανισμό προς το όλον του και όχι προς τα επιμέρους στοιχεία του. Κατά την εξέλιξη της παρούσας εργασίας θα παρουσιαστεί μια συγκριτική ανάλυση της ιατρικής με την εναλλακτική ιατρική με κύριο σκοπό την επεξήγηση των αιτιών επικέντρωσης της κοινωνίας σε αυτές τις τεχνικές. Για πολλούς μελετητές επιστημονική γνώση θεωρείται η γνώση που προκύπτει από τη συστηματική μελέτη των εμπειρικών φαινομένων και από το σύνολο των γνώσεων που προκύπτουν από αυτή. Η εναλλακτική ιατρική περιλαμβάνει πληθώρα θεραπευτικών τεχνικών. Παρά το ότι τα τελευταία χρόνια έχουν πληθύνει τα σχετικά δημοσιεύματα, η βιβλιογραφία γύρω από το θέμα αυτό παραμένει μάλλον φτωχή¹. Τα πιο αξιόπιστα αποτελέσματα σύγχρονων ερευνών πάνω στην εναλλακτική ιατρική δημοσιοποιήθηκαν το 2004 από το Αμερικανικό Κέντρο Συμπληρωματικής και Εναλλακτικής Ιατρικής και το Αμερικανικό Κέντρο Στατιστικών Υγείας. Τα αποτελέσματα προέκυψαν από μια

¹ Παραδόσεις Μαθημάτων Μεταπτυχιακού (2014) (Master) Ομοιοπαθητικής στη Σύρο, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Σπυρίδων Κυβέλλος.

μελέτη σε εθνικό επίπεδο κατά την οποία κάθε χρόνο χιλιάδες Αμερικανοί έδιναν συνεντεύξεις για την υγεία τους²³

Στο θεωρητικό μέρος της παρούσας εργασίας θα περιγραφεί η εναλλακτική ιατρική ως προς την ιστορική της αναδρομή, την εξέλιξη της και τη θέση της και τις μορφές της στη σημερινή κοινωνία. Ακολουθώς αναλύονται οι έννοιες της υγείας και της νόσου, η έννοια του γήρατος καθώς και η άποψη της κοινωνίας για την επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στις παραπάνω έννοιες. Τέλος στο τελευταίο κεφάλαιο του θεωρητικού μέρους περιλαμβάνεται και καταγράφεται η ανάλυση των επισκέψεών μου σε ένα εναλλακτικό θεραπευτήριο των Πατρών και οι γνώσεις που απέκτησα μέσα από την ατομική μου εμπειρία.

Στο ερευνητικό μέρος της παρούσας εργασίας γίνεται ανάλυση του φαινομένου αυτού μέσα από συνεντεύξεις που έχουν ληφθεί από ιδιώτες ιατρούς του Νομού Αχαΐας με σκοπό την διερεύνηση των απόψεων τους σχετικά με την εναλλακτική ιατρική. Η επιλογή λήψης των συνεντεύξεων από ιδιώτες ιατρούς της Αχαΐας έγινε αρχικά λόγω του τόπου κατοικίας της κύριας ερευνήτριας και συγγραφέως της παρούσας εργασίας και δεύτερον λόγω της συναναστροφής της, στο πλαίσιο σεμιναρίων που έχουν διεξαχθεί στην πόλη μας για την εναλλακτική ιατρική, με αρκετούς επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων της κλασσικής ιατρικής. Συγκεκριμένα η προβληματική που αναπτύσσεται στη παρούσα έρευνα είναι πρώτον εάν είναι επιστημονικά τεκμηριωμένες οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται και δεύτερον που οφείλεται η άνοδος της εναλλακτικής ιατρικής. Επίσης διερευνήθηκε το αίτιο που στρέφει του ασθενείς προς αυτές τις θεραπευτικές και το προφίλ των ατόμων που την επιλέγουν. Συνεπώς μέσα από την συλλογή των δεδομένων κατεβλήθη προσπάθεια εντοπισμού του ορισμού και της διακρίβωσής της εναλλακτικής ιατρικής και του τρόπου μέσω του οποίου μπορεί να προσφέρει ικανά εφόδια για την πρόοδό και την επιτυχή αντιμετώπιση ασθενειών στη συμβατική ιατρική.

² www.nccam.nih.gov

³ Anderson J.G. & Taylor A.G. (2012). Use of complementary therapies for cancer symptom management: Results of the 2007 national health interview survey. *Journal of Alternative and Complementary Medicine* 18(3):235-41

Κεφάλαιο 1: Εναλλακτική ιατρική

1.1 Ο ορισμός της εναλλακτικής ιατρικής

Στην τεράστια προσπάθεια ιατροκοποίησης της εποχής μας και τελειοποίησης των φαρμακευτικών και θεραπευτικών παρεμβάσεων διαφαίνεται μια αχνή απειλή στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων ενώ όλοι διανύουν μια σκληρή εποχή κοινωνικής αναταραχής και οικονομικής δυσπραγίας.

Η εναλλακτική ιατρική προσπαθεί να περιγράψει εκείνες τις τεχνικές που δεν έχουν αποδειχτεί επιστημονικά αλλά πλαισιώνουν το άτομο ολιστικά δίνοντας μέγιστη σημασία στα φυσικά, πνευματικά και συναισθηματικά χαρακτηριστικά του.⁴

Σε συνθήκες πίεσης ο άνθρωπος μπορεί να μην ανταποκρίνεται πάντα στην κλασσική ιατρική αλλά να προσπαθεί να βρει τρόπους ίασης μέσα από την εναλλακτική ιατρική. Πολλοί Αμερικανοί περισσότερο από το 30% των ενηλίκων και περίπου 12% των παιδιών κάνουν χρήση παράλληλα με τη συμβατική ιατρική και των συμπληρωματικών ή και εναλλακτικών θεραπειών που βρίσκονται ολοένα και περισσότερο σε άνθιση. Οτιδήποτε μη συμβατικό εντάσσεται στην εναλλακτική ιατρική. Ο ομοιοπαθητικός ιατρός δίνει έμφαση στην ιδιοσυγκρασία του ατόμου και δεν εξετάζει μόνο το σύμπτωμα που εκείνο αναφέρει.

Η εναλλακτική ιατρική αποτελεί ολιστική ιατρική, δε δίνει έμφαση στο σύμπτωμα αλλά στην αξιολόγηση της ιδιοσυγκρασίας του ασθενούς και στη δυναμοποίηση όλων εκείνων των φυσικών ουσιών και ιόντων που μπορούν να δώσουν λύση στο πρόβλημα. Συνεπώς ως ολιστική ιατρική ορίζεται η θεραπεία του ατόμου ως συνόλου, δηλαδή η θεραπεία του πνεύματος της ψυχής και του σώματος και όχι μόνο συγκεκριμένων ενοχλήσεων και παθήσεων.

⁴ Institute of Medicine (U.S.), (2005). Complementary and Alternative Medicine in the United States. Committee on the Use of Complementary and Alternative Medicine by the American Public. Washington: National Academies Press.

Κατά καιρούς η επικαιρότητα απασχολείται με το βαθμό επιστημονικής κατάρτισης των ατόμων που επιλέγουν να χορηγούν, επαγγελματικά, αυτού του είδους τις θεραπείες. Οι άνθρωποι που εκπονούν τέτοιου είδους μεθόδους δεν είναι απαραίτητα ιατροί αλλά προέρχονται από διάφορα επιστημονικά πεδία ή μη.⁵ Για την άσκηση των μεθόδων της εναλλακτικής ιατρικής στην Ελλάδα ασχολούνται άτομα, τα οποία έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια ή και μεταπτυχιακά προγράμματα όπως για παράδειγμα, το πρόγραμμα της ομοιοπαθητικής του Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Οι μελέτες επίδρασης και ωφελιμότητας της ομοιοπαθητικής σε διάφορες ασθένειες είναι αρκετά συχνές. Μερικές από τις μελέτες αποδεικνύουν αναμφίβολα οφέλη απέναντι στο αλλεργικό και βρογχικό άσθμα. Έξι μελέτες, σχεδιασμένες με επιστημονικό τρόπο, με συνολικά 556 ασθενείς, ανέλυσαν την επίδραση της ομοιοπαθητικής στο εμμένον άσθμα. Ο ρόλος των CAMs στη θεραπεία του άσθματος για παράδειγμα είναι περιορισμένος, καθώς η αποτελεσματικότητά τους δεν έχει αποδειχθεί επαρκώς. Αν και ο ψυχοθεραπευτικός ρόλος του θεραπευτή αποτελεί μέρος του placebo effect σε όλες τις θεραπείες, αυτή η συνιστώσα θεωρείται ενσωματωμένη στη λεγόμενη ολιστική προσέγγιση που προτείνεται από τις CAMs και αποτρέπει τη διενέργεια RCTs.⁶

Η λαϊκή θεραπευτική όμως, και η επιστήμη παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές στους διαφορετικούς πολιτισμούς κατά τα μήκη και πλάτη του πλανήτη⁷. Η φιλοσοφία του κάθε πολιτισμού αναπτύσσει διαφορετική θεώρηση για τον ορισμό της υγείας και της ασθένειας. Δεν μπορεί να εξαιρεθεί όμως και το δαιμόνιο μυαλό του ανθρώπου που

⁵ Theodoropoulos Ioannis, Manolopoulos Konstantin, von Georgi Richard, Bohlmann Michael, Munstedt Karsten ,(2005). Physicians and Complementary and Alternative Medicine Cancer Therapies in Greece: A Survey. Journal of Alternative and Complementary Medicine, Vol.11, No.4, p.703-708,

⁶ Margaret E. Kemeny, PhD, Lanny J. Rosenwasser, MD, Reynold A. Panettieri, MD, Robert M. Rose, MD, Steve M. Berg-Smith, MSc, Joel N. Kline, MD, MSc (2007). Journal of Allergy and Clinical Immunology Volume 119, Issue 6, Pages 1375-1381

⁷ Caccioppo,J.T., Andersen, B. L., Turnquist, D. C., & Petty, R. E. (1985). Psychophysiological comparison processes: Interpreting cancer symptoms. In B. L. Andersen (Ed.), Women with cancer: Psychological perspectives . New York: Springer-Verlag.p.p 141 -171

έχει την ανάγκη να μεγαλοποιεί και να κατασκευάζει το θεραπευτικό προφίλ μιας μεθόδου και να διατέμνει τα θεραπευτικά της αποτελέσματα με σκοπό την προσέλκυση νοσούντων, όπως για παράδειγμα πως παρουσιάζει ευεργετικά αποτελέσματα στον καρκίνο η μουσικοθεραπεία.⁸

Την τελευταία δεκαετία καταγράφεται παγκοσμίως γεωμετρική αύξηση των ασθενών που αναζητούν και τελικά ακολουθούν μία εναλλακτική ιατρική θεραπευτική μέθοδο. Ας παραθέσουμε μερικά από τα υπάρχοντα επίσημα στοιχεία. Το 1997 το ποσοστό των Αμερικανών πολιτών που χρησιμοποίησαν τουλάχιστον μία φορά εναλλακτική ιατρική ήταν 42%. Σε Ευρωπαϊκές χώρες που διαθέτουν επίσημες στατιστικές το ποσοστό των ασθενών που χρησιμοποιούν εναλλακτικές θεραπείες κυμαίνεται από 20-50%. Στην Μεγάλη Βρετανία το 74% του πληθυσμού θεωρεί αναγκαία την εισαγωγή των εναλλακτικών θεραπειών στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Επίσης ποσοστό 75% των Γενικών Ιατρών συνηγορούν υπέρ της παραπάνω αναγκαιότητας.

Να σημειωθεί ότι στη Μ. Βρετανία η Ομοιοπαθητική Ιατρική ασκείται στα πλαίσια του Εθνικού Συστήματος Υγείας εδώ και πενήντα περίπου χρόνια σε πέντε Ομοιοπαθητικά νοσοκομεία. Δημοσκοπήσεις στην Ολλανδία και στο Βέλγιο αποκάλυψαν ότι το 60% των πολιτών είναι πρόθυμοι να πληρώνουν μεγαλύτερα ασφάλιστρα αρκεί να καλύπτονται οι εναλλακτικές θεραπευτικές μέθοδοι. Στη Γαλλία το ένα τρίτο των Γενικών Ιατρών χρησιμοποιεί εναλλακτικές θεραπείες, το 21% συχνά και το 73% περιστασιακά. Στην Ολλανδία το ίδιο ποσοστό είναι 47% εκ των οποίων το 40% χρησιμοποιούν Ομοιοπαθητική Ιατρική. Στην Ελλάδα οι ρυθμοί αναζήτησης εναλλακτικής θεραπείας από τους ασθενείς είναι ανάλογη των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών. Η μόνη υπάρχουσα στατιστική δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Ιατρικά Χρονικά» το 1996 και στην οποία φαίνεται ότι το 31,3% των κατοίκων του Λεκανοπεδίου Αττικής είχαν αναζητήσει τουλάχιστον μία φορά θεραπεία σε ιατρό εναλλακτικής ιατρικής. Υπολογίζεται ότι το ποσοστό αυτό σήμερα είναι πολύ υψηλότερο κρίνοντας από τα στοιχεία των φαρμακείων.

⁸ Magill, L. (2009). The meaning of the music: the role of music in palliative care music therapy as perceived by bereaved caregivers of advanced cancer patients. *Am J Hosp Palliat Care*, 26 (1): 33- 39

1.2. Σύντομη ιστορική αναδρομή της εναλλακτικής ιατρικής

Οι εναλλακτικές θεραπείες είναι γνωστές εδώ και 6000 χρόνια στους αρχαίους πολιτισμούς της Κίνας, της Ινδίας, της Αιγύπτου, της Ρώμης και της Ελλάδας. Στην Ινδία η εναλλακτική ιατρική είναι γνωστή ως Βεδική ή Ayurveda, ασκήθηκε για περισσότερο από 4000 χρόνια και εφαρμόζεται μέχρι και σήμερα από το 80% του πληθυσμού⁹. Στόχος των εναλλακτικών ιατρικών είναι ο συνδυασμός του τρόπου ζωής και της διατροφής για την ισορροπία νου – ψυχής – σώματος. Η Παραδοσιακή Κινέζικη Ιατρική θεωρείται πρόδρομος της σημερινής εναλλακτικής ιατρικής. Ο συνδυασμός σωματικών – ψυχικών – πνευματικών πρακτικών με στόχο τη θεραπεία του νου και του σώματος απασχολούσε ανέκαθεν τον άνθρωπο. Ο Βελονισμός ξεκίνησε 3000 χρόνια πριν με 365 βελονιστικά σημεία και σήμερα υπάρχουν πάνω από 2000. Στην Αίγυπτο καταγράφονται στον πάπυρο του Ebers τα βότανα και η ηλιοθεραπεία για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες. Το 2330 π.Χ.: στον τάφο του γιατρού Ankhmahor αναβρέθηκαν ευρήματα στα οποία χρονολογείται η αρχαιότερη καταγραφή εφαρμογής της ρεφλεξολογίας. Στην Αρχαία Ρώμη μεταδόθηκαν γνώσεις για τη βοτανοθεραπεία και την αρωματοθεραπεία από τους Έλληνες και τους Αιγύπτιους. Η ιριδολογία καταγράφεται 3000 χρόνια πριν στους πολιτισμούς των, Χαλδαιών, Αιγυπτίων, Κινέζων και Ελλήνων

Η αρχαία ελληνική ιατρική είναι ένα κράμα μυθολογίας και μαρτυριών. Ο Απόλλων ιατρός των θεών του Ολύμπου αναφέρεται ως παιήων- θεραπευτής και ως χειρουργός. Σύμφωνα με το μύθο ανοίγει την κοιλιά, κατ' άλλους τη κεφαλή, της κορωνίδας και βγάζει τον Ασκληπιό με υπερφυσικές ιδιότητες «ανιαστών αυτούς τους νεκρούς» ο ιατρός αποτελούσε μέλος ιερατείου όπου υπήρχε το μαγικό στοιχείο και κάθε στοιχείο που μπορούσε να απαλύνει το πρόβλημα των αρρώστων. Στην αρχαία Κόρινθο το 146 π.Χ. ο Θεός Απόλλων είναι ο θεράπων ιατρός και ο γιός του Ασκληπιός σχετίζεται με την θεραπευτική. Οι εγκοιμήσεις των ασθενών πρωτοστατούν την εποχή εκείνη. Οι ασθενείς βλέπουν στον ύπνο τους το Θεό Απόλλωνα και ξυπνούν θεραπευμένοι. Τα Ασκληπιεία τα πρώτα θεραπευτήρια είναι ο τόπος που δόθηκε μεγάλη υπόσταση στην πνευματική θεραπεία. Η πεποίθηση πως η αντιμετώπιση των

⁹ www.holisticmedicine.org

ασθενειών πρέπει να είναι ολιστική δέσποζε τον καιρό εκείνο. Ο Ασκληπιός είχε δάσκαλο το Χείρων τον Κένταυρο που ήταν γιός του Κρόνου, γιατρός θεραπευτής και βοτανολόγος. Η καταγωγή του από το Πήλιο και η σχέση του με τα βότανα ήταν άριστη. Μάλιστα ο Κένταυρος Χείρων ήταν και ιατρός και παιδαγωγός του Αχιλλέα. Η εναλλακτική ιατρική βασίζεται στα δώρα της φύσης, και στο τελευταίο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στις πηγές θεραπείας. Η Ύπνωση είναι η φυσική ικανότητα του ανθρώπου να στρέφει το ενδιαφέρον του προς τα μέσα, προς τον εσωτερικό του κόσμο, προς τις αναμνήσεις, τις σκέψεις, τα βιώματά του. Είναι, δηλαδή, μια εσωτερική αναζήτηση. Κατά το Ψυχόδραμα, οι άνθρωποι προβαίνουν σε εκδραμάτιση, υποδύονται δηλαδή ρόλους, βάζοντας έτσι μια τάξη στα γεγονότα που τους πίκραναν στο παρελθόν και αναζητούν τρόπους αποκατάστασής τους.¹⁰

Τα Ασκληπιεία χαρακτηρίστηκαν ως χώροι υγείας και ευεξίας και η εναλλακτική ιατρική έχει εμπνευστεί από τη δράση τους και τη θεραπευτική τους νομολογία.

Ο 21ος αιώνας βαδίζει με πελώρια βήματα και οδεύει σε μία εποχή, όπου τα συστήματα γίνονται όλο και πιο τολμηρά, με την πρόοδο της επιστήμης. Αλλά, για να επιτευχθεί η τελειότητα καταστρέφεται, καμιά φορά η ποιότητα των ανθρώπων. Η ζωή είναι πιο δύσκολη από άλλες εποχές, επειδή επικρατεί μια «σύγχυση» στόχων και μια κοινωνική αναταραχή. Κάθε άνθρωπος όμως, έχει κάτι το διαφορετικό και αυτό πρέπει να αποδίδεται. Η ολιστική θεραπευτική αντιλαμβάνεται τον άνθρωπο ως ένα ενιαίο σύνολο σώματος, συναισθήματος και νου, ως ένα αδιαίρετο κομμάτι του περιβάλλοντος που το επηρεάζει και επηρεάζεται από αυτό.

¹⁰ 4ο Διεθνές Συνέδριο Δραματοθεραπείας & Παιγνιοθεραπείας της ΕΔΠΕ 2016. Αθήνα, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, 2-4 Δεκεμβρίου.

Εικόνα 1.1

Πηγή:<http://www.fatsimare.gr/kserete-oti/2016/03/22/ta-thaymata-sta-arxaia-asklipieia>

Όταν κάποιο από τα τμήματα που αποτελούν τον άνθρωπο απωλέσει την ισορροπία του, επηρεάζει αυτόματα και τα υπόλοιπα που τον αποτελούν πχ μια ανισορροπία στο συναισθηματικό επίπεδο (στεναχώρια) θα επηρεάσει άμεσα τη χημεία του εγκεφάλου και αν έχει διάρκεια μπορεί να προκαλέσει κάποια πάθηση, η οποία θα εκδηλωθεί με διάφορα συμπτώματα ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου ατόμου. Με την ολιστική θεραπευτική προσέγγιση επιδιώκεται η εξισορρόπηση όλων των επιπέδων ύπαρξης των ανθρώπων και όχι απλά η ανακούφιση ή η απομάκρυνση του συμπτώματος. Βασικός σκοπός της ολιστικής προσέγγισης είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση της αιτίας που προκαλεί ένα πρόβλημα υγείας. Αυτό επιτυγχάνεται προσεγγίζοντας θεραπευτικά το φυσικό, το συναισθηματικό αλλά και το νοητικό κόσμο των ανθρώπων.¹¹

¹¹ Shakila – Brati, I. (2010). Ολιστική θεραπεία. Ανακτήθηκε 27 Φεβρουαρίου 2011 από: <http://www.shakila.gr/en/articles/texts/37-2010-05-03-08-54-38>.

Οι εναλλακτικές θεραπείες προστατεύουν το σύγχρονο άνθρωπο από την ισοπέδωση που προκαλεί η κοινωνία. Τον βοηθούν να αντιλαμβάνεται την ομορφιά και το εύρος της ψυχής του. Καταφεύγοντας κανείς στην εναλλακτική θεραπευτική κερδίζει κάτι ανεκτίμητο. Εκτός από την καλή φυσική του κατάσταση, γνωρίζει το είναι του και τα άβυσσους της ψυχής του. Έτσι θέτει τα δικά του πρέπει και θέλω και σιγά- σιγά βρίσκει τις δικές του ισορροπίες στη ζωή¹².

1.3 Η πορεία και η επιστημονικότητα των εναλλακτικών πρακτικών στην συμβατική ιατρική

Ο άνθρωπος με την εξέλιξη του και την υψηλή νοσηρότητα του κάνοντας απεγνωσμένες προσπάθειες να βελτιώσει τη ζωή του και την ποιότητά της, να φτάσει το Θεό και να κατασκευάσει τον άνθρωπο ξέφυγε από το δρόμο του και οδηγείται σε δύσκολα ιατρικά μονοπάτια. Τα φάρμακα εξουσιάζουν την ζωή του και η πολυφαρμακία αποτελεί πια πάγιο φαινόμενο στις μέρες μας. Οι εναλλακτικοί θεραπευτές πιστεύουν πως αποτελούν τους κήρυκες της προστασίας του περιβάλλοντος ως ενεργού στοιχείου για την αποκατάσταση των ασθενών και προβάλλουν την διαφύλαξη του περιβάλλοντος.

Η καταστρεπτική επίδραση του ανθρώπου στο περιβάλλον είχε ως συνέπεια το φαινόμενο του θερμοκηπίου δηλαδή την υπερθέρμανση του πλανήτη και του κλονισμού της ισορροπίας του πλανήτη μας με συνέπεια να δημιουργηθούν περισσότερες ασθένειες ακόμα και ανίατες. Καθημερινά διαπιστώνουμε την ανάδειξη μελετών που έχουν να κάνουν με τις επιδράσεις του περιβάλλοντος στον άνθρωπο με την καρκινογένεση, με την ανάλυση της καρκινογόνου δράσης των ιόντων των ακτινοβολιών, των χημικών ουσιών των διατροφικών συνηθειών των κοινωνικών και των επαγγελματικών συνηθειών.¹³

Η συμπληρωματική πορεία των εναλλακτικών πρακτικών σχετίζεται με την αφύπνιση και παρότρυνση των ανθρώπων να στραφούν στο περιβάλλον να βελτιώσουν

¹² Beverly Rubik, Audrey J. Brooks, και Gary E. Schwartz (2006). Η Εφημερίδα της Εναλλακτικής και Συμπληρωματικής Ιατρικής. Τεύχος 1: 22 Φλεβάρη 2006 p.p 7-13.

¹³ Εγκυκλοπαίδεια Υγεία Οδηγός Υγιεινής (1996). Οι άλλες ιατρικές. Εκδόσεις Δομική, σελ 1194.

την ατομική τους εσωτερική δύναμη που πηγάζει από αυτό και να αναζητήσουν τεχνικές και δομές που είναι πιο κοντά στο φυσικό και παραδοσιακό περιβάλλον του ανθρώπου και όχι στο βιομηχανικό και τεχνολογικό του περιβάλλον .

Ένα από τα μεγαλύτερα ατοπήματα της Ιατρικής είναι πως για αυτήν όλα είναι εφικτά. Η αρρωστοποίηση της ζωής είναι μία νέα τρέλα στο πλαίσιο της απληστίας στο χώρο της ιατρικής¹⁴.

Ο μεγάλος αριθμός των μελετών και πρωτοκόλλων επίσης πολλές φορές δεν βοηθούν τους ασθενείς. Πανάκριβα φάρμακα, προς όφελος εταιρειών, δεσπόζουν στον ιατρικό χώρο και ο ασθενής αποτελεί το παρακλάδι ή όχι της επιτυχίας τους. Η μη συμβατική ιατρική προσπαθεί να στρέψει με μεθόδους και τεχνικές τον άνθρωπο στο φυσικό του περιβάλλον και να αφουγκραστεί τον ίδιο του τον εαυτό. Η ιατρική, η εξέλιξη του επαγγέλματος, πολλές φορές έχει να κάνει με την αντιμετώπιση του συμπτώματος και όχι με την αναζήτηση της αιτίας που δημιούργησε το πρόβλημα με συνέπεια το σύμπτωμα να εμφανίζεται ξανά και ξανά. Στο κοινό επιπλέον υπάρχει πάντα η αμφισβήτηση και η καχυποψία για το θεραπευτή τους είτε είναι γιατρός είτε άλλων πρακτικών. Το Κράτος εδώ δίνει απάντηση όσο αφορά την νομιμότητα αυτών που ασκούν διάφορους μεθόδους εναλλακτικής ιατρικής. Το επίπεδο των γνώσεων και των προσόντων περιλαμβάνονται και κατοχυρώνονται θεσμικά. Έτσι λοιπόν το Νομικό πλαίσιο για αυτούς που μπορούν να ασκούν εναλλακτική ιατρική περιλαμβάνει ¹⁵

¹⁴ www.cancersociety.gr

¹⁵ Νόμος για την επαγγελματική εκπαίδευση των πρακτικών ιατρών χωρίς διορισμό (Heilpraktikergesetz) της 17ης Φεβρουαρίου 1939 (RGB1 I σελ. 251; BGB1 III 2122-2); πρώτους εκτελεστικούς κανονισμούς στο νόμο για την επαγγελματική εξάσκηση της πρακτικής ιατρικής χωρίς διορισμό της 18ης Φεβρουαρίου 1939 (RGB1 I σελ. 259; BGB1 III 2122-2-1); βλ. παρ. 1 του νόμου περί πρακτικής ιατρικής καθώς και παρ. 3 (1) 3(2) και 4 του σχετικού εκτελεστικού κανονισμού. Για την εκπαίδευση ως πρακτικός ιατρός υπάρχουν ιδιωτικές σχολές, των οποίων η παρουσίαση δεν είναι υποχρεωτική. Οι αρμόδιες για θέματα οικείες αρχές πραγματοποιούν βάσει ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών εξέταση των γνώσεων και ικανοτήτων των πρακτικών θεραπόντων πριν να δώσουν τη σχετική άδεια για την εξάσκηση του επαγγέλματος. Οι εν λόγω πρακτικοί ιατροί έχουν οργανωθεί σε πολλούς συνδέσμους.

α) Πανεπιστημιακούς ιατρούς, που έχουν στραφεί σε μη συμβατική ιατρική, διαθέτουν τις γνώσεις που τους διευκολύνουν σε περίπτωση ανάγκης να λάβουν μέτρα συμβατικής θεραπευτικής αγωγής. Το παρόμοιο επίπεδο γνώσεων είναι κάτι ιδιαίτερα θετικό και οι αντιρρήσεις όσον αφορά αυτή την ομάδα προσώπων είναι οι λιγότερες. Ιατροί πανεπιστημιακών σχολών, που ασχολούνται με μη συμβατική ιατρική, μπορούν ως εκ τούτου, χωρίς καμία αμφιβολία, να δραστηριοποιηθούν και ως μη συμβατικοί ιατροί.

β) Μη συμβατικούς ιατρούς χωρίς δίπλωμα ιατρικής, οι οποίοι δε διαθέτουν από τις σπουδές τους τις απαραίτητες βασικές γνώσεις. Ο στόχος λοιπόν θα πρέπει να είναι να υπάρξει ένα όσο το δυνατόν υψηλότερο επίπεδο γνώσεων και προσόντων. Αυτό μπορεί να εξασφαλισθεί μέσω αυτορρύθμισης των επαγγελματικών φορέων: οι επαγγελματικές οργανώσεις θα μπορούσαν να επιβλέπουν την πρόσβαση στο εν λόγω επάγγελμα καθώς και την άσκηση αυτού. Με την προϋπόθεση ότι τα μέλη του εν λόγω επαγγέλματος είναι αρκετά τίμια, θα ήταν τα πιο κατάλληλα άτομα για να κρίνουν τους συναδέλφους τους. Μπορεί να θεωρήσουμε ότι οι εν λόγω επαγγελματικοί φορείς θα έθεταν αυστηρές προδιαγραφές, ώστε να μην υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός. Οι εν λόγω επαγγελματικές οργανώσεις θα πρέπει να υπόκεινται σε δημόσιο έλεγχο. Ως κατώτατο όριο θα πρέπει ζητείται το επίπεδο προσόντων και γνώσεων, το οποίο ισχύει σε ένα κράτος μέλος για το επάγγελμα του πρακτικού θεραπευτή. Πρέπει να είναι απόλυτα σαφές ότι αυτό το επίπεδο γνώσεων και προσόντων δεν καθορίζεται με ασαφή τρόπο, αλλά μπορεί να εκτιμηθεί από τις αρμόδιες αρχές, ότι υφίσταται ή όχι. Για μη συμβατικούς ιατρούς πρέπει σε κάθε περίπτωση να απαιτούνται βασικές γνώσεις της πανεπιστημιακής ιατρικής, καθώς και μεγαλύτερες γνώσεις στη σχετική μη παραδοσιακή ιατρική κατεύθυνση.

Έτσι λοιπόν τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αλματώδης αύξηση των επαγγελματικών εξειδικεύσεων της εναλλακτικής ιατρικής η οποία είναι ανάλογη με την οικονομική και κοινωνική πρόοδο μιας χώρας. Πολλές φορές μάλιστα συναντάμε ειδικότητες που δεν γνωρίζουμε καν το περιεχόμενό τους¹⁶.

¹⁶ Πετρόπουλος, Α. (2002). Η εξέλιξη των αντιλήψεων για τη νόσο στην ιατρική. Ανακτήθηκε από: <http://petropoulos.asklipios.org>.

Το φαινόμενο αυτό ίσως να οφείλεται στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα του ατόμου ώστε να ικανοποιήσει την τάση του για γνώση. Η αύξηση πάλι αυτών των μεθόδων ενισχύεται και από το πολλαπλασιασμό των αναγκών και προβλημάτων της σύγχρονης κοινωνίας. Ποια όμως από τα σύγχρονα επιστημονικά χαρακτηριστικά κατέχουν αυτού του είδους οι μεθοδολογίες;

Απαραίτητο γνώρισμα του επιστημονικού πνεύματος είναι η σαφήνεια και η ακρίβεια, δηλαδή η απομόνωση κάθε περιττού στοιχείου, ώστε να απομακρύνει τη σύγχυση μεταξύ των δεδομένων. Από την άλλη η εναλλακτική ιατρική δέχεται και το περιττό στοιχείο στο κόλπο της ως αξιολογήσιμο.

Η αντικειμενικότητα είναι ένα άλλο επιστημονικό γνώρισμα που ερμηνεύει τα γεγονότα και τα φαινόμενα με τρόπο τέτοιο ώστε να μην δέχεται καμία αμφισβήτηση. Το επιστημονικό πνεύμα είναι απαλλαγμένο από προκαταλήψεις και δογματισμούς. Η πλάνη εδώ αποτελεί στοιχείο κατά τα επιστημονικά δρώμενα μεθόδων που δεν έχουν επιστημοσύνη.

Χαρακτηριστικά επιστημονικά της συμβατικής και μη συμβατικής ιατρικής που μπορούν να ενταχθούν από κοινού αλλά με άλλη χρήση για την κάθε μία είναι:

- Η περιέργεια για όσα συμβαίνουν γύρω μας, η έντονη επιθυμία για γνώση και δράση.
- Η παρατηρητικότητα: η παρατήρηση οδηγείται στο διαχωρισμό του ουσιώδους από το επουσιώδους, και του σημαντικού από το ασήμαντο.

Ο Βρετανικός Ιατρικός Σύλλογος (BMA) το 1993 εξέδωσε αναφορά που ορίζει την Ομοιοπαθητική «ξεχωριστό κλινικό κλάδο με δική του ευδιάκριτη φιλοσοφική και μεθοδολογική βάση, που μπορεί να διδαχθεί και να ασκηθεί ως αυτόνομο επάγγελμα».¹⁷ Για την ομοιοπαθητική ως την μέθοδο που έχει πάρει ευρεία

¹⁷ Παϊζης, Α. (1996). Η επιστημονική απόδειξη της ομοιοπαθητικής ιατρικής. The Consumer's Guide to Homeopath. Ανακτήθηκε από: <http://www.medicinbio.com/Greek/scihom.htm>.

αναγνώριση, εκτός της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αρχίσει διαδικασίες αναγνώρισης της Ομοιοπαθητικής για μη γιατρούς. Νορβηγία: Κρατική αναγνώριση και προστατευόμενος τίτλος από το 2004 Δανία: Κρατική αναγνώριση από το 2004 Σουηδία, Ισλανδία: Δημιουργούνται μητρώα για κρατική αναγνώριση Ολλανδία: Κρατική αναγνώριση από το 1993 Πορτογαλία: Κρατική αναγνώριση από το 2003.

1.4. Εναλλακτικά θεραπευτικά συστήματα και Συστημική θεωρία.

Η εναλλακτική ιατρική όπως έχουμε αναφέρει προσεγγίζει τον άνθρωπο ολιστικά. Αυτό οδηγεί πολλούς να ισχυρίζονται πως οι απόψεις τους ταυτίζονται με τις περιοχές της Συστημικής Θεωρίας της Συστηματικής Σκέψης και των βιοσυστημάτων. Τα στοιχεία αυτά χαρακτηρίζουν το εύρος του διεπιστημονικού πεδίου στο οποίο βασίζεται ένα ΠΜΣ ολιστικών εναλλακτικών θεραπευτικών συστημάτων όπως η Κλασική Ομοιοπαθητική, και υποδεικνύουν την ανάγκη δημιουργίας του μέσα σε ένα καθαρά διεπιστημονικό χώρο ο οποίος διέπεται από τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα και του οποίου ο πυρήνας είναι η Ολιστικότητα της Συστημικής Προσέγγισης.

Η Συστημική θεωρία γεννάται από το χώρο της μηχανικής και βρίσκει ανταπόκριση στο χώρο της βιολογίας της οικονομικής και της πληροφορικής. Αφορά μια ολιστική αντίληψη και σχεσιακή αντίληψη του κόσμου. Καταργώντας την παγιωμένη αντίληψη της σχέσης αίτιου – αποτελέσματος, η συστημική σχολή και θεωρία η μελέτη της επεκτείνεται στη διερεύνηση του όλου του ανθρώπινου συστήματος. Αναφέροντας ως σύστημα εννοούμε παράγοντες που έρχονται σε αλληλεξάρτηση. Κάθε παράγοντας που επηρεάζεται επιφέρει αλλαγές σε ολόκληρο το σύστημα. Τα βιολογικά συστήματα, όπως ο ανθρώπινος οργανισμός, δεν μπορούν να μελετηθούν με την αναλυτική σκέψη και καθιερώθηκε η ανάγκη της συστημικής σκέψης δηλαδή, μια σκέψης που στηρίζεται τουλάχιστον στην αλληλεξάρτηση των μερών. Η συστημική σκέψη, εμφανίστηκε για πρώτη φορά στη δεκαετία του 1940, ως απάντηση στην αποτυχία της μηχανιστικής σκέψης και του βιταλισμού να εξηγήσουν

τα βιολογικά φαινόμενα. Στη συστημική σκέψη, "σύστημα" είναι ένα πολύπλοκο και εξαιρετικά διασυνδεδεμένο δίκτυο μερών, τα οποία επιδεικνύουν συνεργατικές ιδιότητες όπου το όλο υπερβαίνει το άθροισμα των μερών του.¹⁸

Η συστημική σκέψη συνιστά την διαίρεση ενός προβλήματος σε επιμέρους κομμάτια και εστιάζει στο καθένα ξεχωριστά ¹⁹ και ανεξάρτητα από τα υπόλοιπα. Ενδιαφέρει το μέγιστο τη συστημική θεωρία η σχέση που παρουσιάζουν τα κομμάτια μεταξύ τους και η συμπεριφορά τους μέσα στο όλο σύστημα ²⁰. Αυτή η σκέψη βρίσκει ανταπόκριση στις εναλλακτικές θεραπείες και τεχνικές καθώς η ματιά της είναι εξ' ολοκλήρου ολιστική. Τέτοια συστήματα διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου σε ΜΤΧ του πρόγραμμα με θέμα τις εναλλακτικές Θεραπείες και την ομοιοπαθητική Ιατρική.

Συνεπώς δεν μπορούμε να σπάσουμε τη δομή για να την αναλύσουμε δίχως να σπάσουμε όλο το σύστημα, δηλαδή το σύστημα ως οντότητα είναι μία ολότητα που δεν επιμερίζεται. Κατά συνέπεια η θεωρία πολύπλοκων συστημάτων είναι πολυθεματική και διατμηματική για να ανταπεξέλθει στην ποικιλία των μορφών. Επιπλέον δεν στηρίζεται στην απόλυτη αιτιοκρατία. Έχει ενσωματώσει στη δομή τα συμπεράσματα του Wiener εξ' ορισμού αλλά όχι μόνο. Διότι ακολουθεί τα νοητικά σχήματα που ανέδειξαν ο Gödel, ο Turing και ο Shannon.²¹

Τα βιολογικά συστήματα είναι πολύ πιο πολύπλοκα από τα μη έμβια, και ο ανθρώπινος οργανισμός είναι το πιο πολύπλοκο σύστημα από όλα, δεν νομίζω ότι μπορεί να ανταπεξέλθει κανείς με τις κλασικές αυτές μεθοδολογίες που ίσως, δεν ξέρω

¹⁸ http://www.homeopathy.gr/homeopathy/systemic_medicine.html

¹⁹ Anderson, J. G. & Taylor, A. G. (2012). Use of complementary therapies for cancer symptom management: Results of the national health interview survey. *Journal of Alternative and Complementary Medicine*, 18(3):235-41.

²⁰ Stacey, R. D. (1996). *Complexity and creativity in organizations*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.

²¹ Shannon, C. E. (2016). *The History of Computing Project*. Retrieved 9 December 2016 from: www.thocp.net

αν μπορώ να το πω αυτό, η ιατρική με τη μεγάλη γνώση για τον ανθρώπινο οργανισμό τις χειρίζεται με έναν διαφορετικό τρόπο, δηλαδή αντιμετωπίζοντας την περιπλοκότητα και όχι την πολυπλοκότητα.

«Νομίζω ότι το δικό μας τμήμα, το οποίο έχει αυτήν τη διεπιστημονικότητα, έχει βάση την αναγνώριση και λύση προβλημάτων της συστημικής σκέψης, δηλαδή το όλον, στο οποίο βασίζεται και ο καθαυτό αναγνωριστικός χώρος, όπως είναι αυτός της Ομοιοπαθητικής. Ένας από τους λόγους που λειτουργεί το μεταπτυχιακό είναι για να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο και ένας χώρος στον οποίο μπορεί να ανήκει και να δημιουργήσει και να αποκτήσει τη θεωρία της η Ομοιοπαθητική, η οποία κατανοεί το όλον του ανθρώπινου οργανισμού, και αυτό το μαγικό που λέτε και λέμε ότι κοιτάμε τον ασθενή και όχι την ασθένεια. Είναι ξεκάθαρη συνειδητοποίηση του όλου. Άρα, χρειάζεται ένας χώρος ακαδημαϊκός ο οποίος συνειδητοποιεί και εξελίσσει και γνωρίζει καλά τον χώρο της συστημικής σκέψης, τι είναι σύστημα, πώς μπορεί να μας βοηθήσει να βάλουμε τάξη στη σκέψη μας και στη γνώση μας. Θα έλεγα ότι είναι το μοναδικό τμήμα που έχει εντάξει τη συστημική σκέψη στον χώρο δημιουργίας και γνώσης. Πιστεύω ακράδαντα ότι δεν μπορεί κανείς να εντάξει τον χώρο της Ομοιοπαθητικής σε έναν θεωρητικό χώρο, αν δεν έχει βαθιά και καλή γνώση και συστημική σκέψη.»²²

1.5. Εναλλακτική Βιομηχανία Υγείας

Η χρήση της εναλλακτικής ιατρικής εμφανίζει μια δυναμικά αυξανόμενη αγορά της οποίας η τάση, οι συμπεριφορές καθώς και το προφίλ των καταναλωτών της είναι χρήσιμο να επισημανθούν και να αναλυθούν. Τα προϊόντα που προωθούνται στην αγορά είναι ποικίλα και υπόσχονται γρήγορα και θεραπευτικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα οι γνώσεις μας για την υγεία προχωρούν με αργό ρυθμό και αυτή η εναλλακτική βιομηχανία υγείας, αξίας δισεκατομμυρίων δολαρίων, προχωρά με γοργό ρυθμό. Θα προσελκύει ασθενείς που θα προσκολληθούν και στην παραμικρή υπόσχεση ανάρρωσης χωρίς βλαβερές επιπτώσεις. Όταν υπάρχει ανταλλαγή χρημάτων και η

²² Απόσπασμα από συνέντευξη του καθηγητή Ιωάννη Δαρζέντα, προέδρου του Μεταπτυχιακού ΠΣ στην Κλασική Ομοιοπαθητική και του Τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου

προϋπόθεση ακούγεται πολύ καλή για να είναι αληθινή, η φράση παραμένει: «ο αγοραστής ας προσέχει,» έτσι λοιπόν αυτό το είδος της βιομηχανίας επεκτείνεται καθημερινά και παγκόσμια επικίνδυνα. Η στάση του κοινού εμφανίζεται διαφοροποιημένη: από τη μία πλευρά, η πλειοψηφία, των μη ειδικών στις αναπτυγμένες κυρίως κοινωνίες, δείχνει να εμπιστεύεται περισσότερο την επιστημονική ιατρική και να θεωρεί την εναλλακτική ιατρική, μερικώς αν όχι στο σύνολό της, μια ενορχηστρωμένη προσπάθεια εξαπάτησης των ασθενών και εκμετάλλευσης του ανθρώπινου πόνου. Από την άλλη, διαρκώς περισσότεροι ασθενείς, και στις προηγμένες κοινωνίες, καταφεύγουν στις υπηρεσίες των εναλλακτικών θεραπειών²³.

Το υψηλό κόστος πολλές φορές της ιατρικής περίθαλψης, η μεγάλη αναμονή στα νοσοκομεία είναι μερικοί από τους λόγους που στρέφουν τους ασθενείς στις συμπληρωματικές θεραπείες. Η ματαιοδοξία για αθανασία αποτελεί ένα ακόμη πολυσυζητημένο λόγο προσέλευσης ατόμων στις εναλλακτικές πρακτικές.

Η διαφήμιση πολλές φορές ενισχύει την ολοένα και μεγαλύτερη εμφάνιση αυτών των κέντρων. Ο πόνος, ο φόβος η αγωνία του θανάτου, η παράφραση θεραπειών για πανάκεια αυξάνουν ολοένα το κέρδος των έξυπνων βιομηχανιών.

Κεφάλαιο 2: Η υγεία η ασθένεια και η Εναλλακτική ιατρική.

2.1 Ο ορισμός της υγείας και της ασθένειας σήμερα

Στις αρχές του 20ού αιώνα, μόλις 10 στα 100 άτομα υπέφεραν από κάποια χρόνια πάθηση. Σήμερα, οι χρόνιες παθήσεις αποτελούν το 90% όλων των προβλημάτων υγείας σε μια εποχή που η συμβατική ιατρική έχει στη διάθεσή της όλα τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας. Γιατί συμβαίνει αυτό; Επειδή οι περισσότερες ιατρικές αγωγές εστιάζουν αποκλειστικά και μόνο στο να εξαλείφουν τα συμπτώματα της πάθησης και όχι στους λόγους εκδήλωσης της πάθησης. Και αυτό είναι το μεγαλύτερο μειονέκτημα του σύγχρονου ιατρικού συστήματος. Ο Andreas Moritz, μέσα από το Πλήρες Βιβλίο της Εναλλακτικής Ιατρικής, αποτέλεσε συστηματικής 35χρονης έρευνας στο χώρο της υγείας, και της πλούσιας κλινικής εμπειρίας του,

²³ : http://www.pentapostagma.gr/2012/11/blog-post_6971.html#ixzz4Tmu4r5qg

αποδεικνύει τεκμηριωμένα ότι τα αίτια της νόσησης βρίσκονται στον εσωτερικό μας κόσμο και ότι είναι στο χέρι μας να ενεργοποιήσουμε τους μηχανισμούς αυτοθεραπείας που διαθέτει ο οργανισμός μας.²⁴

Έτσι λοιπόν η υγεία, ασθένεια και θεραπεία πραγματοποιούνται σε ένα δυναμικό πεδίο

- Η υγεία ως περιεκτική ισορροπία του ανθρώπου.
- Η ασθένεια ως ανισορροπία της ζωτικής δύναμης.
- Η θεραπεία ως επιστροφή στην αρμονία του ίδιου του ανθρώπου, αλλά και με όλα τα άλλα, μέσα στα οποία ζει, κινείται και υπάρχει.

Εξετάζει την υγεία και την ασθένεια από την ολιστική άποψη. Αν το σώμα ασθενεί αποτελεί το θύμα μιας πληγής που δέχτηκε από κάποιο μέρος του. Ο εγκέφαλος έχασε την ισορροπία του και έκανε σφάλμα κατά την εκτέλεση των εντολών βραχυκύκλωσε το σώμα και παρουσίασε ασθένεια. Η φιλοσοφία της ασθένειας εδώ έχει να κάνει με την λαθεμένη ενέργεια που έχει διεισδύσει στο σώμα και επιφέρει στην επιφάνεια τη βλάβη δηλαδή την ασθένεια. Από την άλλη όταν το σώμα και η ψυχή βρίσκονται σε ισορροπία τότε το σώμα παραμένει σιωπηλό και χαρούμενο και χαίρει άκρας υγείας. Τι κάνει τους ανθρώπους γύρω μας κακόκεφους, μίζερους και ανελεύθερους; Η αρρώστια πως προκαλείται στο άτομο; από τα μικρόβια και την μετάλλαξη τους; Γιατί στην ασθένεια να ψάχνουμε πάντα κάτι έξω από τον άνθρωπο για να βρούμε αυτό που μας αρρωσταίνει; Γιατί η ασθένεια να εξαιρείται από τον καθολικό νόμο της αιτίας και του αποτελέσματος που υφίσταται στο φυσικό επίπεδο ²⁵.

²⁴ Moritz, A. (2013). Πλήρες Βιβλίο της Εναλλακτικής Ιατρικής (Ε. Μαντζώρου, μτφρ.). 3^η Έκδοση. Αθήνα: Διόπτρα.

²⁵ Κωνσταντάρας, Ι. (2012). Η άλλη όψη της ασθένειας: Ο δρόμος προς την επίγνωση. Αθήνα: Εκδόσεις Πάπυρος.

Η υγεία είναι μια κατάσταση δυναμικής ισορροπίας, ένα ποτάμι που ρέει αβίαστα. Σε αυτή την κατάσταση ο άνθρωπος είναι σε επαφή με την πραγματικότητα, σε επαφή με τις διάφορες καταστάσεις της ζωής, με τις σχέσεις του, με το περιβάλλον του εν γένει. Η συνειδητοποίηση της πραγματικότητας είναι ταυτόσημη με την έννοια της υγείας, την κατάσταση πληρότητας και ευδαιμονίας. Τα νοσήματα είναι πολλά και ορισμένες φορές χωρίς ίαση.

Δύο σημαντικές αρχές της εναλλακτικής ιατρικής στην θεραπεία των νοσημάτων δεν πρέπει να ξεχνιούνται:

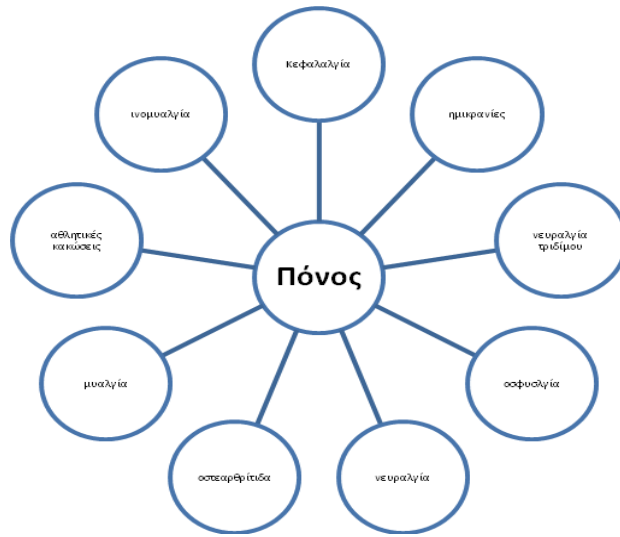
- Ο εξατομικευμένος χαρακτήρας των φαρμάκων και των θεραπειών που θεραπεύουν τον άρρωστο και όχι την αρρώστια
- Η σφαιρική θεώρηση της φύσης του ανθρώπου. Ο Πλάτων στο διάλογό του «Περί εγκράτειας» περιγράφει τον Σωκράτη να διδάσκει ότι «δεν θα πρέπει να επιχειρεί κανείς να θεραπεύει τα μάτια χωρίς το κεφάλι, ούτε το κεφάλι χωρίς το σώμα ούτε λοιπόν να θεραπεύσει το σώμα χωρίς την ψυχή γιατί το μέρος δεν μπορεί να είναι καλό εάν το όλον δεν είναι καλό». Ο πόνος είναι ένα υποκειμενικό σύμπτωμα ποικίλης έντασης στο σώμα του ανθρώπου και εμφανίστηκε μαζί του στη γη ως δυσάρεστη κατάσταση, ως δυστυχία και βασανιστήριο αλλά κατά τα άλλα χρήσιμη πηγή διάγνωσης.²⁶

Ας μελετήσουμε ενδεικτικά τη μέθοδο του Βελονισμού και ας δούμε και από έγκυρες πηγές και σύμφωνα με τον ενδεδειγμένο πίνακα του ΠΟΥ ποιες ασθένειες ωφελεί.²⁷

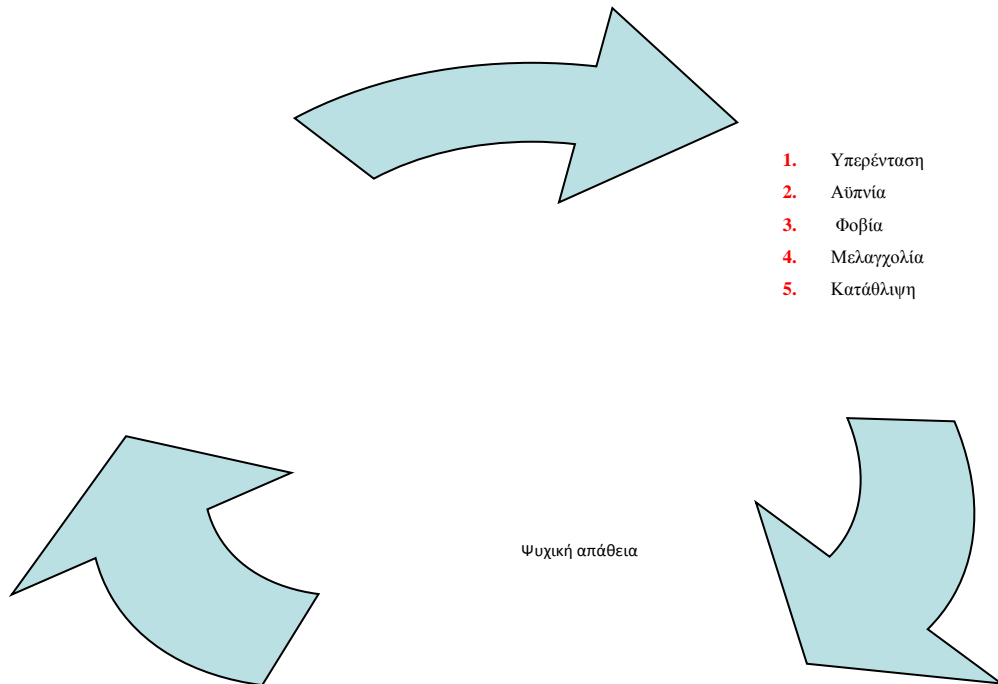
²⁶ Σκούρτης, Χ. (1994). Θέματα αναισθησιολογίας και εντατικής ιατρικής. Έκδοση Εταιρείας Αναισθησιολογίας και Εντατικής Ιατρικής Βορείου Ελλάδος, 4 (8): 3.

²⁷ <http://www.queen.gr/well-being/YGEIA/item/39888-belonismos>

Γράφημα2.1

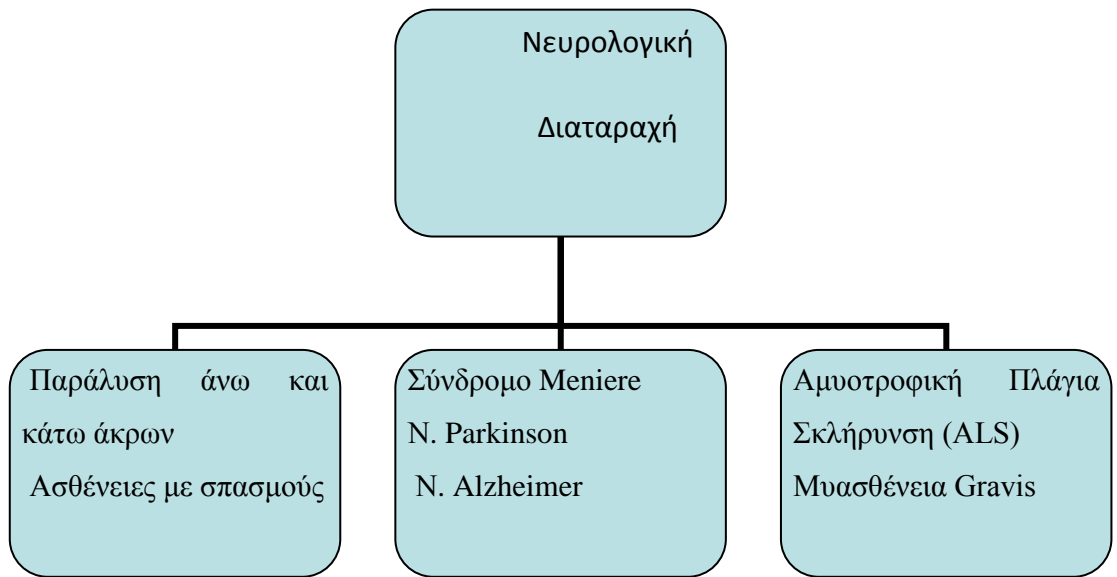
Πηγή: Ηλεκτρονικές Σημειώσεις στη θεωρία Νοσηλευτικής ΠΕΚ ειδικότητας Β. Νοσηλευτικής Α΄εξαμήνου Euroteam Πάτρας.

Γράφημα 2.2: Ψυχική αστάθεια

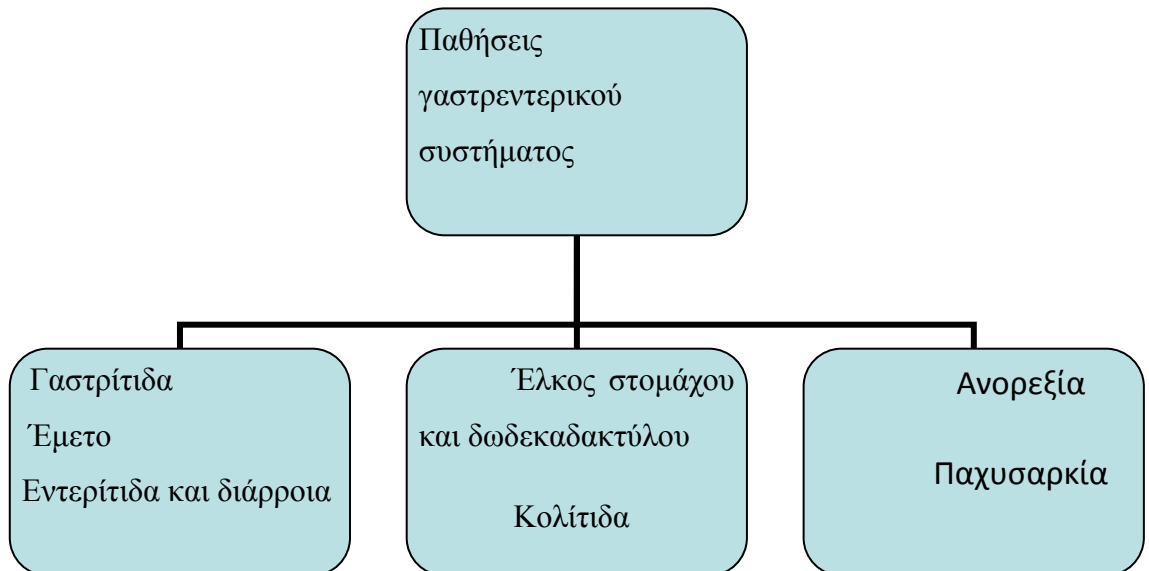
Πηγή: Ηλεκτρονικές Σημειώσεις στη θεωρία Νοσηλευτικής ΠΕΚ ειδικότητας Β. Νοσηλευτικής Α΄εξαμήνου Euroteam Πάτρας.

Γράφημα 2.3. Νευρολογικές Διαταραχές

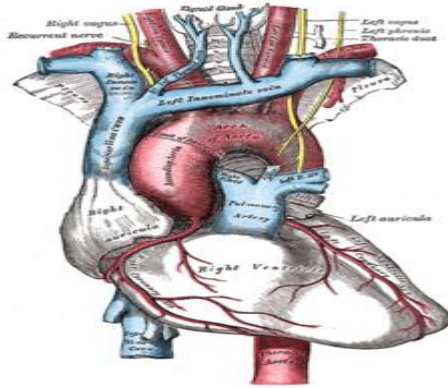
Πηγή: Ηλεκτρονικές Σημειώσεις στη θεωρία Νοσηλευτικής ΠΕΚ ειδικότητας Β. Νοσηλευτικής Α΄ εξαμήνου Euroteam Πάτρας.

Γράφημα 2.4. Παθήσεις γαστρεντερικού συστήματος

Πηγή: Ηλεκτρονικές Σημειώσεις στη θεωρία Νοσηλευτικής ΠΕΚ ειδικότητας Β. Νοσηλευτικής Α΄ εξαμήνου Euroteam Πάτρας.

Εικόνα 2.2 καρδιά

Παθήσεις καρδιάς:

- 1/ Παθήσεις των αγγείων
- 2/ Υπέρταση (ιδιοπαθής)
- 3/ Υπόταση

Πηγή: Ηλεκτρονικές Σημειώσεις στη θεωρία Νοσηλευτικής ΠΕΚ ειδικότητας Β. Νοσηλευτικής Α΄ εξαμήνου Euroteam Πάτρας.

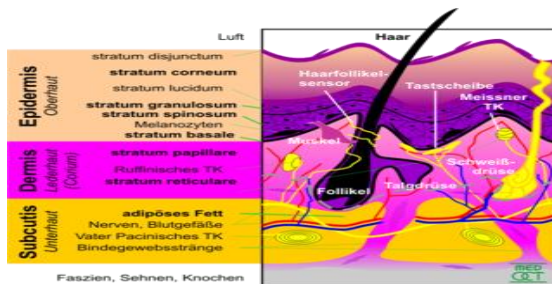
Εικόνα 2.3 Ακτινογραφία θώρακος

- Κοινό κρυολόγημα
- Πνευμονία
- Βρογχίτιδα

Πηγή: Ηλεκτρονικές Σημειώσεις στη θεωρία Νοσηλευτικής ΠΕΚ ειδικότητας Β. Νοσηλευτικής Α΄ εξαμήνου Euroteam Πάτρας.

Εικόνα 2.4 Στοιβάδες Δέρματος

Δερματοπάθειες:

- 1/ Έρπητας ζωστήρας
- 2/ Ψωρίαση

Πηγή: Ηλεκτρονικές Σημειώσεις στη θεωρία Νοσηλευτικής ΠΕΚ ειδικότητας Β. Νοσηλευτικής Α΄ εξαμήνου Euroteam Πάτρας.

Σύμφωνα με το National Institute of Health (NIH):

Παθολογικές καταστάσεις στις οποίες εφαρμόζονται οι εναλλακτικές θεραπείες είναι:²⁸

- Παθολογικές καταστάσεις με δυσανεξίες στα χημικά φάρμακα
- Καταστάσεις δυσανεξίας σε τρόφιμα
- Νοσήματα στα οποία η συμβατική φαρμακολογική αντιμετώπιση απαιτεί υψηλές δόσεις χημικών φαρμάκων και επιδιώκεται μείωση δόσολογίας.
- Νέα άτομα με χρόνια νοσήματα και ενεργείς αμυντικές εφεδρείες στα οποία η προβλεπόμενη διάρκεια χορήγησης του χημικού φαρμάκου υπερβαίνει την δεκαετία με αποτέλεσμα το άτομο να εκτίθεται σε κίνδυνο σοβαρών παρενεργειών (π.χ. αυξημένη χοληστερίνη σε εφήβους νέους ενηλίκους).
- Ψυχοσωματικά συμπτώματα στα οποία επιδιώκεται η αποφυγή της εξάρτησης από βαριά ψυχοφάρμακα
- Ψυχοσωματικά συμπτώματα στα οποία προεξάρχει το σωματικό σύμπτωμα με αποτέλεσμα να μην ανταποκρίνονται στα ψυχοφάρμακα
- Παθολογικά συμπτώματα κατά την διάρκεια της εμμηνόπαυσης
- Λειτουργικές διαταραχές του οργανισμού με δυσάρεστα συμπτώματα (π.χ. σπαστική κολίτιδα)
- Καταστάσεις υπογονιμότητας στις οποίες επιδιώκεται η μεγιστοποίηση της φυσικής ενίσχυσης του οργανισμού.
- Εργαστηριακές διαταραχές (π.χ. ουραιμία, αυξημένα τριγλυκερίδια)

²⁸ Δρ. Αναστασία Μοσχοβάκη, Ιατρός Ειδική Παθολόγος Φραγκοπούλου 10ά

- Καταστάσεις ήπιας υπέρτασης
- Περιπτώσεις διαβήτη

2.2 Ενδυνάμωση του οργανισμού με φυσικές τεχνικές και η εξάρτησή της από τη φύση

Η εναλλακτική ιατρική όπως έχουμε αναφέρει έχει βασιστεί σε μια πρακτική γνώσεων ξεχωριστή από την κλασσική επιστήμη. Βασίζεται ουσιαστικά στην εσωτερική δύναμη του ανθρώπου και προσπαθεί με πολλούς τρόπους να την εκλογικέψει και να την ενδυναμώσει. Πρέπει να σημειωθεί πως αυτά τα συστήματα έρχονται να συμπληρώσουν την κλασσική ιατρική και όχι να την ακυρώσουν. Υγεία κατά τον Ιπποκράτη είναι η αρμονία και η ισορροπία των χυμών του σώματος και ας μη ξεχνάμε πως το 70% είμαστε νερό. Κατά την άποψη των εναλλακτικών θεραπειών υπάρχουν δύο διαφορετικά δυναμικά πεδία το συμπαθητικό θετικό πεδίο και το παρασυμπαθητικό αρνητικό πεδίο. Όταν αυτά τα πεδία βρίσκονται σε ανισορροπία μεταξύ τους κάνουν την εμφάνισή τους διάφορες παθήσεις που αποδυναμώνουν τον οργανισμό. Έτσι κάθε φυσικό στοιχείο της φύσης που λαμβάνουμε ως ενέργεια αρνητική η θετική εναποτίθεται στο σώμα μας. Διάφορες ψυχιατρικές παθήσεις προκαλούν διάφορες αναταράξεις στο ενεργειακό πεδίο και αυτό μέσω των πρακτικών πρέπει να θεραπευτεί²⁹.

Στο επίπεδο αυτό εξέλιξης ο άνθρωπος ακολουθώντας κανόνες υγιεινής διατροφής και υγιεινού τρόπου ζωής, κανόνες για καλλιέργεια θετικών συναισθημάτων και σκέψεων, τρόπους για μελέτη, έρευνα των νόμων που διέπουν τη ζωή του, απελευθερώνει την ενέργεια ζωής, ενεργοποιώντας τους φυσικούς έμφυτους μηχανισμούς άμυνας της προσωπικότητάς του και τους μηχανισμούς αυτοθεραπείας του οργανισμού του, και απαλλάσσεται από όλα τα νοητικά, ηθικά και υλικά βάρη που του έχει προσδώσει το περιβάλλον. Οι ασθένειες που βιώνει ο άνθρωπος του επιπέδου αυτού οφείλονται αφενός, όπως είδαμε, στην ελαττωματικότητα του έμφυτου

²⁹ Βιοθεραπεία (2011). Ένα πολύτιμο εγκυκλοπαιδικό και ευεργετικό βοήθημα αφάρμακας θεραπευτικής, εναλλακτικής ιατρικής, διατροφής και σωστής διαβίωσης απαραίτητο για κάθε οικογένεια. Αθήνα: Εκδόσεις Διόπτρα.

χαρακτήρα του, και αφετέρου στις διάφορες οργανικές δυσλειτουργίες που δημιουργεί, η αυτοϊαση του οργανισμού και η αποβολή των νοητικών και ψυχικών ρύπων (θεραπευτικές κρίσεις).³⁰

Σημασία έχει λοιπόν να κοιτάς τον ασθενή πίσω από την πάθηση και να αναζητάς τα αίτια που προκάλεσαν αυτή. Ό,τι θεραπεύεται μέσα από τη φύση δικαιώνει για μία ακόμη φορά την εναλλακτική θεωρία της μη συμβατικής ιατρικής.³¹ Μελέτες χρόνων που έχει κάνει ο αναφερόμενος συγγραφέας Jorg Grunwald με συστατικά που έχει λάβει από την ίδια τη φύση δε χρειάζεται να φοβάται την επιστημονική έρευνα. Το Πράσινο Φαρμακείο συνδέει τη σύγχρονη φυτοθεραπεία με την παραδοσιακή πρακτική ιατρική, διασαφηνίζει όλα όσα πρέπει να γνωρίζει το άτομο για το κάθε φάρμακο τον τρόπο παρασκευής του τον τρόπο συλλογής του και φύλαξης του και δίνει αξιόπιστες συμβουλές και προσφέρει τη δυνατότητα να επιλέξει ο εναλλακτικός θεραπευτής το καταλληλότερο φάρμακο για κάθε ιατρικό πρόβλημα.

Παρελθόν και παρόν από τις αρχαίες μαρτυρίες της λαϊκής φυτοθεραπείας μέχρι τη σύγχρονη βοτανοθεραπεία μαρτυρούν πως ο θησαυρός της ίασης είναι η ίδια η φύση και τα δραστικά της συστατικά. Ο Jorg Grunwald συγκεκριμένα μελέτησε τα συστατικά, τις αποδείξεις δραστηριότητας και ασφάλειας και τις πιο πρόσφατες σχετικές επιστημονικές μελέτες που υπήρχαν. Συγκεκριμένα τον απασχόλησε η αντιμετώπιση των ενοχλημάτων με φυσικό τρόπο για τη σωστή επιλογή των κατάλληλων θεραπευτικών φυτών και των μορφών χορήγησής τους.³² Μελέτησε με φωτογραφίες και πληροφορίες για την ιστορία, τη βοτανολογία, τα συστατικά, τις εφαρμογές, τις μορφές χορήγησης και τις δοσολογίες, τους περιορισμούς εφαρμογής και τις παρενέργειες περισσότερες από 100 περιγραφές θεραπευτικών φυτών. Αξίζει να τονιστούν ιδιαίτερα οι επιστημονικά τεκμηριωμένες εφαρμογές του και μελέτες του.

³⁰ BBC. (2001). Η εναλλακτική ιατρική κερδίζει έδαφος στις ΗΠΑ. Ανακτήθηκε στις 28 Αυγούστου 2001 από: www.inhealth.gr.

³¹ Grunwald, J. (2012). Το φαρμακείο της φύσης (Μ. Σταυροπούλου, μτφρ.). Αθήνα: Εκδόσεις Φλούδας.

³² Grunwald, J. (2012) Το φαρμακείο της φύσης Εκδόσεις Φλούδας, σελ 47 -90.

Αξίζει να αναφέρουμε πως το παλαιό μεσαιωνικό χειρόγραφο βιβλίο που ονομάζεται Διδασκαλία των υποσημειώσεων, ευρωπαϊών και οθωμανών ερευνητών, εστιάζει στα οφέλη της βοτανολογίας και στηρίζεται καθαρά στα βιβλία των αρχαίων Ελλήνων Διοσκουρίδη, Γαληνού και Θεόφραστου για τις θεραπευτικές ιδιότητες των βοτάνων που για κάποιο λόγο στις μέρες μας έχει υποβαθμιστεί. Αυτό το βιβλίο λοιπόν αναφέρει πως υπάρχουν στη φύση φρούτα και λαχανικά που μοιάζουν με όργανα του σώματος όπου το καθένα από αυτά όταν καταναλωθεί θα ωφελήσει και το ανάλογο όργανο.³³

Τα φασόλια μοιάζουν με τους νεφρούς και όταν καταναλωθούν βοηθούν στη διατήρηση της καλής λειτουργίας τους, τα καρύδια μοιάζουν με τον εγκέφαλο όπου εάν παρατηρήσουμε τις πτυχώσεις είναι ακριβώς όπως ο εγκέφαλος. Στο καρότο εάν επιχειρήσουμε μία διατομή του μοιάζει με τα μάτια μας. Τα σύκα και η διατομή τους παρομοιάζονται με τους όρχεις που είναι γεμάτα σπόρους και κρέμονται ανά δύο. Τα σταφύλια παρομοιάζονται με τις πνευμονικές κυψελίδες, οι γλυκοπατάτες με το πάγκρεας, και οι ελιές με τις ωοθήκες.³⁴ Έτσι λοιπόν τα δώρα της φύσης μας αποδεικνύουν καθημερινά πόσο ωφέλιμα είναι για τον οργανισμό μας όταν καταναλωθούν σωστά και με σύνεση.

2.3 Στόχος της συμβατικής και μη συμβατικής ιατρικής η παράταση της νεότητας.

Η περίοδος της νεότητας είναι ίσως η σημαντικότερη στη ζωή του ατόμου. Ο άνθρωπος πάντα προσπαθούσε να αυξήσει το χρονικό διάστημα της ζωής του. Η επιστήμη και ειδικά η γενετική έχει δώσει υποσχέσεις πως θα παρατείνει τη νεότητα των ανθρώπων. Η τροποποίηση και η προσθήκη γονιδίων μπορεί να δημιουργήσουν καινούριες καταστάσεις στην εξέλιξη των έμβιων όντων. Η γενετική πειραματίζεται με το αναπαραγωγικό σύστημα και πρόσφατα πειράματα με σκουλήκια αφού πρόσβαλαν

³³ Κουτσός, Θεόδωρος (2006) Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά : Βοτανική ταξινόμηση: Οικολογία: Καλλιεργητικές οδηγίες: Χρήσεις: Αναφορά στη βιολογική και βιοδυναμική γεωργία, Εκδόσεις Ζήτη,

³⁴ Διδασκαλία των υποσημειώσεων <http://thesecretrealtruth.blogspot.com/2012/01/doctrine-of-signatures.html>

το αναπαραγωγικό τους και αφαίρεσαν γονίδια παρέτειναν τη ζωή τους κατά 6 φορές. Η κατανόηση των μηχανισμών της ανανέωσης των κυττάρων απασχολεί και τη συμβατική και τη μη συμβατική ιατρική που κοιτάζουν να παρατείνουν τη νεότητα.³⁵

Σήμερα υπάρχουν μέθοδοι και τεχνικές, με τις οποίες η κλασσική και η εναλλακτική ιατρική υπόσχονται παράταση της νεότητας και της ομορφιάς ανώδυνα και με σιγουριά. Η κλασσική ιατρική έχει επενδύσει σε διάφορες χειρουργικές και μη επεμβάσεις που παρατείνουν την εικόνα της νεότητας. Μεγάλο ποσοστό ανθρώπων επιλέγει τους σύγχρονους τρόπους αισθητικής και κοσμητικής ιατρικής για να δει το είδωλό του νέο στον καθρέπτη. Από την άλλη η εναλλακτική ιατρική χρησιμοποιεί τις λεγόμενες φυσικές τεχνικές και υπόσχεται με τη βοτανοθεραπεία, τον ηλεκτροβελονισμό, την διατροφή με βλαστοκύτταρα φρούτων, με την χρησιμοποίηση του μαγνητικού πεδίου και άλλα.³⁶

Δε μπορεί παρά να καταδειχθεί το γεγονός ότι παραμένει σταθερή η ανάγκη γυναικών αλλά και ανδρών να ξεχωρίσουν, να αναδεικνύουν τα θετικά σημεία του προσώπου τους, του σώματος τους, να ζητούν την επιβεβαίωση για τη νεότητα τους. Αυτό το κοινωνικό φαινόμενο οδήγησε στο να εφευρεθεί και να εξελιχθεί κάθε μέσο και τρόπος μέχρι να έχουμε σήμερα μια βιομηχανία κοσμητικής που υπηρετεί τον άνθρωπο και του υπόσχεται να τον διατηρήσει νέο.³⁷

Ανθηση λοιπόν σημειώνει η θαυματουργική ιατρική ενώ συνάμα παρατηρείται ολοένα και μεγαλύτερη αύξηση ενδιαφέροντος του κοινού προς αυτές τις μεθόδους και τεχνικές που υπόσχονται ανώδυνη παράταση της νεότητας.³⁸

³⁵ Χανιώτης, Φ. (1999). Εγχειρίδιο γηριατρικής. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας.

³⁶ Λειβαδίτης, Μ. (2016). Νόηση και λογικότητα: Τα γνωστά και τα γνώσιμα. Αθήνα: Εκδόσεις Παρισιάνου

³⁷ Sassen, S. (1999) 'Whose city is it? Globalization and the Formation of New Claims.' In Sustainable Cities in the Twenty First Century, National University of Singapore.

³⁸ Astin, J. A. (1998). Why Patients Use Alternative Medicine: Results of a National Study. JAMA, 279 (19): 1548-1553.

Μελετήσαμε πως ο άνθρωπος θέλει να αισθάνεται και να δείχνει νέος. Πολλές τεχνικές της κοσμητικής ιατρικής δείχνουν τον άνθρωπο νέο, καμία όμως ιατρική δεν μπορεί να αλλάξει την βιολογική ηλικία του.³⁹ Η διατήρηση της νεότητας σύμφωνα με την εναλλακτική ιατρική στηρίζεται σε μη παρεμβατικές μεθόδους ομορφιάς για το πρόσωπο και το σώμα ίδιου επίπεδου και αποτελέσματος με αυτές της κλασικής ιατρικής. Η εναλλακτική ιατρική αποκτά ολοένα και περισσότερους οπαδούς όταν προτάσσει πως βοηθάει τον άνθρωπο να παραμείνει νέος με διάφορες ανώδυνες πρακτικές. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης βομβαρδίζονται από όλες εκείνες τις μεθόδους ομορφιάς οι οποίες είναι αναγνωρισμένες από τον παγκόσμιο οργανισμό υγείας, όπως τιτλοδοτημένη βοτανοθεραπεία για ομορφιά ήλεκτρο-βελονισμός για άμεσο λίφτινγκ προσώπου, ακόμη και νέες φυτικές τεχνολογίες αναζωογόνησης προσώπου όπως τα φυτικά βλαστοκύτταρα και υπόσχονται παράταση της νεότητας. Εύλογο λοιπόν γεννάται το ερώτημα πως μπορεί κανείς να αποδεχτεί το γήρας όταν οι υποσχέσεις που διατυπώνονται είναι ηχηρές στο περιβάλλον που ζούμε. Το γήρας κατά τον Γαληνό δεν αποτελεί νόσο αλλά ούτε και απολύτως φυσιολογική κατάσταση. Για αυτόν είναι μια ιδιαίτερη κατάσταση που απαιτεί ιδιαίτερη φροντίδα. Κατά την Ρωμαϊκή αντίληψη το σώμα του ανθρώπου όταν γερνάει ψύχεται και προκαλεί εντύπωση η μονογραφία του Κικέρωνος⁴⁰.

Όμως παρόλη την αξία της σοφίας του γήρατος αξία δίδεται περισσότερο στη νεότητα και οδηγεί την πλειονότητα των ανθρώπων στην εκθείαση της νεότητας παρόλο που το γήρας είναι ιδιαιτέρως σεβαστό. Αυτή όμως η μεταβολή της φυσικής κατάστασης απασχολεί ευρέως την επιστημονική κοινότητα αλλά και την εναλλακτική ιατρική που πιστεύει πως όσο το σώμα γερνάει ψύχεται και επιβραδύνονται όλες οι λειτουργίες του. Ένας λόγος επίσης είναι πως πιστεύει πως οι επιπτώσεις του γήρατος προέρχονται από την κοινωνική και συναισθηματική απομόνωση.⁴¹

³⁹ <http://www.dromostherapeia.gr/prosopo/fisiki-antigirantiki-therapeia-prosopou.html>

⁴⁰ Νέες επιλογές φυσικής θεραπείας (2009): Πάνω από 1.800 μέθοδοι αυτοθεραπείας από τον κόσμο της εναλλακτικής ιατρικής / Μετάφραση Γιώργος Μπαρουξής Επιμέλεια Νέστορας Χούνος, Νίκος Κομν. Χατζηγεωργίου

⁴¹ Steinbrook, R. (2003). Imposing Personal Responsibility for Health, N Engl J Med, 355: 753-756.

Πολλές είναι αυτές οι εναλλακτικές τεχνικές που θέλουν να ενδυναμώσουν το στάδιο του γήρατος και μερικές από αυτές αποκτούν ολοένα και περισσότερους οπαδούς από την Τρίτη ηλικία είναι:

- Μαγνητοθεραπεία
- Μακροβιοτικός τρόπος ζωής
- Μουσικοθεραπεία
- Ολιστικό μασάζ
- Ονειροθεραπεία
- Ουροθεραπεία
- Παράταση ζωής
- Πιλάτες
- Ρεφλεξολογία
- Συμβουλευτική
- Υπνοθεραπεία

Ανάλογα λοιπόν, από ποιον ασκούνται αυτές οι θεραπείες έχουμε θεραπείες που πραγματοποιούνται από θεραπευτή, θεραπείες που εφαρμόζει ο ίδιος ο πάσχων και ομαδικές θεραπείες. Όλες αυτές υπόσχονται πως θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής και θα διατηρήσουν την νεανικότητα του σώματος και του νου που πίπτουν στην τρίτη ηλικία. Τα νέα πρότυπα ειδικά των γυναικών και πολλών αντρών στερούν από τους ίδιους την αποδοχή του γήρατος με συνέπεια να ψάχνουν καθημερινά όλο και νέες μεθόδους για την ικανοποίηση του ένστικτου τους αυτού. Ο καθημερινός αγώνας πολλών στρέφεται σε ένα αγώνα ομορφιάς και ανεξήγητης νεότητας.⁴²

⁴² <http://www.encephalos.gr/full/37-4-05g.htm>

2.4 Εναλλακτική ιατρική και η πολιτιστική της διαφοροποίηση από την κλασική ιατρική.

Η παραδοσιακή κινέζικη ιατρική αποτελεί σημαντική ιατρική πολιτιστικής διαφοροποίησης και περιλαμβάνει ένα πλήρες ιατρικό σύστημα με τους δικούς της διαγνωστικούς κανόνες και θεραπευτικές τεχνικές. Υψηλή και με μεγάλη θεραπευτική αξία εντάσσουν τον βελονισμό όσο αφορά τον οξύ και χρόνιο πόνο. Σε πανεπιστημιακά τους ιδρύματα έρευνες απασχολούν ιατρούς βελονιστές. Η παραδοσιακή κινέζικη ιατρική με ξεχωριστούς κανόνες ανατομίας και φυσιολογίας θεωρείται απαρχαιωμένη, όμως αποτελεί ένα μοντέλο ιατρικής πάνω από 40.000 χρόνων. Είναι ένα σύστημα που δέχεται τον άνθρωπο σαν ενιαία ψυχοσωματική οντότητα σε αντίθεση με τη σύγχρονη και τη δυτική ιατρική που δέχεται την υπερεξειδίκευση.⁴³ Εξίσου σημαντικό είναι να αναφερθεί πως οι ρίζες της παραδοσιακής κινέζικης ιατρικής χάνονται στην προϊστορική περίοδο που η εμπειρική ιατρική η μυθολογία των αρχαίων λαών της ανατολής ήταν στενά συνδεδεμένες. Ο βελονισμός και βοτανοθεραπεία αποτελούν τεχνικές που τις έχουν εντάξει στην εφαρμοσμένη ιατρική τους.⁴⁴

Ο Μεσμερισμός και κινούμενος στα όρια του τσαρλατανισμού από τον Αυστριακό άνθρωπο Μέσμερ 1734 -1815 υποστηρίζει την θεωρία του ζωικού μαγνητισμού. Ο μεσμερισμός σήμερα θεωρείται μια μορφή ύπνωσης και προσπαθεί να θεραπεύσει την υστερία. Αυτή η μορφή θεραπείας άνοιξε ως ένα βαθμό το δρόμο στην επιστημονική ενασχόληση με το υποσυνείδητο με τον Φρόντ.⁴⁵

Το 1895 ο Σίγκμουντ Φρόντ και ο Γιόζεφ Μπρόιερ (Joseph Breuer) δημοσίευσαν μία πρωτότυπη κλινική εργασία με τον τίτλο Μελέτες στην Υστερία (1895) που προώθησε μια νέα προσέγγιση στην ψυχοθεραπεία. Οι Φρόντ και Μπρόιερ

⁴³ Τηλικίδης Ι Αλέξανρος. (1999) Η βασική θεωρία της παραδοσιακής κινέζικης ιατρικής Εκδόσεις Ακαδμία Αρχαίας Ελληνικής και Παραδοσιακής Κινέζικης Ιατρικής σελ 1-50

⁴⁴ Μαυράκης Νίκος, (2016) Ανατολικές επιρροές στην ελληνική σκέψη και τον δυτικό πολιτισμό. Εκδόσεις Σοκόλης, Αθήνα, σ. 342-351, ISBN 978-618-5139-32-2

⁴⁵ Gorton, G. E. (2005). Milton Hyland Erickson. *The American Journal of Psychiatry*, 162 (7): 1255.

χρησιμοποίησαν την ύπνωση για να παλινδρομήσουν πελάτες τους σε μια πιο νεαρή ηλικία προκειμένου αυτοί να τους βοηθήσουν να θυμηθούν και να αναβιώσουν κατεσταλμένες τραυματικές μνήμες. Αν και ο Φρόιντ εγκατέλειψε βαθμιαία την υποθεραπεία υπέρ της αναπτυσσόμενης μεθόδου του, της ψυχανάλυσης. Η αλήθεια είναι ότι δεν ήταν καθόλου καλός υπνωτιστής και γι' αυτό εγκατέλειψε μία τόσο αποτελεσματική μέθοδο. Παρ' όλα αυτά, η πρόωπη αυτή εργασία του συνέχισε να επηρεάζει μεταγενέστερους υποθεραπευτές. Εντούτοις, όπως ο Freud παραδέχθηκε αργότερα, ο Γάλλος αντίπαλος του Πιέρ Ζανέ (Pierre Janet) είχε ήδη δημοσιεύσει μια περιπτωσιολογική μελέτη περιγράφοντας τη χρήση της ηλικιακής αναδρομής μέσω της ύπνωσης, μερικά έτη νωρίτερα.⁴⁶

Όταν ο εσωτερικός μαγνητισμός βρίσκεται σε ισορροπία το σώμα παραμένει υγιές, αλλά όταν οι δυνάμεις αυτές διαταράσσονται προκύπτει ασθένεια. Σύμφωνα με τους κανόνες του Μέσμερ η θεραπευτική διαδικασία συνίσταται στην εφαρμογή περισσότερου μαγνητισμού, προκειμένου να αποκατασταθεί η αρμονία στη ροή των μαγνητικών δυνάμεων στο σώμα. Πρωτοποριακός και πρωτότυπος στις μεθόδους του, με θαυματικά αποτελέσματα στις εφαρμογές του ο Μεσμερισμός γίνεται γρήγορα δημοφιλής και καθιερώνεται στο χώρο των εναλλακτικών μορφών θεραπείας.⁴⁷

Κεφάλαιο 3: Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στην ιατρική

3.1 Βιοιατρικό μοντέλο

Σύμφωνα με το βιοιατρικό μοντέλο η υγεία αποτελεί έκφραση της φυσιολογικής λειτουργίας που χαρακτηρίζει το ανθρώπινο είδος. Η φυσιολογική αυτή λειτουργία καθορίζεται κυρίως με βάση τους επιδημιολογικούς δείκτες και τις βιοστατιστικές μετρήσεις, οι οποίες ανιχνεύουν παθολογικές παρεκτροπές από το «φυσιολογικό». Το δε «φυσιολογικό» προσδιορίζεται είτε σε αντιδιαστολή με την νόσο είτε σε σχέση με τις αποκλίσεις από τη μέση τιμή διαφόρων βιολογικών παραμέτρων. Όμως, το φάσμα των

⁴⁶ Gorton, G. E. (2005). Milton Hyland Erickson. *The American Journal of Psychiatry*, 162 (7): 1255.

⁴⁷ Guillely R. 1994, Harpers, *Εγκυκλοπαίδεια Μυστικιστικών και Παραφυσικών Εμπειριών*, εκδόσεις Άνουβις Το διαβάσαμε από το: Μεσμερισμός ή Ζωικός Μαγνητισμός http://thesecretrealtruth.blogspot.com/2012/03/blog-post_4081.html#ixzz4VoaaLi8D

διαφοροποιήσεων στο ανθρώπινο είδος δεν διευκολύνει τον ορισμό του «φυσιολογικού» με βάση τη μέση τιμή των βιολογικών παραμέτρων. Η μέση τιμή της χοληστερόλης στους Φινλανδούς είναι υψηλότερη απ' ό,τι στους Ιάπωνες. Μια «φυσιολογική» τιμή χοληστερόλης για τους Φινλανδούς (γύρω στα 250 mg/100 ml) αποτελεί παθολογική παρεκτροπή για τους Ιάπωνες. Διαφορές παρουσιάζουν επίσης από πληθυσμό σε πληθυσμό και οι μέσες τιμές άλλων βιολογικών παραμέτρων, όπως είναι η αρτηριακή πίεση, ο δείκτης μάζας σώματος, κ.ά. Τα όρια της φυσιολογικότητας είναι αυτά που προσδιορίζουν και την έννοια της αρρώστιας, η οποία, σύμφωνα πάντα με το βιοϊατρικό μοντέλο, ταυτίζεται με την παρεκτροπή από τη φυσιολογική λειτουργία.⁴⁸

Οι μεγάλες κατακτήσεις της βιοϊατρικής και της μικροβιολογίας παραμέρισαν την κοινωνική ιατρική και προσπάθησαν να δίνουν εξήγηση βάση εξετάσεων κλινικών και εργαστηριακών. Έτσι το ανθρώπινο σώμα αντιμετωπίζεται ως μηχανή και η απουσία νόσου θεωρείται υγεία. Όμως η έννοια της υγείας είναι ευρεία και η αποτύπωσή της δεν μπορεί να είναι ακριβής δεχόμενη μόνο την μηχανιστική λειτουργία του ανθρώπινου σώματος. Υγεία είναι η δυναμική που προέρχεται από την ισορροπία του εσωτερικού με του εξωτερικού περιβάλλοντος. Αν και η υγεία και η ασθένεια δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ως αντίθετοι πόλοι, δεν είναι βέβαια άσχετες έννοιες.⁴⁹

Υπάρχουν βαθμοί ασθένειας και ευεξίας σε ένα τμήμα, όπου στο ένα άκρο βρίσκεται ο θάνατος και στο άλλο η μέγιστη δυνατή ευεξία. Θα λέγαμε, λοιπόν, ότι η υγεία αποτελεί το τμήμα εκείνο που λιγότερο ή περισσότερο αντιστοιχεί προς την ευεξία.⁵⁰

Η βιοιατρική προσέγγιση της υγείας έχει επιφέρει θετικές επιπτώσεις που έχουν να κάνουν με την ανάπτυξη της φαρμακογνωσίας, με την εξέλιξη του χειρουργικού τομέα και με την διάγνωση μέσω της τεχνολογίας. Από την άλλη οι αρνητικές

⁴⁸ Καραδήμας, Ε., Χ., (2005). Ψυχολογία της Υγείας, Θεωρία και Κλινική Πράξη. Αθήνα: Τυπωθήτω.

⁴⁹ Engel, G.L. (1977). The need for a new medical model: The challenge for biomedicine. Science, 196: 129-136.

⁵⁰ Frank, A.W. (1991). At the will of the body: Reflections on illness. Boston: Houghton Mifflin Co.

επιπτώσεις που έχουν να κάνουν με την γέννηση ασθενειών από την πολυφαρμακία, την εξάπλωση των ψυχιατρικών φαινομένων, δεν εξηγεί το φαινόμενο placebo όπως και τη δημιουργία ηθικόδεοντολογικών ζητημάτων. Ένα από αυτά είναι πως η ανάπτυξη όλων των παραπάνω έχει παρατείνει τη ζωή του πάσχοντος αλλά δεν έχει φέρει τα ίδια αποτελέσματα για την ποιότητα ζωής του. Η σύνθεση της γνώσης για τις βιολογικές, γνωστικές – συναισθηματικές, κοινωνικές και ψυχολογικές βάσεις της υγείας και της ασθένειας, με τη γνώση για τις βιολογικές, γνωστικές – συναισθηματικές, κοινωνικές και ψυχολογικές βάσεις της συμπεριφοράς.⁵¹

Στόχος (α) η προαγωγή και διατήρηση της υγείας,

(β) η πρόληψη και η αντιμετώπιση της ασθένειας και της αναπηρίας και,

(γ) η βελτίωση του συστήματος υγείας

«Το γεγονός ότι η επιστημονική σκέψη απελευθερώνεται έτσι από τις μηχανιστικές αντιλήψεις για το ανθρώπινο σώμα και από τον δυϊσμό σώματος-ψυχής επιτρέπει να αναβιώσει η ολιστική αντίληψη για την υγεία. Η ολιστική αντίληψη αποκαθιστά την ενότητα σώματος-ψυχής, φωτίζοντας τη μελέτη των ψυχοσωματικών διαταραχών που παρουσιάζουν ραγδαία αύξηση τα τελευταία χρόνια, και θέτει στο επίκεντρο του ορισμού της υγείας την έννοια της δυναμικής ισορροπίας. Η ισορροπία βιολογικών, ψυχικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών και συμπεριφερολογικών παραγόντων αποτελεί το περιεχόμενο της έννοιας της υγείας, σύμφωνα με την οποία υγεία είναι η δυναμική ισορροπία του εσωτερικού με το εξωτερικό περιβάλλον, που παρέχει στο άτομο τη δυνατότητα να ζει δημιουργικά, σύμφωνα με τις πεποιθήσεις και τις επιδιώξεις του.»⁵²

Η εναλλακτική θεωρία δίνει έμφαση στην εμπειρία της ασθένειας και πιστεύει πως η αντίδραση σε αυτή εξαρτάται από την αντίληψη των συμπτωμάτων που

⁵¹ APA (2007), Temple Summit Report Div. 38

⁵² Τούντας, Γ. Κ. (2010). Η ολιστική αντίληψη για την υγεία. Υγεία και επιστήμη. Αύγουστος 2010. Ανακτήθηκε από: <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=192629>

επηρεάζεται όχι μόνο από την οργανική κατάσταση , αλλά και από τη συναισθητική κατάσταση, τη μιάθση, και άλλους γνωστικούς και κοινωνικούς παράγοντες

3.2 Η ιατρικοποίηση της κοινωνίας

Η ιατρική έχει επηρεάσει τις αντιλήψεις και τις εμφάνσεις που έχει η κοινωνία απέναντι στα νοσήματα. Η ταυτότητα των νοσημάτων και τα συμπτώματά τους δίνουν στο κοινωνικό σύνολο την αίσθηση των αρνητικών ή θετικών επιπτώσεων από αυτό. Για παράδειγμα, ένας ασθενής ο οποίος πάσχει από καρκίνο του πνεύμονα και είναι υπό χημειοθεραπεία και ακτινοβολία, το κοινό δημιουργεί μια εντύπωση για αυτό και για την πορεία του. Τα αίτια και η παθογένειά της κάθε ασθένειας μεταφέρονται σε κοινή γνώση στο κοινωνικό σύνολο μέσα από διάφορους φορείς της εκπαίδευσης, της ιατρικής κοινότητας των παραϊατρικών επαγγελμάτων τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κλπ. Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες που έχουν τα νοσήματα διαμορφώνουν αντιλήψεις στην κοινωνία και πολλαπλασιάζονται οι μελέτες των κοινωνικών επιστημών. Η εξέλιξη της ιατρικής και η απλοποίηση των γνώσεων της ώστε να γίνεται αντιληπτή από όλα τα μορφωτικά επίπεδα των ατόμων, δίνει πληροφορίες για την πορεία, την διάρκεια, την οξεία ή χρόνια φύση, και τη πρόγνωση. Ένα χαρακτηριστικό νόσημα που έχει απλουστευτεί σε γλώσσα κατανοητή για όλο το πληθυσμό είναι ο Σακχαρώδης διαβήτης όπως και τη δυνατότητα που έχει το άτομο να επηρεάσει την πορεία της αρρώστιας.⁵³

«Το ιατρικό κατεστημένο έχει γίνει σημαντικότερη απειλή για την υγεία. Το ιατρικό επάγγελμα εξουσιάζει την ιατρική. Το αποτέλεσμα είναι ολέθριο και έχει πάρει διαστάσεις επιδημίας. Τη νέα αυτή επιδημία ονομάζω ιατρογένεση, από τις ελληνικές λέξεις ιατρός και γένεσις. Στα ιατρικά συνέδρια συζητούνται διαρκώς τα δεινά που προκαλεί η πρόοδος της ιατρικής, οι ερευνητές εστιάζουν την προσοχή τους στη δύναμη της διάγνωσης και της θεραπείας να προκαλούν αρρώστιες, τα ιατρικά

⁵³ Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84 191–215.

περιοδικά αφιερώνουν ολοένα περισσότερο χώρο σε παράδοξες βλάβες που προκαλεί η νοσηλεία των αρρώστων...»⁵⁴.

Πολλές δεκαετίες τώρα ο όρος ιατρικοποίηση της κοινωνίας χρησιμοποιήθηκε από κοινωνιολόγους αλλά και από γιατρούς και φαρμακευτικές εταιρίες που αποτελούσαν και αποτελούν τους καταλύτες διαχείρισης της υγείας. Πιστεύεται η θεραπεία η ποιότητα και παράταση της ζωής οφείλεται σε φαρμακευτικούς όρους της φαρμακευτικής βιομηχανίας. Πόλεμοι αδιέξοδοι έχουν ξεκινήσει από φαρμακευτικές εταιρίες με τις δήθεν αβάσιμες προτάσεις της εναλλακτικής ιατρικής. Η τάση για ιατρικοποίηση της κοινωνίας τείνει να αφαιρέσει από τον κοινωνικό ιστό τον αντίλογο που έχει στόχο να έρθει σε αντίφαση με την επικρατούσα Βιοιατρική ιδεολογία.

Ο ιατρός με τον αντιπροσωπευτικό του ρόλο αποτελεί κύριο πρόσωπο στην ιατρικοποιημένη κοινωνία όπου συνταγογραφεί φαρμακευτικά προϊόντα σε καταναλωτές ασθενείς. Η αντίληψη πως κάθε νόσημα και σύμπτωμα υπάρχει κάποιο φαρμακευτικό σκεύασμα δημιουργεί την αλόγιστη χρήση φαρμάκων και την εμφάνιση ανθεκτικών νοσημάτων με συνέπεια την παράταση νοσηλείας και την εμφάνιση της πολυφαρμακίας.

Η ανάπτυξη του φαρμακευτικού μάρκετινγκ βρίσκεται σε άνθιση που απευθύνεται στους ίδιους τους γιατρούς αλλά απευθείας στους καταναλωτές ασθενείς. Ο ρόλος των ασθενών έχει αλλάξει και η ιατρικοποίηση της κοινωνίας τον έχει υποχρεώσει να αποτελεί παθητικό μέλος αυτής της κοινωνίας που προτάσσει τη φαρμακευτική του θεραπεία.

Σήμερα όμως ο άνθρωπος δείχνει να αντιστέκεται με τις δικές του επιλογές για θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας. Εκεί ακριβώς είναι που η εναλλακτική ιατρική και οι παραδοσιακές μέθοδοι αποκτούν μέγιστη σημασία για τον άνθρωπο. Η επισήμανση πως το φάρμακο δεν αποτελεί πανάκεια, δίνει σημασία στον άνθρωπο

⁵⁴ Illich, I. (2010). Η απαλλοτρίωση της υγείας (Β. Τομανάς, μτφρ.). 1η έκδ. Θεσσαλονίκη: Νησίδες.

ολιστικά και ιδίως στην βιοενέργεια που διαθέτει. Αυτό ανοίγει νέες διεξόδους στη παραδοσιακή ιατρική να διεισδύσει και να κυριαρχήσει στις περισσότερες κοινωνίες.⁵⁵

3.3 Η εναλλακτική ολιστική προσέγγιση της υγείας

Το χαρακτηριστικό της ζωής δεν βρίσκεται σε μια ιδιαιτερότητα του ενιαίου συνόλου των διεργασιών της ζωής αλλά μάλλον σε μια συγκεκριμένη *σειρά* μεταξύ όλων των διαδικασιών. Παρατηρώντας τα γεγονότα μόνο ξεχωριστά δεν θα αποκαλύψει τίποτα και κανείς για την οργάνωση όλου του οργανισμού. Έτσι και οι νομοτέλειες της βιολογίας πρέπει να κατανοήσουν τον οργανισμό ως σύνολο και όχι ως μέρη.⁵⁶

Οι συμπληρωματικές και εναλλακτικές θεραπείες είναι τεχνικές που θεωρητικά υποκαθιστούν την συμβατική ιατρική. Έρευνες που έχουν γίνει έχει διαπιστωθεί η εγκυρότητα των μεθόδων αυτών ως προς την ωφελιμότητά τους και την αποτελεσματικότητά τους.⁵⁷

Οι συμπληρωματικές αυτές τεχνικές προσεγγίζουν τα φυσικά, τα πνευματικά και συναισθηματικά χαρακτηριστικά του ασθενούς. Πολλές από αυτές έχουν πνευματική και θρησκευτική υπόσταση. Η πεποίθηση της ολιστικής προσέγγισης είναι πως για να εμφανιστεί μια νόσος πρέπει να έχει νοσήσει πρώτα η ψυχή και το πνεύμα. Η ορθολογιστική σκέψη εδώ δεν αποτελεί εργαλείο για την ανάπτυξη αυτών των μεθόδων. Η ιατρική θα εκτοπιζόταν από το δυτικό ορθολογισμό στον ανατολικό μυστικισμό⁵⁸. Η Ferguson ανακήρυξε το ιατρικό μοντέλο νεκρό και στη θέση του να μπαίνει ένα ολιστικό μοντέλο που περιλαμβάνονταν ο Κόσμος των πνευμάτων και τα ενεργειακά πεδία. Πολλές από τις εναλλακτικές και ολιστικές προσεγγίσεις

⁵⁵ Cecil . G. Healman. (2007) Πολιτισμός, Υγεία και ασθένεια. Εκδόσεις Taylor & Francis.

⁵⁶ Αλεξανδρής, Κ. Δ. (1990). Η διαλεκτική νομοτέλεια στη βιολογία και στον ψυχισμό: Φιλοσοφική και επιστημονική θεώρηση. Αθήνα: Εκδόσεις University Studio.

⁵⁷ Lannoye, P. (1997). Έκθεση Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου. Αθήνα: Επιτροπή Περιβάλλοντος Δημόσιας Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών.

⁵⁸ Βυθούλας, Γ. (2000). Η Νέα Διάσταση στην Ιατρική. Αθήνα: εκδόσεις Μαραθιά.

προέρχονται από ένα θρησκευτικό ή και φιλοσοφικό σχήμα που έρχονται σε αντίθεση με το χριστιανισμό και για αυτό και ο ίδιος αναφέρεται σε ανορθόδοξες ιατρικές μεθόδους και δεν τις αναγνωρίζει.⁵⁹

Παγκόσμιο ενδιαφέρον αποτελούν οι λεγόμενες ενεργειακές μη συμβατικής ιατρικής που επικαλούνται μια δύναμη εξωτερική και συμπαντική. Οι περισσότεροι γνωστές ως ενεργειακές θεραπευτικές τεχνικές είναι η

- Η Ομοιοπαθητική
- Η Οστεοπαθητική
- Η Μαγνητοθεραπεία
- Η Γιόγκα
- Η Ρεφλεξολογία
- Η Ζωνοθεραπεία
- Η Αρωματοθεραπεία
- Η Μακροβιοτική
- Ο Διαλογισμός

3.4 Θρησκευτική και πνευματική προσέγγιση της εναλλακτικής ιατρικής.

Είναι γνωστή η αντίθεση ανάμεσα στην θρησκεία και την εναλλακτική. Η θρησκεία θεωρεί την αλήθεια αυτονόητη και την ταυτίζει με το Θεό. Η εναλλακτική ιατρική στηρίζεται στην διάνοηση στην επινόηση στην πλάνη και η θρησκεία στην αλήθεια. Οι διαφορές αυτές σημαίνουν την έναρξη μιας σύγκρουσης και οι έντονα θρησκευόμενοι αποτρέπουν τους πιστούς να συμμετέχουν και να αναζητούν λύσεις για το πρόβλημα της υγείας τους. Όπως λέει και ο W. James⁶⁰ η θρησκεία εξασφαλίζει την γαλήνη την ηρεμία την ηθική ισορροπία και την ευδαιμονία. Η κλασσική επιστήμη και

⁵⁹ Ferguson, M. (1982). *The Aquarian Conspiracy: Personal and social transformation in the 1980's*. London: Jeremy P. Tarcher.

⁶⁰ Acton, H. B. & James W. (1982). Ιστορία της Φιλοσοφίας 19ος-20ος αιώνας: Η εξέλικτική φιλοσοφία, Εθνικές φιλοσοφικές σχολές. Στο *Encyclopedie de la Pleiade* (Μ. Μήτσου-Παππά, μτφρ.), σελ.177-183. Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.

η θρησκεία θεραπεύουν ανθρώπους. Θρησκεία και επιστήμη είναι τα κλειδιά που μπορούν να ανοίξουν τους θησαυρούς του κόσμου.⁶¹

3.5: Το προφίλ των ασθενών που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική

Οι σχέσεις και ασθενών παρουσιάζονται με μια αμφιλεγόμενη σχέση όπου οι δεύτεροι διατυπώνουν αμφιβολίες κάτι που παλαιότερα στην ιστορία της ιατρικής σκέψης και σύστασης δε χώραγε αμφιβολία. Σήμερα η ανάπτυξη του φαρμακευτικού μάρκετινγκ δημιουργούν πελατειακές σχέσεις και ενισχύουν την υποψία του κέρδους. Στην σύγχρονη κοινωνία με τα επιτεύγματα του πολιτισμού και της τεχνολογίας την εξέλιξη της ιατρικής των επεμβάσεων αυξάνεται όλο και περισσότερο η αμφιβολία.

Η διείσδυση της ανατολικής κουλτούρας βρήκε πεδίο καλλιεργημένο στο άτομο που δεν ικανοποιείται με την απόλυτη αλήθεια της ιατρικής επιστήμης. Μέσα στο καταγισμό των πληροφοριών οι συμπληρωματικές τεχνικές δείχνουν να είναι περισσότερο κατανοητές στο κοινό νού.⁶²

Αυτό που τελικά ενδιαφέρει τα άτομα που επιλέγουν μορφές εναλλακτικής θεραπείας είναι αυτά που προτιμούν τον εξανθρωπισμό και την προσαρμογή της θεραπείας στις ανάγκες τις δικές τους.

Η διαδικασία λήψης απόφασης του ασθενή είναι πλέον ρουτίνα. Οι ασθενείς ζητούν όλο και περισσότερες πληροφορίες δεν επαναπαύονται και ζητούν και δεύτερη και τρίτη γνώμη. Η προσέγγιση του όλου προσελκύει όλο και περισσότερα άτομα με ευρεία σκέψη να δεχτούν τεχνικές θεραπευτικά εναλλακτικές και ολιστικές. Άτομα με υψηλό θρησκευτικό φρόνημα βιβλιογραφικά αναφέρεται πως δεν αποδέχονται αυτού

⁶¹Ανορθόδοξες θεραπευτικές μέθοδοι Ιατρικώς και Εκκλησιαστικώς του Αθανασίου Β. Αβραμίδη, Καρδιολόγου Καθηγητού Παθολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών Ειδική Συνοδική Επιτροπή επί Ειδικών Ποιμαντικών Θεμάτων και καταστάσεων Κανονισμός 135/1999

⁶² Σταθακόπουλος, Β. (2001). *Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς*. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

του είδους τις θεραπείες γιατί διακατέχονται από ενεργειακά πεδία και έχουν τις απαρχές τους στις ανατολικές επιστήμες.⁶³

Στην διεξαγωγή της μελέτης μου υπάρχει η ερώτηση για το ποιο πιστεύουν οι ιδιώτες ιατροί πως είναι το προφίλ των αρρώστων που επιλέγουν τέτοιου είδους μεθόδους και πρακτικές. Ένα επίσης αξιόλογο ερώτημα που γεννάται είναι γιατί οι ασθενείς επιλέγουν μεθόδους εναλλακτικής ιατρικής. Οι σχέσεις και ασθενών παρουσιάζονται με μια αμφιλεγόμενη σχέση όπου οι δεύτεροι διατυπώνουν αμφιβολίες κάτι που παλαιότερα στην ιστορία της ιατρικής σκέψης και σύστασης δε χώραγε αμφιβολία. Σήμερα η ανάπτυξη του φαρμακευτικού μάρκετινγκ δημιουργούν πελατειακές σχέσεις και ενισχύουν την υποψία του κέρδους. Στην σύγχρονη κοινωνία με τα επιτεύγματα του πολιτισμού και της τεχνολογίας την εξέλιξη της ιατρικής των επεμβάσεων αυξάνεται όλο και περισσότερο η αμφιβολία. Η διείσδυση της ανατολικής κουλτούρας βρήκε πεδίο καλλιεργημένο στο άτομο που δεν ικανοποιείται με την απόλυτη αλήθεια της ιατρικής επιστήμης. Μέσα στο καταιγισμό των πληροφοριών οι συμπληρωματικές τεχνικές δείχνουν να είναι περισσότερο κατανοητές στο κοινό νού.⁶⁴

Αυτό που τελικά ενδιαφέρει τα άτομα που επιλέγουν μορφές εναλλακτικής θεραπείας είναι ο εξανθρωπισμός και η προσαρμογή της θεραπείας στις δικές τους ανάγκες. Η διαδικασία λήψης απόφασης του ασθενή είναι πλέον ρουτίνα. Οι ασθενείς ζητούν όλο και περισσότερες πληροφορίες, δεν επαναπαύονται και ζητούν και δεύτερη και τρίτη γνώμη. Η προσέγγιση του όλου προσελκύει όλο και περισσότερα άτομα με ευρεία σκέψη να δεχτούν τεχνικές θεραπευτικά εναλλακτικές και ολιστικές. Άτομα με υψηλό θρησκευτικό φρόνημα βιβλιογραφικά αναφέρεται πως δεν αποδέχονται αυτού του είδους τις θεραπείες γιατί διακατέχονται από ενεργειακά πεδία και έχουν τις απαρχές τους στις ανατολικές επιστήμες.

⁶³ Κέντρο Εναλλακτικής Ενημέρωσης (1997). Σύγχρονη Ιατρική και Εναλλακτικές Θεραπείες: Σύγχρονες τάσεις, εναλλακτικές προσεγγίσεις και συμπληρωματικές τεχνικές στην θεραπεία. Αθήνα: Κέντρο Εναλλακτικής Ενημέρωσης.

⁶⁴ Σταθακόπουλος, Β. (2001). Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.

Στην διεξαγωγή της μελέτης μου υπάρχει η ερώτηση για το ποιο πιστεύουν οι ιδιώτες ιατροί πως είναι το προφίλ του αρρώστου που επιλέγουν τέτοιου είδους μεθόδους και πρακτικές.

Κεφάλαιο 4: Πρακτική και Εκπαίδευση Εναλλακτικών τεχνικών

4.1 Σημαντικές εναλλακτικές συμπληρωματικές τεχνικές

Στο τέλος ενός αιώνα που σήμανε το θρίαμβο της τεχνολογίας και στις απαρχές ενός νέου αιώνα που υπόσχεται ακόμη περισσότερους τεχνολογικούς θριάμβους, ιδίως στο πεδίο των βιοϊατρικών επιστημών, η εναλλακτική ιατρική όχι μόνο επιβιώνει αλλά και αναπτύσσεται παράλληλα με τη συμβατική/επιστημονική ιατρική, αν όχι σε βάρος της. Σχεδόν στο σύνολό της η επιστημονική κοινότητα έχει υποβαθμίσει την αξία της εναλλακτικής ιατρικής, αν και δεν έχει κατηγορήσει ανοιχτά τους φορείς της ως επικίνδυνους απατεώνες. Ωστόσο, δε λείπουν οι επιστημονικές φωνές που αναγνωρίζουν κάποια συμβολή των εναλλακτικών θεραπειών στην αποκατάσταση της υγείας των ασθενών, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά ορισμένες μορφές εναλλακτικής ιατρικής.⁶⁵

Ο εναλλακτικός όρος υγείας εκφραζόμενος από το κ. Λουπασάκη ιατρό ολιστικής θεραπευτικής και συγγραφέα είναι ο εξής: «θα πρέπει ο άνθρωπος να μην παραλείπει να φροντίζει την υγεία του σώματός του, την ποιότητα των σκέψεών του και την έκφραση των συναισθημάτων του για να γίνει κάτι τέτοιο, όμως, χρειάζεται χρόνος και σεβασμός προς το διαρκώς μεταβαλλόμενο της ύπαρξής του, τότε υπάρχει υγεία.»⁶⁶

Οι σπουδαιότερες τεχνικές εναλλακτικής ιατρικής που έχουν άμεση σχέση με την παραδοσιακή ιατρική είναι:

- Ομοιοπαθητική

⁶⁵ D. C. Gherkin et al.: A. (1998) Comparison of Physical Therapy, Chiropractic Manipulation and Provision of an Educational Booklet for the Treatment of Patients With Low Back Pain. N. Engl. J. Med., 339 (15): 1021-1029

⁶⁶ Λουπασάκης, Α (2002). Γέλιο, η καλύτερη θεραπεία, Εκδόσεις Κέδρος, Αθήνα, σ. 34

- Βελονισμός
- Ολιστική ιατρική
- Αγιουβερδική ιατρική
- Χειροπρακτική
- Ύπνωση
- Ιριδολογία
- Νατουροπαθητική
- Ψυχική χειρουργική
- Ρεφλεξολογία
- Ρέικι
- Ορθομοριακή ιατρική
- Θεραπευτικό άγγιγμα

Οι παραπάνω αποτελούν εναλλακτικές πρακτικές που γνωρίζουν άνθιση και στη χώρα μας. Ο ασθενής αντιμετωπίζεται με τον κόσμο και πνευματικό του. Μελέτες⁶⁷ αναφέρουν πως ασθενείς που έχουν νοσήσει από καρκίνο ένα μεγάλο ποσοστό έχει στραφεί σε εναλλακτικές θεραπευτικές. Μελέτη που έχει γίνει στην Αυστραλία το 2008 αναφέρει πως μεγάλο ποσοστό ασθενών που νοσούν με καρκίνο στρέφονται συμπληρωματικά και σε εναλλακτικές θεραπείες. Αυτές έχουν να κάνουν με θεραπείες αφής και το είδος εκείνο που ενισχύει το συναίσθημα. Πολλούς από τους εναλλακτικούς θεραπευτές επίσης, προβάλλουν μελέτες που έχουν εκπονηθεί σε πανεπιστήμια και αναδεικνύουν τις περιπτώσεις ιατρικών λαθών με σκοπό την παραπλάνηση των καταναλωτών – ασθενών.⁶⁸

⁶⁷ Ιστοχώρος Αντικαρκινικού Συμβουλίου (με συνδέσμους σε Αντικαρκινικά Συμβούλια πολιτειών και επικρατειών) www.cancer.org.au

⁶⁸ by John McKenzie (2001). Misdiagnosing Cancer. May 9, ABCNews.com

Πολλές από τις παραπάνω εναλλακτικές δίνουν χώρο στην συμβατική ιατρική και δεν εμποδίζουν τον ασθενή να ακολουθήσει συνάμα και αυτά που προτάσσει η συμβατική ιατρική για τη πάθηση του. Από την μεριά των εναλλακτικών θεραπειών βιβλιογραφικά συναντάμε μια ελαστικότητα και αποδοχή απέναντι στην συμβατική ιατρική σε σχέση με αυτούς που ασκούν κλασσική ιατρική που αποτρέπουν τον ασθενή.

Όσο αφορά την ομοιοπαθητική ιατρική η οποία είναι και η πιο σπουδαία και ασκείται από ιατρούς, έχουν ειπωθεί τα εξής:

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ψήφισμά του στις 29.5.1997 ζητά, μεταξύ των άλλων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εγκαινιάσει διαδικασία αναγνώρισης της ομοιοπαθητικής ιατρικής και προς το σκοπό αυτό, να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την ενθάρρυνση της σύστασης κατάλληλων επιτροπών, να εκπονήσει ενδελεχή μελέτη σχετικά με τον αβλαβή χαρακτήρα, την αποτελεσματικότητα, το πεδίο εφαρμογής και το συμπληρωματικό ή εναλλακτικό χαρακτήρα κάθε κλάδου μη συμβατικής ιατρικής και να εξασφαλισθεί η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών των ασκούντων τη μη συμβατική ιατρική. Το Συμβούλιο της Ευρώπης σε ψήφισμά του (Doc. 8435, 11.6.1999) για τη μη συμβατική ιατρική, μεταξύ των άλλων, καλεί τα κράτη - μέλη του καθώς και τους ιατρικούς συλλόγους, να ενισχύσουν την επίσημη αναγνώριση της ομοιοπαθητικής ιατρικής, καθώς και να ενθαρρύνουν την εισαγωγή της σε νοσοκομεία. Ενώ σε άλλο σημείο τονίζει ότι κατάλληλα μαθήματα πρέπει να υπάρχουν στα πανεπιστήμια, ώστε να εκπαιδεύονται ανάλογα οι ιατροί σε κλάδους της μη συμβατικής ιατρικής. Ο Ιατρικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση σχετικά με την ομοιοπαθητική τον Απρίλιο του 2006 : « σας έχουμε πολλές φορές ενημερώσει ότι ο βελονισμός και η ομοιοπαθητική θεωρούνται από το κράτος ιατρικές πράξεις και πρέπει να γίνονται μόνο από ιατρούς και βέβαια εφόσον έχουν κάνει εκπαίδευση γι' αυτό και το αποδεικνύουν ». Επίσης, πολύ σημαντικό γεγονός για την Ελλάδα αποτελεί η εκπαίδευση, κάθε χρόνο 32 ξένων γιατρών στην ειδικότητα της ομοιοπαθητικής, από τη Διεθνή Ακαδημία Κλασσικής Ομοιοπαθητικής στην Αλόνησο και η έγκριση λειτουργίας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με τίτλο «Εναλλακτικά Θεραπευτικά Συστήματα - Κλασσική Ομοιοπαθητική». Το πρόγραμμα αυτό, που είναι διετές, μπορούν να το παρακολουθήσουν γιατροί και οδοντίατροι και λειτουργεί στο

Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου.⁶⁹

Τα εναλλακτικά συστήματα δεν αναγνωρίζουν τις ασθένειες αλλά βλέπουν τον ασθενή ξεχωριστά και εξατομικευμένα. Το κάθε νόσημα που προκύπτει στον άρρωστο είναι αποτέλεσμα συναισθηματικών, κοινωνικών και πνευματικών διαταραχών. Επίσης υποστηρίζουν πως εάν θεραπευτεί μόνο το σύμπτωμα η ασθένεια θα ξαναεμφανιστεί πάλι σύντομα, γι αυτό οι θεραπείες αυτές διαρκούν μεγάλο χρονικό διάστημα.⁷⁰

4.2 Εκπαίδευση των επαγγελματιών της εναλλακτικής ιατρικής και η κλινική εφαρμογή της

Μεγάλη γκάμα εκπαίδευσης επηρεασμένη και από την εξωτερική κουλτούρα του εξωτερικού υπάρχει στην Ελλάδα. Μερικές από τις πιο σπουδαίες σχολές εκμάθησης των εναλλακτικών μεθόδων διδάσκονται στις παρακάτω σχολές .

- Natulal health science
- Εκπαιδευτήρια ιδιωτικά
- ΔΙΟΔΟΣ Κέντρο προσωπικής ανάπτυξης και εναλλακτικών θεραπειών
- Ιπποκράτειο Κέντρο ολιστικής ιατρικής
- Ακαδημία αρχαίας ελληνικής και παραδοσιακής κινέζικης ιατρικής

⁶⁹ Γκέλης, Δ. (2006). Ομοιοπαθητική, η μεγάλη πρόκληση για την Ιατρική. Σύγχρονη Ωτορινολαρυγγολογική Ενημέρωση, 5 (2).

⁷⁰ Γεωργούλιας, Β. (2006). Οικογενειακή Ιατρική Εγκυκλοπαίδεια: Ο Καρκίνος, Αθήνα: εκδ. Μανιατέας.

- Κέντρο ρεφλεξολογίας και έρευνας
- Διεθνής Ακαδημία Κλασσικής ομοιοπαθητικής στην Αλόνησο όπου εκπαιδεύει 38 ξένους ιατρούς κάθε χρόνο.

Η διεθνής Ακαδημία κλασσικής ομοιοπαθητικής , που ιδρύθηκε από τον Γιώργο Βυθούλκα και είναι αφιερωμένη στη διδασκαλία της ομοιοπαθητικής ιατρικής⁷¹ , βρίσκεται στην Αλόνησο. Στόχος της Ακαδημίας είναι να εκπαιδεύσει φοιτητές ιατρικής, ιατρούς και άλλους υγειονομικούς με τις αρχές του Δρ. Samuel Hahnemann ώστε να γίνουν κλασσικοί ομοιοπαθητικοί και παράλληλα να εξελιχθεί σ' ένα διεθνές κέντρο ώστε να γίνεται έρευνα και ανταλλαγή γνώσεων με άλλα παρόμοια κέντρα σε όλο τον κόσμο⁷².

Στο εξωτερικό το Πανεπιστήμιο Quantum είναι το μεγαλύτερο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κέντρου όπου παρέχονται προγράμματα πιστοποίησης στην ολιστική, εναλλακτική ιατρική και την ολιστική ιατρική που βασίζεται στην επιστήμη της κβαντικής φυσικής.⁷³

Τώρα την κλινική εφαρμογή της εναλλακτικής ιατρικής την συναντούμε σε διάφορες χώρες σε κλινικές κλασσικής ιατρικής που συμπεριλαμβάνουν και μεθόδους ολιστικής ιατρικής.

Στη χώρα μας υπάρχουν κέντρα ολιστικής ιατρικής που εργάζονται ιατροί και νοσηλευτές και οι παροχές που προσφέρουν στους πελάτες τους είναι ποικίλες.

Μερικές από αυτές είναι:

Τεστ διατροφικής δυσανεξίας

⁷¹Στουραϊτής, Γ. (2009). Απόσπασμα ομιλίας από το σεμινάριο Καρκίνος και Ομοιοπαθητική, 7-3-09.

⁷² Hahnemann, S. (2000). Όργανον της θεραπευτικής τέχνης. Λάρισα: Αρχιτέλαγος.

⁷³ World Congress of Quantum Medicine (2013). Speaker Panel

Βελονισμός

Ομοιοπαθητική

Αισθητικός Βελονισμός

Αντιγήρανση

Εξέταση τοξινών και αποτοξίνωση

Εξέταση βιταμινών και ιχνοστοιχείων

Εξέταση οξειδωτικού τεστ.

Τα παραπάνω αποτελούν ένα σύνολο από εναλλακτικές αγωγές θεραπείας αλλά και βελτίωσης της υγείας μας όπως και η ανθοθεραπεία, η οστεοπαθητική⁷⁴ και εφαρμογές της παραδοσιακής κινέζικης ιατρικής. Επίσης όλα τα κέντρα – κλινικές εναλλακτικής ιατρικής διεξάγουν σεμινάρια για πολίτες και επαγγελματίες υγείας. Στόχος τους και βασικό τους επίκεντρο ο άνθρωπος η μοναδικότητά του και η διαφορετικότητά του.

Όλο και περισσότεροι ασθενείς επιλέγουν τα τελευταία χρόνια αυτές τις θεραπευτικές μεθόδους που χαρακτηρίζονται ως εναλλακτικές. Η καθιερωμένη ιατρική για πολλά χρόνια τις αντιμετώπιζε σαν αντιεπιστημονικές, πολλές φορές επικίνδυνες και αιρετικές. Κάποιοι, ακόμα και σήμερα, τις βλέπουν με περιέργεια, ενδιαφέρον αλλά και αμφιβολία και κάποιοι άλλοι είναι φανατικοί οπαδοί τους. Οι συγκεκριμένες θεραπείες έχουν κάτι κοινό σαν αρχή τους. Υποστηρίζουν γενικά αυτό που λέγεται ολιστική προσέγγιση του οργανισμού, βλέπουν δηλαδή τον ασθενή σαν σύνολο και όχι σαν μεμονωμένα όργανα που νοσούν. Συνήθως αναφέρονται σε θεραπεία ασθενούς κι όχι ασθένειας, σε ενεργοποίηση δυνάμεων του ίδιου του οργανισμού κι ακόμα και σε

⁷⁴ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. (1997). Η επιστήμη της Οστεοπαθητικής: Προσεγγίσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ανακτήθηκε από: http://www.chez.com/osteopathy_gr/rgoindex/parlement 1.htm.

οικολογική προσαρμογή του ανθρώπινου οργανισμού, με θεραπείες οι οποίες έχουν ως βάση τους την φύση.

Γιατί όμως επιλέγει κάποιος τέτοιες θεραπευτικές μεθόδους? Οι λόγοι που ένας ασθενής στρέφεται σε εναλλακτικές θεραπείες ποικίλλουν. Είναι γενικό φαινόμενο της σύγχρονης εποχής, η τάση για επιστροφή στη φύση και σε φυσικές μεθόδους θεραπείας. Για κάποιους είναι ξεκάθαρη συνειδητή επιλογή, που έχει να κάνει με αλλαγή στάσης ζωής, αναζήτηση του πιο φυσικού σε όλα τα επίπεδα, προσπάθεια για πρόληψη με υγιεινή διατροφή, άθληση και αποφυγή επαφής με ό,τι παραπέμπει σε χημεία. Όσον αφορά όμως τους ήδη ασθενείς, η βασική αιτία που κάποιος στρέφεται από την κλασική ιατρική στην λεγόμενη εναλλακτική, είναι η αδυναμία ή και η αποτυχία της πρώτης να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του. Τις περισσότερες φορές πρόκειται για χρόνια προβλήματα υγείας, που δεν έγινε δυνατό να θεραπευτούν οριστικά. Εδώ προστίθεται η, πολλές φορές, απρόσωπη αντιμετώπιση του ασθενούς από την κλασική ιατρική, η έλλειψη χρόνου από τον γιατρό, ο φόβος από τις ανεπιθύμητες ενέργειες των χημικών φαρμάκων, η θεραπεία από γιατρό ειδικότητας ενός συστήματος του οργανισμού, χωρίς να ληφθούν υπ' όψη τα υπόλοιπα πιθανά προβλήματα υγείας του.

Στην επιλογή του ασθενούς παίζει ρόλο, από ποιόν γίνεται η πληροφόρηση για την εναλλακτική θεραπεία, κι αν ο πληροφοριοδότης έχει ευεργετηθεί απ' αυτήν. Όπως προαναφέρθηκε, για πολλά χρόνια το ιατρικό κατεστημένο, απέρριπτε όλες αυτές τις μεθόδους, υποστηρίζοντας ότι είχαν έλλειψη επιστημονικότητας και αποδείξεων, θεωρώντας επιστημονικότητα, μόνο ό,τι διδάσκονταν στα πανεπιστήμια. Το ανήσυχο ανθρώπινο πνεύμα όμως, στην πάλη του με την αρρώστια, δεν αφήνει καμία γνώση να πάει χαμένη. Έτσι, γιατροί-θεραπευτές είναι αυτοί που ξαναανακαλύπτουν τη χρησιμότητα της παραδοσιακής βοτανοθεραπείας, γιατροί-θεραπευτές είναι αυτοί που εφαρμόζουν την ομοιοπαθητική και το βελονισμό. Θέτοντας τέτοιους στόχους όλες οι επιστήμες συνεργάζονται. Η Εθνοφαρμακολογία διερευνά τις χαμένες γνώσεις της λαϊκής θεραπευτικής διάφορων χωρών, η φαρμακογνωσία προσπαθεί να αποδείξει τις δράσεις των παραδοσιακών χρησιμοποιούμενων βοτάνων, με την απομόνωση των συστατικών τους. Πανεπιστημιακά τμήματα Φυσικής, διερευνούν τη φύση και τη σημασία των μεσημβρινών του ανθρώπινου σώματος και συνεργάζονται με

ομοιοπαθητικούς γιατρούς, για την διερεύνηση του τρόπου δράσης του ομοιοπαθητικού φαρμάκου.

Βιοχημικοί, Φυσιολόγοι και Διατροφολόγοι μας δίνουν νέα στοιχεία για τη θεραπευτική χρήση της διατροφής. Και νέα τμήματα Ψυχιατρικής διερευνούν το μεγάλο κεφάλαιο των ψυχοσωματικών ασθενειών και την αντιμετώπισή τους χωρίς φάρμακα. Πολλές φορές τίθεται το ερώτημα, κατά πόσο είναι δυνατόν να ξαναγυρίσουμε στα μαντζούνια. Στην πραγματικότητα όμως αυτό το ερώτημα είναι ρητορικό, γιατί οι εναλλακτικές θεραπείες και επιστημονική βάση έχουν αρκετές από αυτές καθώς στηρίζονται στη κβαντική φυσική και είναι πολύ αποτελεσματικές. Τα αποτελέσματά τους είναι πολλές φορές εντυπωσιακά και η θεραπεία οριστική, εκεί που η κλασική ιατρική σηκώνει τα χέρια ψηλά ή το παλεύει καλύπτοντας τα προβλήματα. Παρόλα αυτά, υπάρχουν και εδώ μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα. Όπως το ότι είναι πιο αργές και ήπιες, γι' αυτό και δεν χρησιμοποιούνται όταν πρόκειται για οξεία περιστατικά. Έχουν όμως, οι περισσότερες, αν όχι όλες, ελάχιστες έως μηδενικές παρενέργειες και κατορθώνουν να επιφέρουν μια συνολική ευεξία στον οργανισμό. Υπάρχουν και εδώ άτομα που τις εκμεταλλεύονται, άτομα που τις υπερεκτιμούν κι άτομα που τις χειρίζονται με τέχνη, ώστε να έχουν όσο το δυνατόν καλύτερο αποτέλεσμα. Γι' αυτό τον λόγο είναι πολύ σημαντική η επιλογή, του κατάλληλου γιατρού-θεραπευτή από τον ασθενή. Είναι καλό λοιπόν να θυμόμαστε πως ό,τι δεν ξέρουμε, δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει, και ότι δεν μπορούμε ακόμα να αποδείξουμε, δεν σημαίνει πως δεν ενεργεί. Οι εναλλακτικές θεραπευτικές μέθοδοι, μπορούν και είναι καλό, να συνεργαστούν με την κλασική ιατρική και να προσφέρουν πολλά. Γιατί η ιατρική είναι μία και στόχος της είναι πάντα η υγεία.⁷⁵

⁷⁵ Θανασιάκης, Ν. Ε. & Καραβασιλειάδου, Α. Σ. (2012). Η μουσικοθεραπεία ως μορφή εναλλακτικής - συμπληρωματικής θεραπείας σε νοσηλευόμενους ογκολογικούς ασθενείς. Το Βήμα του Ασκληπιού. 11 (1): 28-36.

4.3 Το προφίλ του εναλλακτικού θεραπευτή

Ο σκοπός του επιστήμονα είναι η ανακάλυψη της αλήθειας. Η ανακάλυψη της αλήθειας στους επιστήμονες δίνει μεγάλη ευχαρίστηση. Η αλήθεια είναι αυτή που έδωσε το κύρος και τη δύναμη που έχει η επιστήμη στις μέρες μας.

Το προφίλ του θεραπευτή της εναλλακτικής ιατρικής είναι άμεσα συνυφασμένο με την τεχνική και την χρησιμοποίηση της μεθόδου που κατέχει. Ανάλογα με την αξιοπιστία της μεθόδου αυτής ο θεραπευτής έχει και το ανάλογο κύρος. Ο ίδιος πιστεύει στις πνευματικές ιδιότητες του ατόμου, είναι το εργαλείο εκείνο που θα λέγαμε της εναλλακτικής θεραπευτικής. Είναι το άτομο που θα προβάλλει τις ιδιότητες με πειθώ της μεθόδου που ασκεί. Πολλές φορές όμως η αλλοτρίωση του ανθρώπου θεραπευτή που σκοπός του είναι το χρήμα η διαμόρφωση της προσωπικότητάς του είναι σύμφωνα με τα συμφέροντα της παραγωγής του. Εκμεταλλευόμενοι πολλοί θεραπευτές την ματαιοδοξία του κόσμου και του ανθρώπου κατορθώνουν να τον αποπλανήσουν πως την θεραπεία και την ίαση θα την αποκτήσει με το συγκεκριμένο τρόπο.⁷⁶

Είναι άτομα που δίνουν μεγάλη έμφαση

- Στις πνευματικές δυνάμεις
- Στις ψυχικές δυνάμεις

Πνευματικές δυνάμεις: είναι η δύναμη του πνεύματος που ξεκινά από την τάση του για απελευθέρωση από οτιδήποτε το πιέζει. Πιστεύετε ότι η βιολογική υπόσταση του ανθρώπου κυβερνιέται από το πνεύμα. Ο νους κινεί και κατευθύνει το σώμα το προφυλάσσει και το συντηρεί. Πολλοί επιστήμονες μάλιστα υποστηρίζουν πως το υγιές σώμα είναι προνόμιο του υγιούς νου. Ο Αναξαγόρας μας λέει πως η αρμονία που διέπει το μακρόκοσμο και το μικρόκοσμο είναι δημιούργημα μιας ανώτατης δύναμης του νου του Δημιουργού. Αυτός είναι που κινεί και μεταβάλλει τον υλικό κόσμο σύμφωνα με

⁷⁶ BBC, Η εναλλακτική ιατρική κερδίζει έδαφος στις ΗΠΑ, 28/08/2001 www.inhealth.gr

ορισμένη νομοτέλεια. Συνεπώς στη βάση της ύλης υπάρχει κάποια πνευματική δύναμη ένα κινούν ακίνητο.⁷⁷

Οι ψυχικές δυνάμεις αποτελούν ένα σύστημα δυνάμεων που συνθέτουν την ψυχική ρώμη του ανθρώπου. Βρίσκονται δηλαδή σε μια αλληλεπίδραση και αλληλοσυμπλήρωση. Η σημασία αυτού του πολύπλοκου συστήματος βρίσκεται στη βουλητική ενέργεια της συνείδησης και είναι φανερή σ' όλους τους τομείς της κοινωνικής δραστηριότητας του ανθρώπου. Στη εργασία του στις κοινωνικές του σχέσεις στον αγώνα της ζωής τον οδηγούν μ ένα ακαταμάχητο αμυντικό μηχανισμό και οπλισμό και τον οδηγούν στην επιβίωση και τη νίκη. Όταν ο άνθρωπος αφήνει το φόβο τις δυσκολίες να διεισδύσουν στη ζωή του αυτό μετατρέπεται σε ασθένεια καθώς το σώμα αντιστέκεται στον ξένο εισβολέα.⁷⁸

4.4 Ενεργειακή δύναμη και συντονισμένη θεραπεία

Η πληθώρα των μεθόδων της εναλλακτικής ιατρικής έχει να κάνει με μια ενέργεια που δεν αναγνωρίζεται από τον κόσμο των θετικών επιστημών, της βιολογίας, της χημείας, της φυσικής κλπ. Έχει να κάνει με μια αδιόρατη και άυλη ενέργεια όπου την συντονίζει την διορθώνει και την επαναφέρει στα φυσιολογικά της επίπεδα. Αυτή η ενέργεια δεν πίπτει σε κανένα επιστημονικό πεδίο και την διαχειρίζεται ο θεραπευτής που ασχολείται με τις συμπαντικές και ζωτικές ενέργειες και θεραπεύει. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε είδη των θεραπειών αυτών που ασχολούνται με την ενέργεια αυτή, όπως είναι η ομοιοπαθητική με τα ενεργειακά της φάρμακα, ο βελονισμός και το ενεργειακό του πεδίο, θεραπευτικό άγγιγμα, ρέικι, ρεφλεξολογία και άλλες.⁷⁹

⁷⁷ Schofield, M. (1983). Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία - Αρχαία Ελλάδα. (τ.1). Στο I. Ρεγκάος (Επιμ), The Pre-Socratic Philosophers: A critical history with a selection of texts (σ. 512). Αθήνα: Παπαδήμα.

⁷⁸ Schofield, M. (1983). Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία - Αρχαία Ελλάδα. (τ.1). Στο I. Ρεγκάος (Επιμ), The Pre-Socratic Philosophers: A critical history with a selection of texts (σ. 512). Αθήνα: Παπαδήμα.

⁷⁹ Ρέικι, Α. Λ. (1998). Φυσική και πνευματική θεραπεία με ασκήσεις. Αθήνα: Πύρινος Κόσμος.

Η μυθολογία και η ιστορία είναι γεμάτη από παραδείγματα ατόμων και ηρώων που έκαναν χρήση αυτού του είδους τις ενέργειες. Ένας από αυτούς ήταν και ο Ορφέας που με τη μουσική του μάγευε θεούς και ανθρώπους. Οι ορφικοί ύμνοι με τη σωστή χρήση και εκφορά τους μπορεί να επιταχύνουν τους ρυθμούς της πνευματικοποιητικής εξέλιξης του χρήστη. Σύμφωνα με ανασκόπηση 23 κλινικών πειραμάτων του Cochrane, έχει βρεθεί ότι η μουσική μπορεί να μειώσει τον καρδιακό και αναπνευστικό ρυθμό και την αρτηριακή πίεση σε ασθενείς με στεφανιαία νόσο⁸⁰. Παρ' όλα αυτά όμως, σύμφωνα με τους Joke Bradt, PhD και Cheryl Dileo, PhD, από το Πανεπιστήμιο Temple της Φιλαδέλφειας η μουσική δεν είχε αποτελέσματα πάνω στο ψυχολογικό στρες των καρδιακών ασθενών. Οι ίδιοι ισχυρίζονται ότι τα ευρήματα δεν είναι αξιόπιστα και είναι μικρής κλινικής σημασίας⁸¹ ο Θανάσης Δρίτσας ένας Έλληνας καρδιολόγος έχει κάνει αναφορές και έρευνες στην κλινική πράξη και την ευεργετική δυνατότητα της μουσικής. Η πραγματική αιτία των ασθενειών και των συμπτωμάτων που νιώθουμε είναι η διάσπαση του ενεργειακού μας συστήματος.

4.5. Ορθομοριακή ιατρική και διατροφή

Η Ορθομοριακή διατροφική ιατρική είναι η κλινική εφαρμογή της επιστήμης της ορθομοριακής Διατροφής. Αποτελεί την συνένωση δύο επιστημών, της ορθομοριακής ιατρικής και της ορθομοριακής διατροφής.

"Ορθομοριακή Ιατρική"

Ο δύο φορές νομπελίστας Linus Pauling στην δεκαετία του 1960 πρότεινε τον όρο «ορθό μόριο» για να περιγράψει τα σωστά - ορθά - χημικά μόρια, που είναι τα θρεπτικά στοιχεία τα οποία χρειάζονται καθημερινά τα κύτταρα μας για να λειτουργούν σε κατάσταση υγείας. Αυτά είναι οι βιταμίνες, τα μέταλλα, τα ιχνοστοιχεία, τα προβιοτικά, τα ένζυμα, τα αμινοξέα, τα ωμέγα λιπαρά οξέα, οι σύνθετοι υδατάνθρακες, τα αντιοξειδωτικά και χιλιάδες φυτοθρεπτικά στοιχεία που πρέπει να παίρνουμε στην σωστή μορφή και στη σωστή ποσότητα από την διατροφή μας καθημερινά.

⁸⁰ Dileo, J. & Cochrane, C. (2009). Music for stress and anxiety reduction in coronary heart disease patients. Database Syst Rev, Apr 15; (2):CD006577.

⁸¹ Θανάσης Δρίτσας (2003). Η μουσική ως φάρμακο. Εκδόσεις Τεθλασμένη Αθήνα

Έτσι ίδρυσε την Ορθομοριακή Ιατρική, την επιστήμη που ασχολείται με την ανίχνευση και αναπλήρωση αυτών των απαραίτητων θρεπτικών συστατικών στον οργανισμό, χορηγώντας συνήθως μέγα- δόσεις ή συνδυασμό αυτών των στοιχείων με εκπληκτικά αποτελέσματα ειδικά σε χρόνιες-ανίατες παθήσεις.

Η Ορθομοριακή Διατροφή, είναι η νέα επιστημονική και ολοκληρωμένη μέθοδος θρέψης και αποτοξίνωσης του οργανισμού και των κυττάρων του. Περιλαμβάνει 5 θεμέλια ένα εκ των οποίων είναι και η ορθομοριακή ιατρική. Τα θεμέλια είναι:

- Μείωση και έλεγχος των φλεγμονών
- Ρύθμιση του γαστρεντερικού συστήματος.
- Επιστημονική αποτοξίνωση - pH - Αντιοξειδωση.
- Επιστημονική εξακρίβωση και αναπλήρωση των ορθομοριακών ελλείψεων
- Ορθομοριακός έλεγχος του άγχους.

Η Ορθομοριακή Διατροφή σχεδιάστηκε και αναπτύχθηκε στην Ελλάδα από τον κλινικό ορθομοριακό διατροφολόγο Γιώργο Μηνούδη⁸², στα πλαίσια των κλινικών ερευνών της Ελληνικής Εταιρίας Ορθομοριακής Διατροφικής Ιατρικής (ΕΛ.Ε.Ο.Δ.Ι.), και εφαρμόζεται αποκλειστικά από την επιστημονική ομάδα των γιατρών και συμβούλων της ΕΛ.Ε.Ο.Δ.Ι., υπό την καθοδήγηση του Γιώργου Μηνούδη. Στο εξωτερικό είναι σε ιδιαίτερη ακμή η Ολιστική Ιατρική (Integrative Medicine), η Φυσική Ιατρική (Naturopathy) και η Ορθομοριακή Ιατρική. Ο ιδρυτής της Ορθομοριακής Ιατρικής Ο Dr Linus Pauling⁸³, που έχει βραβευτεί δύο φορές με Νόμπελ.

⁸² Γιώργος Μηνούδης (2004). Ο Μύθος της Δίαιτας και το Ορθομοριακό Αδυνάτισμα, 4^η Έκδοση Κέδρος Αθήνα

⁸³ Rich, A. (1994). "Linus Pauling (1901–1994)". *Nature*. 371 (6495): 285

Πόσο αυτή συντελεί στην σωματική και ψυχική ισορροπία του ανθρώπου; Συντελεί τα μέγιστα και έχει ως αποτέλεσμα, όχι μόνο την ουσιαστική πρόληψη και θωράκιση του οργανισμού ενάντια σε όλες τις ψυχοσωματικές παθήσεις, αλλά και την εξάλειψη πολλών παθολογικών συμπτωμάτων, τα οποία ίσως έχουν ήδη εμφανισθεί.

Πότε όμως ανακαλύφθηκε; Η ορθομοριακή ιατρική την δεκαετία του 60 από τον Linus Pauling στις ΗΠΑ, ενώ η ορθομοριακή διατροφή ξεκίνησε στην Ελλάδα το 2004 και εφαρμόζεται αποκλειστικά από την επιστημονική ομάδα των γιατρών και συμβούλων της ΕΛ.Ε.Ο.Δ.Ι., υπό την καθοδήγηση του Γιώργου Μηνούδη. Η ορθομοριακή διατροφική ιατρική επηρεάζει το καθημερινό οικογενειακό τραπέζι. Συστήνει την πρόσληψη περισσότερων βιοενεργών ουσιών όπως άφθονα λαχανικά και φρούτα, όσπρια, ορθομοριακό νερό και αποφυγή πολλών κρεάτων.

Οι πρωτεϊνικές διατροφές που προτείνονται από πολλές διάσημες δίαιτες είναι λάθος. Δίαιτα με την έννοια της στέρησης κάποιων ουσιών και αύξησης άλλων δεν μπορεί να διατηρηθεί επί μακρόν και επιφέρει ανισορροπία στον οργανισμό.

Οι άνθρωποι μπορούν να βελτιώσουν αναλαμβάνοντας οι ίδιοι την ευθύνη, με σωστή νοοτροπία σωστή διατροφή και ενυδάτωση καθώς και σωστό τρόπο ζωής. Υπάρχουν προϊόντα που μπορούν να συμβάλουν στην καλύτερη υγεία. Υπάρχουν τα ορθομοριακά προϊόντα είναι ειδικά επιλεγμένα συμπληρώματα διατροφής υψηλής ποιότητας και προδιαγραφών για βέλτιστη απορρόφηση και βιοδιαθεσιμότητα σε κυτταρικό επίπεδο. Εκτός από αυτά, υπάρχουν και άλλα προϊόντα που βοηθούν στην πολύ λεπτή διαδικασία της σωστής και ολοκληρωμένης κυτταρικής αποτοξίνωσης και ορθομοριακής θρέψης.⁸⁴

Πολυβιταμίνες Vita Activ, Βιταμίνη C, Ω3, Χυμός Αλόη, Colostrum, προβιοτικά, ειδικές φόρμουλες αποτοξίνωσης του ήπατος και του εντέρου, Mind Master ειδική φόρμουλα δια την αντιμετώπιση του στρες, αντιοξειδωτικά, ενίσχυσης του ανοσοποιητικού κλπ. Τα παραπάνω πρέπει να φέρουν σημαντικές πιστοποιήσεις όπως γνωμάτευση από τον ΕΟΦ & από το Ινστιτούτο Fresenius ή να έχουν δοκιμαστεί στην

⁸⁴ Γιώργος Μηνούδης (2000). Διατροφολογία: Η ιατρική του 21ου αιώνα. Εκδόσεις Ανάδρασις Αθήνα.

πράξη και να προτείνονται από άτομα που ασκούν την Ορθομοριακή Διατροφική Ιατρική.

Σημαντικό επίσης ρόλο στην καλυτέρευση της υγείας έχει το πρωτοποριακό τεστ δυσανεξίας τροφών GoldenTest και η συσκευή καθαρισμού και εμπλουτισμού του νερού, TENSA TM, ώστε αυτό να γίνει ορθομοριακό.

Πόσο γνωστή είναι η ορθομοριακή διατροφική ιατρική στην Ελλάδα και ποιι την εκπροσωπούν είναι οι ερώτηση που απασχολεί το ευρύ κοινό. Είναι λοιπόν γνωστή στην Ελλάδα από το 2004 μέσω της Ελληνικής Εταιρίας Ορθομοριακής Διατροφικής Ιατρικής (ΕΛ.Ε.Ο.Δ.Ι.), και την εκπροσωπούν η επιστημονική ομάδα των γιατρών και συμβούλων της ΕΛ.Ε.Ο.Δ.Ι., υπό την καθοδήγηση του Γιώργου Μηνούδη.

Η ομοιοπαθητική ιατρική φλερτάρει με την ορθομοριακή διατροφική ιατρική γιατί Η ορθομοριακή διατροφική ιατρική αποτελεί την βάση για καλύτερη και γρηγορότερη αποκατάσταση της υγείας είτε με εφαρμογή της ομοιοπαθητικής είτε της κλασικής ιατρικής. Υπάρχουν κοινά σημεία. Συνεργάζονται μεταξύ τους και μεγιστοποιούν η μία την αποτελεσματικότητα της άλλης.

Υπάρχει στη φύση το θεραπευτικό μυστικό του ανθρώπου. Φυσικά όσο περισσότερο φύση βάζομε στην ζωή μας (καθαρή ατμόσφαιρα, ορθομοριακό νερό πηγής, βιολογικά φρούτα και λαχανικά, ενασχόληση και άθληση στην φύση) τόσο καλύτερο επίπεδο υγείας έχομε. Ο Ιπποκράτης⁸⁵ είπε πως η δίαιτα η τροφή, ο ύπνος, ο τρόπος ζωής, το περιβάλλον και η φύση είναι εκείνα που συνθέτουν την μακροβιότητα του ανθρώπου. Ο γιατρός γιατρεύει αλλά η φύση θεραπεύει.⁸⁶

⁸⁵ Μαργαρίτα Ν. Κατσαπόγλου. (1994). Ιπποκράτειος θεραπευτική. Ο υπερσιτισμός καταστρέφει. Εκδόσεις Μαυρίδης Αθήνα σελ 31.

⁸⁶ Ανδρέου Χρ. Κοκκότα.(1987). Το μυστικό της Μακροζωίας Εκδόσεις Βίβλος και επιστήμη Πάτρα σελ.375

Κεφάλαιο 5: Η θεραπευτική πορεία στην εναλλακτική ιατρική

5.1 Ο ρόλος της εναλλακτικής ιατρικής στη διάγνωση

Η διάγνωση αποτελεί τον πλήρη προσδιορισμό της πάθησης. Επιβάλλεται να γίνεται με ορθό τρόπο με την πλήρη λήψη στοιχείων του ιστορικού του κάθε ατόμου που νοσεί. Η εναλλακτική ιατρική κάνει την προσέγγισή της σφαιρικά του αρρώστου αλλά υπάρχει το ενδεχόμενο της μη επιστημονικής μεθόδου. Η ακριβολογία είναι απαραίτητη για κάθε επιστημονική μέθοδο.⁸⁷ Για να εντοπιστεί η διάγνωση είναι ανάγκη να περιοριστεί στο απολύτως αναγκαίο. Περιττά στοιχεία η και δευτερεύοντα όχι μόνο απομακρύνουν την εξερεύνηση της πάθησης αλλά την διώχνουν και από την αλήθεια. Η ιατρική χρησιμοποιεί με ακρίβεια την συμβολική της γλώσσα και δεν μεταβάλλεται από τόπο σε τόπο με την πάροδο του χρόνου. Οι μέθοδοι των εναλλακτικών ιατρικών επηρεάζονται από τις κοινωνικοπολιτιστικές μεταβολές αλλά και από την καθημερινότητα του ατόμου. Πολλές φορές η εναλλακτική ιατρική υπερτιμά αυτό που μπορεί να προσφέρει στο άτομο και στην πάθηση του.⁸⁸

Δεν είναι λίγες οι φορές που εξαιτίας λαθεμένης διάγνωσης και αντιμετώπισης μιας νόσου η υπόθεση έχει φτάσει στα δικαστήρια. Ένα παράδειγμα που μπορεί να αναφερθεί είναι μια γυναίκα η οποία έπασχε από καρκίνο του μαστού και ανέθεσε εξ ολοκλήρου την θεραπεία στην εναλλακτική ιατρική με αποτέλεσμα να χάσει την ζωή της. Η υπόθεσή της έφτασε στον Άρειο Πάγο όπου και δικάστηκε ο θεραπευτής.

Ο κατηγορούμενος κρίθηκε παραπέρα ένοχος και για το έγκλημα της απάτης σε βαθμό κακουργήματος καθώς παρουσιάζοντας στην ασθενή ψευδή γεγονότα ως αληθινά, ότι δηλαδή η ιατρική μέθοδός του θεραπεύει τον καρκίνο, επωφελήθηκε ποσό άνω των 73.000 € από τις αμοιβές και τα σκευάσματα που χορηγούσε στην ασθενή. Μάλιστα κρίθηκε ένοχος για την τέλεση του εγκλήματος αυτού κατ' επάγγελμα (καθώς είχε επαναλάβει τη συμπεριφορά του αυτή και σε άλλη ασθενή του με σκοπό την

⁸⁷ Pietroni PC (1992). Beyond the boundaries: relationship between general practice and complementary medicine. BMJ 1992 Sep 5 564-566

⁸⁸ Ashby, W. R. (1954). Design for a Brain: The Origin of Adaptive Behavior, New York, NY: John Wiley & Sons Inc.

επίτευξη κέρδους), κάτι το οποίο σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 386, καθιστά το έγκλημα κακούργημα.

5.2 Η διάρκεια της θεραπείας.

Τι εννοούμε θεραπεία στην εναλλακτική ιατρική και ποια είναι η διάρκειά της; Είναι ένα σύστημα μεθόδων που επικεντρώνεται στην πρόληψη των παθήσεων και συμπτωμάτων, χρησιμοποιεί φυσικές μεθόδους, μη τοξικές για την θεραπεία και η διάρκειά της είναι ανάλογη της πάθησης και της οξύτητάς της.

Στην διάρκεια της θεραπείας περιλαμβάνεται και η ψυχική σφαίρα. Η ισορροπία πρέπει να αποκαθίσταται σε όλα τα επίπεδα της ύπαρξης κατά την περίοδο της αποκατάστασης.

Ο εναλλακτικός θεραπευτής επιδιώκει να αποκαταστήσει την ισορροπία του σώματος μέσω της διατροφής, της άσκησης, της χρήσης βοτάνων, βιταμινών, μετάλλων, και άλλων αβλαβών μέσων. Ο ιατρός είναι ο δάσκαλος που διδάσκει στον ασθενή την υιοθέτηση υγιεινών συνηθειών για την θεραπεία και την πρόληψη των παθήσεων που θα αντιμετωπίσει.

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα ,τα φυτά έχουν παίξει και παίζουν ζωτικό ρόλο στην παραδοσιακή Ιατρική πολλών πολιτισμών. Οι προγονοί μας τα χρησιμοποιούσαν για τροφή, για θεραπεία, για αρωματισμό του σώματος, για θρησκευτικούς λόγους .

Παγκοσμίως, η παραδοσιακή χρήση φυτών για θεραπεία βασιζόταν στα τοπικά φυτά. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί όπως τα τρόφιμα που παράγονται στον τόπο μας έτσι και τα τοπικά φυτά και βότανα είναι τα πλέον ιδανικά για τους ανθρώπους που ζουν στην περιοχή αυτή να χρησιμοποιηθούν και για τη θεραπεία.

Δεν υπάρχει προκαθορισμένο χρονικό διάστημα για τις παθήσεις και την ιασή του, αλλά εξαρτάται από το ίδιο το άτομο. .

Σύμφωνα με το καθηγητή Norman Farnworth,- διακεκριμένος καθηγητής φαρμακολογίας στο πανεπιστήμιο του Illinois το 74% από όλα τα συνταγογραφούμενα φάρμακα σήμερα προήλθαν κατευθείαν από τα παραδοσιακά φυτά⁸⁹

5.3 Αποκατάσταση της νόσου με την εναλλακτική ιατρική

Όπως σε κάθε θεραπευτική παρέμβαση, έτσι και στην εναλλακτική ιατρική βαρύνουσα σημασία έχει η αποτελεσματικότητα της. Παρά το ότι τα τελευταία χρόνια έχουν πληθύνει τα σχετικά δημοσιεύματα, η βιβλιογραφία γύρω από το θέμα αυτό παραμένει μάλλον φτωχή. Οι ερευνητές δείχνουν κάποια επιφυλακτικότητα ως προς την τελική τους αποτίμηση της εναλλακτικής ιατρικής, αλλά φαίνεται ότι μία συνολική απόρριψη ή αποδοχή των εναλλακτικών θεραπειών θα ήταν καταρχήν εσφαλμένη.

Σε μία πρόσφατη μελέτη που συνέκρινε εναλλακτικές και συμβατικές μεθόδους για τη θεραπεία της οσφυαλγίας οι δύο κατηγορίες θεραπειών βρέθηκαν περίπου ισάξιες. Σε μια άλλη, διπλή-τυφλή, ελεγχόμενη μελέτη για τη θεραπεία της άνοιας βρέθηκε ότι το εκχύλισμα ginkgo biloba ήταν ασφαλές και ικανό να βελτιώσει τη νοητική λειτουργία και την κοινωνική λειτουργικότητα των ανοϊκών ασθενών σε βαθμό ανώτερο από το placebo. Στο μέτρο που θα μελετηθούν συστηματικά οι εναλλακτικές θεραπείες (το Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας των Η.Π.Α. έχει ενισχύσει πρόσφατα με γενναίες επιχορηγήσεις ανάλογες μελέτες), θα καταστεί δυνατή όχι μόνο η αποτίμηση της θεραπευτικής αποτελεσματικότητάς τους αλλά και η δυναμική συμβολή τους στη βελτίωση και συμπλήρωση της συμβατικής ιατρικής. Προς το παρόν είναι ανάγκη να διερευνηθεί επίσης το κατά πόσο ορισμένες εναλλακτικές θεραπείες συνιστούν είτε απλώς αναποτελεσματικές δράσεις, που επιβιώνουν εξαιτίας μιας ισχυρής όσο και αντιεπιστημονικής παράδοσης, είτε οργανωμένες, περίπου «θεσμοθετημένες», προσπάθειες οικονομικής εκμετάλλευσης του ανθρώπινου πόνου, που εδράζονται άλλοτε στην αδυναμία της συμβατικής ιατρικής να θεραπεύει ορισμένες νόσους και άλλοτε στην ευρύτερη διάδοση ανορθολογικών προτύπων εντός των σύγχρονων κοινωνιών.

⁸⁹Andrew Chevallier (2014). Βοτανοθεραπεία. Μεγάλη Εγκυκλοπαίδεια Θεραπευτικών Φυτών Εκδόσεις Δομική

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα της ψυχιατρικές εναλλακτικές/παραδοσιακές θεραπείες, μπορεί να υποστηριχτεί ότι καταρχήν πρόκειται για πολιτισμικά μορφώματα, περίπου όσο και οι αντίστοιχες συμβατικές τεχνικές. Όπως παρατηρεί σχετικά ο AγιKiev, «καθώς οι πολιτισμοί παράγουν χαρακτηριστικές εντάσεις, παρέχουν επίσης μηχανισμούς για την ανακούφιση των εντάσεων». Συμβατή με τη διαπίστωση αυτή είναι η άποψη του Parker, ότι, λ.χ., η υστερική συμπεριφορά τείνει να επικρατεί σε κοινωνίες όπου, μεταξύ άλλων, το θρησκευτικό σύστημα περιλαμβάνει την πίστη στην κατάληψη από υπερφυσικές δυνάμεις και όπου η υστερικού τύπου συμπεριφορά εμφανίζεται σε θεσμοθετημένες θρησκευτικές δραστηριότητες^{90, 91 92}.

5.4 Δημιουργία σχέσης εξάρτησης θεραπευτή ασθενή

Αυτή την υποενότητα του Κεφαλαίου την έγραψα μετά από συζήτηση και επικοινωνία που είχα με το θεραπευτή Λ.Γ του εναλλακτικού θεραπευτηρίου Πάτρας. Συνόψισα τα σημεία της συζήτησής μας στα εξής:

Η δημιουργία σχέσης εξάρτησης θεραπευτή ασθενή εξαρτάται

- Από το επίπεδο παροχών που παρέχει ο θεραπευτής
- Από την δημιουργία αισθήματος ασφάλειας του ασθενή
- Από την δημιουργία εμπιστοσύνης στις μεταξύ τους σχέσεις
- Από την πελατειακή πολιτική του κάθε θεραπευτηρίου
- Από τα άμεσα αποτελέσματα μετά την εφαρμογή κάποιας θεραπείας.

⁹⁰ P. L. Le Bars et al. (1997). A Placebo - Controlled, Double - Blind, Randomized Trial of an Extract of Ginkgo Biloba for Dementia. JAMA, 278 (16):1327-1335.

⁹¹ A. Kiev (1964). The Study of Folk Psychiatry. In A. Kiev (ed.): Magic, Faith and Healing; Studies in Primitive Psychiatry Today. Free Press of Glenco, London, 1964, p. 25.

⁹² S. Parker (1962). Eskimo Psychopathology in the Context of Eskimo Personality and Culture. American Anthropologist, 64: 76-96.

- Ο ασθενής όταν είναι απογοητευμένος από την συμβατική ιατρική είναι αρκετά έτοιμος να δεχτεί τις εναλλακτικές πρακτικές και να τις αποδεχτεί στο σώμα του ως τις τεχνικές εκείνες που θα έχουν το αναμενόμενο θεραπευτικό αποτέλεσμα.

5.5 Οι αντιλήψεις του εναλλακτικού θεραπευτή για το σώμα

Τα συμπτώματα της ασθένειας δεν είναι τίποτε άλλο παρά οι γραμμές αμύνης του οργανισμού. Κάθε φορά ο οργανισμός δημιουργεί χαρακώματα όπου σ' αυτά θα πολεμήσει μέσω των συμπτωμάτων για να νικήσει την ασθένεια. Όλες οι «αντί» μέθοδοι της σύγχρονης Ιατρικής σχολής γκρεμίζουν τα χαρακώματα αυτά. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι ο οργανισμός κάθε φορά να δημιουργεί νέες γραμμές αμύνης σε πιο βαθύ και φυσικά σε πιο επικίνδυνο επίπεδο για την υγεία του».⁹³

Εδώ είναι μέγιστης σημασίας το παραπάνω κείμενο για να αντιληφθούμε τι είναι στην πραγματικότητα η ασθένεια. Το θέμα είναι πως βρίσκεται το μεγάλο λάθος και πρόβλημα κατανόησης για την Κλασική Ιατρική σχολή με την τυφλή οπτική που πεισματικά ακολουθεί. Πιστεύει ότι η προσπάθεια του οργανισμού για να επανέλθει η ισορροπία του μέσω των συμπτωμάτων, ότι είναι η αρρώστια.

Ο εναλλακτικός θεραπευτής πιστεύει πως η κλασική ιατρική πρέπει να αλλάξει γενικότερα την φιλοσοφία της και την πλευση της και κυρίως τον τρόπο δράσης της.

Είναι γεγονός ότι η υγεία των ατόμων της Δύσης έχει επιδεινωθεί, η πολυφαρμακεία έχει αυξηθεί, η αναποτελεσματικότητα όλων αυτών είναι γεγονός και η αντίσταση του οργανισμού χωλαίνει.

Κοιτώντας τον πόνο, τη δυστυχία, την αδικία από την εμφάνιση του ανθρώπου οι εναλλακτικοί θεραπευτές προτείνουν στους εκπροσώπους των εκπροσώπων της κλασικής ιατρικής να βρύνε νέους τρόπους σκέψης ώστε ο κόσμος να αλλάξει και η

⁹³ Γεράσιμος Στουραϊτης Διευθυντής του Ιπποκράτειου Κέντρου Κλασικής Ομοιοπαθητικής. Απόσπασμα ομιλίας του απ' το σεμινάριο «Καρκίνος και Ομοιοπαθητική» 7-3-09

ασθένεια να καταλαγιάσει. Πιστεύουν ότι κάτι βαθύτερο φταίει στο εκδηλωμένο αποτέλεσμα και για τα λόγο αυτό εκπαιδεύονται σε πολλές θεραπευτικές μεθόδους που επιφέρουν την εσωτερική αλλαγή. Επίσης αυτό που πρέπει να σημειωθεί είναι πως κανένας εναλλακτικός θεραπευτής ο οποίος δεν μπορεί να εφαρμόσει ορθά καμία συμπληρωματική μέθοδο εάν δεν έχει την διάγνωση του ιατρού. Εναλλακτικός θεραπευτής δεν σημαίνει και απαραίτητα ιατρός. Πολλοί έχουν επιλέξει να εξασκήσουν διάφορες μεθόδους εναλλακτικής ιατρικής όπου το επιστημονικό τους πεδίο απέχει αρκετά. Συναντάμε απόφοιτους διοίκησης επιχειρήσεων για παράδειγμα να ασκούν κάποια συμπληρωματική μέθοδο. Όσο αφορά την εκπαίδευση τους το αναφέρουμε σε προηγούμενο κεφάλαιο.

Κεφάλαιο 6: Εναλλακτικό θεραπευτήριο Πάτρας Α.Γ

6.1 Η θεωρία του θεραπευτή συμπληρωματικών τεχνικών Α.Γ

Ολοκληρώνοντας την βιβλιογραφική ανασκόπηση και μελετώντας το χώρο της εναλλακτικής ιατρικής όσο μπόρεσα και πιο εμπειριστατωμένα, μου γεννήθηκε η επιθυμία να παρακολουθήσω από κοντά την δραστηριότητα ενός θεραπευτή συμπληρωματικών τεχνικών. Αναζητώντας τέτοιου είδους θεραπευτήρια στην Πάτρα οδηγήθηκα σ' ένα σύγχρονο θεραπευτήριο εναλλακτικών τεχνικών. Η επίσκεψή μου αυτή στο συγκεκριμένο θεραπευτήριο έχει να κάνει με το γεγονός ότι μου γεννήθηκαν αρκετές απορίες από την προβληματική της έρευνας. Το Κεφάλαιο αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται στην έρευνα αλλά μου επέτρεψε την κατάκτηση και καταγραφή πληροφοριών από τον ίδιο το θεραπευτή. Έτσι λοιπόν αφού ολοκλήρωσα το ερευνητικό κομμάτι της παρούσας εργασίας επισκέφτηκα το εναλλακτικό θεραπευτήριο για να αποκτήσω κάποια εμπειρία παραπάνω. Θα ήταν αξιόλογη η προσφορά μιας μελέτης που να συμπεριλαμβάνει όλα τα εναλλακτικά θεραπευτήρια της χώρας μας και να καταλήγει σε αντικειμενικά αποτελέσματα.

Επίσης θεώρησα αναγκαίο να εμπλουτίσω τα κεφάλαια με μια προσωπική εμπειρία και παρατήρηση που μου δημιουργήθηκε από τη μελέτη αυτών των τεχνικών όπου και θα προσπαθήσω μέσα από εικόνες και διαγράμματα να αναδείξω αυτή τη προσπάθεια.

Οι γνώσεις οι οποίες θα διατυπωθούν στο συγκεκριμένο «ιατρείο» θα γίνουν με τρόπο σχηματικό και διδακτικό από τη μεριά του Λ.Γ θεραπευτή συμπληρωματικών τεχνικών, η δε θεραπευτική τεχνική επεκτείνεται πέρα από τα συμπτώματα της πάθησης αντιμετωπίζοντας τον άρρωστο άνθρωπο ως βιο-ψυχο-πνευματικό-κοινωνική οντότητα.

Ο Λ.Γ μου αναφέρει πως στόχος του είναι να μεταφέρει στην μελέτη μου ένα απλοποιημένο τρόπο της φιλοσοφίας του και της εξατομικευμένης και ολοκληρωμένης συμπληρωματικής θεραπευτικής φροντίδας, προσφέροντας όλα εκείνα τα στοιχεία που θα βοηθήσουν το κοινό για την ορθότητα των θεραπειών του.

Ο Λ.Γ αναφέρει πως η ασθένεια προκύπτει όταν η σκέψη ο νούς και τα συναισθήματα είναι διαταραγμένα σε σχέση με την ψυχή. Έτσι λοιπόν η διαταραχή της ισορροπίας της ψυχής επιφέρει και γεννά την αρρώστια. Πολύτιμη πηγή ζωής έμπνευσης και θεραπείας αποτελούν τα Τσάκρα⁹⁴ κατά τον θεραπευτή, υποδεικνύοντάς μου βιβλιογραφία από ινδούς θεραπευτές – μελετητές.

Υπάρχουν ιατροί της κλασσικής ιατρικής όπως η Σάφικα Καραγκιουλα, που είναι παθολόγος με ειδίκευση στην νευρο-ψυχιατρική, με ικανότητες διάγνωσης και θεραπείας, παρουσιάζουν αποδείξεις πειραμάτων ότι η ασθένεια μπορεί να είναι ορατή στα λεπτοφυή ενεργειακά πεδία του σώματος. Συναρπαστικές περιπτώσεις πραγματικών ασθενών δείχνουν ότι η διορατική παρατήρηση βοηθά στην διάγνωση ασθενειών και ακόμη αποκαλύπτει πιθανές ασθένειες πριν ακόμη αυτές εκδηλωθούν με οργανικά συμπτώματα. Τα τσάκρα⁹⁵ είναι επτά και το καθένα από αυτά συνδέεται με την ενέργεια ζωής

Το κλειδί της υγείας και της ασθένειας, όπως καταδεικνύουν οι συγγραφείς, βρίσκεται στην δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ των σωματικών, συγκινησιακών και διανοητικών πεδίων του σώματος και των ενεργειακών πεδίων του σύμπαντος. Η κατανόηση αυτής της αλληλεπίδρασης μπορεί να μας βοηθήσει να μεταβάλουμε τα

⁹⁴ Μπελίντα Γκρέις (2007). Είστε Διορατικός; Αναπτύσσοντας την ικανότητα που έχετε. Εκδόσεις Rockpool

⁹⁵ Καραγκιουλα Σάφικα (2007). Τα Τσάκρα και τα ενεργειακά πεδία. Εκδόσεις Κυβέλη Αθήνα σελ 37

ενεργειακά μας μοτίβα προς την κατεύθυνση μιας καλύτερης αυτό-ολοκλήρωσης, υγείας και ακεραιότητας.

Ο Λ.Γ συνεχίζει και μου εξηγεί κατά την δική του άποψη σχετικά με την ενέργεια και το κακό μάτι που λέει ο κόσμος. « δύο περιπτώσεις υπάρχουν, η μία είναι νοητική ενέργεια και η άλλη μπορεί δικές μας αυταπάτες που δεν μας αφήνουν να προχωρήσουμε περαιτέρω. Μη ξεχνάς είμαστε όλοι σ ένα ενοποιημένο πεδίο ή και το ανάποδο στο λεγόμενο unified field.⁹⁶

«Η βελτίωση σου έχει επίδραση καθώς και το πισωγύρισμα σου και σε μένα.» λέει ο Λ.Γ

Βρήκαν οι Ρώσοι πως το DNA δρα σα κεραία εκπομπής και λήψης υπέρ υψηλών συχνοτήτων. Ο Ρώσος βιοφυσικός και μοριακός βιολόγος Pjotr Garjajev και οι συνεργάτες του διερεύνησαν επίσης και τη δονητική συμπεριφορά του dna. Τα ζωντανά χρωμοσώματα λειτουργούν ακριβώς όπως οι ολογραφικοί υπολογιστές που χρησιμοποιούν την ενδογενή ακτινοβολία λέιζερ. Αυτό σημαίνει ότι κατάφεραν να διαμορφώνουν ορισμένα πρότυπα συχνότητας σε μία ακτίνα λέιζερ επηρεάζοντας τη συχνότητα του dna και την ίδια τη γενετική πληροφορία. Εφόσον η βασική δομή των αλκαλικών ζευγών του dna και της γλώσσας είναι η ίδια, η αποκωδικοποίηση του γενετικού κώδικα δεν είναι απαραίτητη.

Αυτό τελικά και επιστημονικά εξηγεί γιατί η αυτογενής εκπαίδευση, η ύπνωση και ότι σχετίζεται, μπορούν να έχουν τέτοιες ισχυρές επιδράσεις στο ανθρώπινο σώμα. Είναι απόλυτα φυσιολογικό για το dna μας να αντιδρά στη γλώσσα. Ενώ οι δυτικοί ερευνητές διαχώρισαν μεμονωμένα γονίδια από τις έλικες και τα τοποθέτησαν αλλού, οι Ρώσοι εργάστηκαν σε συσκευές που μπορούν να επηρεάσουν τον κυτταρικό

⁹⁶ Ενοποιημένο πεδίο: Τσάκρα της ρίζας (Μουλαντάρα), Τσάκρα του αφαλού (Σβαντιστάνα), Τσάκρα του ηλιακού πλέγματος (Μανιπούρα), Τσάκρα της καρδιάς (Αναχάτα), Τσάκρα του λαιμού (Βισούντα), Τσάκρα του τρίτου ματιού (Ατζνα), Τσάκρα του στέμματος (Σαχασράρα)

μεταβολισμό μέσω κατάλληλα διαμορφωμένων ραδιοφωνικών συχνοτήτων και συχνοτήτων φωτός επισκευάζοντας έτσι τα γενετικά ελαττώματα.⁹⁷

Συμπληρώνει ο Λ.Γ « έχει τελειώσει η εποχή του μεταφυσικού, έχουμε μπει στην δυαδικότητα που γίνεται ολόένα ολότητα. Μου αρέσει η μετάδοση αυτών των λίγων που ξέρω, για να αδειάζω και να έρχονται τα ανώτερα. Είμαι σε μια φάση της ζωής μου που ενδιαφέρομαι να δουλέψω θεραπευτικά σε ομαδικό πεδίο» και συνεχίζει

«Το αρσενικό σου που ξέρεις από εμβρυολογία ότι έχεις όταν συνεργαστεί αρμονικά με το θηλυκό σου τότε χάνονται οι ασθένειες. Δηλαδή η συνεργασία Δ και Α ημισφαίριου.

6.2 Εξοπλισμός εναλλακτικού θεραπευτηρίου

Η λήψη του ιστορικού αποτελεί και στους θεραπευτές την μέθοδο αξιολόγησης και έρευνας για την αξιολόγηση της λειτουργίας του οργανισμού αρχικά και κατά δεύτερον την επιλογή της κατάλληλης συμπληρωματικής τεχνικής.

Ο θεραπευτής ενημερώνει τον ασθενή του για την εξέταση το χρόνο της εξετάσεώς του και τον τρόπο που θα χρειαστεί την βοήθειά του κατά την εκτέλεση της θεραπείας με διάφορα μηχανήματα.

Τα θεραπευτικά μηχανήματα που στηρίζονται στη λεγόμενη quantum mechanics⁹⁸ που εξηγεί φαινόμενα που η κλασσική μηχανική δεν μπορεί και έχει να κάνει για παράδειγμα με τη κίνηση του ηλεκτρονίου μόνο σε συγκεκριμένες τροχιές για ένα άτομο, με την κυματική συμπεριφορά από σωματίδια ύλης κυρίως ηλεκτρόνια κλπ.

99

97 Russian DNA Research <http://www.psychicchildren.co.uk/4-3-RussianDNAResearch.html>

⁹⁸ Κβαντική μηχανική (2008) : σημειώσεις από το μάθημα Ομοιοπαθητικής θεωρίας από το πρόγραμμα MTX σπουδών ολιστικά εναλλακτικά θεραπευτικά συστήματα, Κλασική Ομοιοπαθητική Σύρος 2008

⁹⁹ Bohr, Niels Heinrick David, (1977). Κβαντικά φυσικά και φιλοσοφία., Δευκαλίων. 20 σ. 427-434

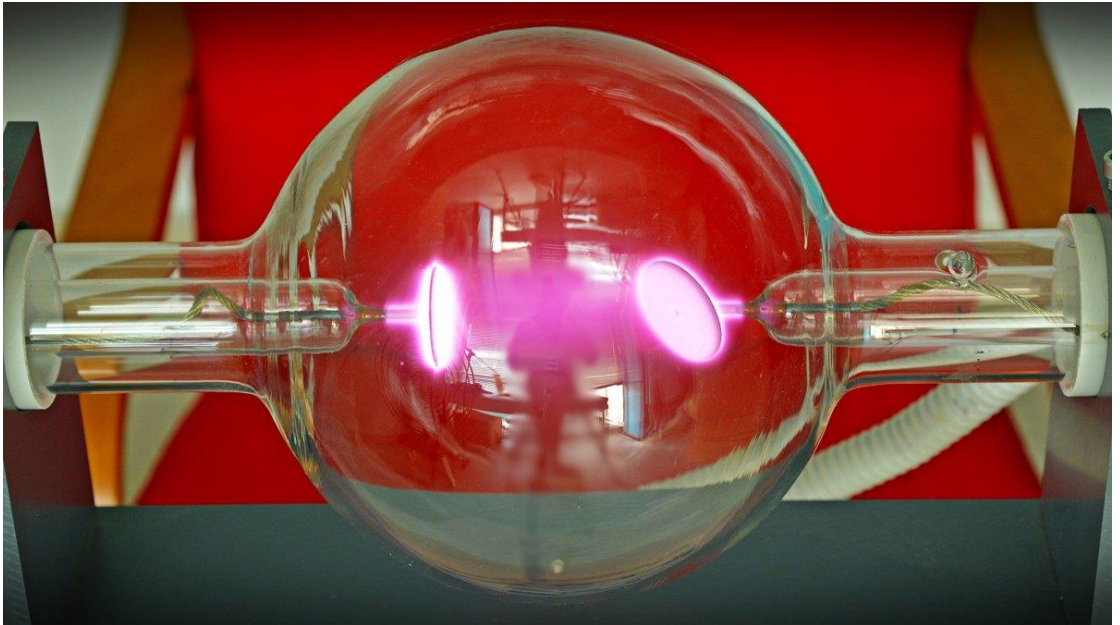
Όλοι αυτοί οι φυσικοί βρίσκουν ομοιότητες και αντιστοιχίες ανάμεσα στον Ανατολικό μυστικισμό της Ινδουιστικής και Βουδιστικής φιλοσοφίας και τη σύγχρονη κβαντική φυσική και πιστεύουν ότι η κβαντομηχανική παίζει ένα σημαντικό ρόλο στη λειτουργία του νου και της συνείδησης.

Η κβαντομηχανική αντιμετωπίζοντας από νωρίς το πρόβλημα της κυματικής φύσης της ύλης εισήγαγε την έννοια της κυματικής συνάρτησης (μιας καθαρά μαθηματικής ποσότητας), το τετράγωνο της οποίας έδινε τη πιθανότητα να βρεθεί ένα σωματίδιο σε μια ιδιαίτερη θέση στο χώρο. Το γεγονός ότι τα σωματίδια συμπεριφέρονται μερικές φορές σαν κύματα και τα κύματα σα σωματίδια ονομάστηκε δυϊσμός σωματιδίου¹⁰⁰ - κύματος. Παρόλο όμως που τα κύματα και τα σωματίδια δεν ήσαν για τους φυσικούς δύο ξεχωριστές ουσίες, αλλά χαρακτηριστικά της ίδιας μοναδικής ουσίας (της ύλης), η φαινομενική διπλή φύση της παρότρυνε τους δυιστές να συσχετίσουν τα κύματα με το νου.¹⁰¹

¹⁰⁰ Schroyens S, Essential Synthesis 9.2 – from Morrison Roger Desktop guide to keynotes and confirmatory symptoms

¹⁰¹ Στέφανος Τραχανάς (2007). Κβαντομηχανική Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Κρήτη

Εικόνα 6.1

Μηχάνημα Energy Medicine, Θεραπευτήριο Λ.Γ

Βασίζεται στη βιο-αντήχηση, με την οποία εναρμονίζονται οι φυσικές συχνότητες των κυττάρων, των ιστών, των οργάνων και του σώματος.

Ερεθίζει την αυτοθεραπευτική ικανότητα του σώματος και το αναζωογονεί.

Εικόνα 6.2

Θεραπεία συχνοτήτων βιοσυντονισμού Θεραπευτήριο Λ.Γ

Εικόνα 6.3

Μηχάνημα ondamed, θεραπευτήριο Λ.Γ

Το μηχάνημα αυτό υποβάλλει σε ολιστική θεραπεία τον ασθενή μέσω υψηλής τεχνολογίας, όπου γίνεται ανάλυση του οργανισμού και επανατροφοδότηση στις περιοχές του σώματος που έχει ανάγκη.

6.3 Θεραπείες – τεχνικές

Οι θεραπείες οι οποίες πραγματοποιούνται είναι :

Ραδιονική θεραπεία εξ αποστάσεως: Πρόκειται για μία επιστήμη τέχνη που μπορεί να συνδυαστεί άνετα με την κλασσική ιατρική για καλύτερα αποτελέσματα.¹⁰² Ο Dr. Donald I. Abrams είναι ένας ογκολόγος γιατρός και μέλος της επιτροπής ολιστικών θεραπειών που λαμβάνουν χώρα στο όρος Σιών. Ο συγκεκριμένος Ογκολόγος έχει διεξάγει πολλές έρευνες και μελέτες επάνω στην βοτανική και στην ραδιονική και πιστεύει πως η θεραπείες πρέπει να συμπεριλαμβάνουν το νού και το σώμα.

Radionic είναι η επιστήμη, η οποία χρησιμοποιεί τον ηλεκτρομαγνητισμό υψηλών συχνοτήτων για τη διάγνωση, πρόληψη και θεραπεία ψυχοσωματικών δυσλειτουργιών. Η Ραδιονική Θεραπεία δουλεύει πάνω στα ενεργειακά πεδία, τα οποία περιβάλλουν όλες τις μορφές ζωής. Χρησιμοποιείται για να δώσει ενέργεια και να διορθώσει δυσλειτουργίες στο φυσικό και διανοητικό πεδίο ενός ατόμου. Είναι μία θεραπευτική επιστήμη-τέχνη απαλλαγμένη από παρενέργειες και μπορεί να χρησιμοποιηθεί παράλληλα με οποιαδήποτε άλλη θεραπεία της κλασσικής ιατρικής. Η Ραδιονική Θεραπεία δρα μέσω της ενέργειας. Ο ραδιονικός θεραπευτής ενδιαφέρεται για το σύνολο του επιπέδου υγείας και ευημερίας ενός ασθενή. Η εκδηλωμένη ασθένεια και τα συμπτώματα είναι η ορατή κορυφή του παγόβουνου. Το αόρατο τμήμα της που παραμένει σε βαθύτερα επίπεδα ύπαρξης του ατόμου που νοσεί είναι εκείνο που περιέχει τις αληθινές αιτίες της.

¹⁰² Hazekamp A, Ware MA, Muller-Vahl KR, Abrams D, Grotenhermen F (2013). The medicinal use of cannabis and cannabinoids--an international cross-sectional survey on administration forms. *J Psychoactive Drugs*. Jul-Aug; 45(3):199-210.

Οι αρχές της Radionic ανακαλύφθηκαν από τον αμερικανό γιατρό Dr. Abrams και η αμερικανίδα χειροπρακτικός Dr. Drown συνέχισε το έργο του, ανακαλύπτοντας ότι ένας ασθενής μπορούσε πράγματι να θεραπευτεί, χρησιμοποιώντας ένα δείγμα αίματος σαν σύνδεσμο μεταξύ του ασθενούς και της ραδιονικής συσκευής. Αργότερα ο Lakhovsky διατύπωσε κάποιες βασικές αρχές της Ραδιονικής:

1. Κάθε ζωντανός οργανισμός εκπέμπει ακτινοβολία
2. Οι ζωντανοί οργανισμοί μπορούν να δέχονται και να ανιχνεύουν κύματα
3. Κάθε ον κατέχει την ικανότητα εκπομπής και λήψης κυμάτων.

Η διάγνωση. Για τη Ραδιονική Διάγνωση δεν χρειάζεται καμία ιδιαίτερη προετοιμασία. Μέσω της συσκευής εξισσοροπούνται όλες οι διαταραχές του οργανισμού, ώστε να υπάρξει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για πλήρη ίαση. Μια από τις πολύτιμες ανακαλύψεις του Dr. Abrams ήταν η δυνατότητα να ανακαλύπτει τις ασθένειες πριν αυτές εκδηλωθούν στο φυσικό σώμα. Κανένα σύστημα θεραπείας δεν είναι 100% αποτελεσματικό, αλλά η εμπειρία των δεκάδων ετών έχει δείξει ότι η Ραδιονική Θεραπεία είναι μία από τις αποτελεσματικότερες θεραπείες στον κόσμο της Εναλλακτικής Ιατρικής.

Διαδερμική κρανιακή ηλεκτροδιέγερση: Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιείται με μηχανήματα μικρού μεγέθους που μπορούν να μεταφερθούν εύκολα και από τους ασθενείς για την αντιμετώπιση του χρόνιου πόνου. Αυτά τα μηχανήματα παράγουν ρεύμα σε μια τετράγωνη κυματομορφή που έχει αποδειχτεί ότι έχουν αναλγητική δράση. Επίσης Ο ηλεκτρικός νευρομυϊκός ερεθισμός ως συμπληρωματική θεραπεία στη σπαστική εγκεφαλική παράλυση¹⁰³ που τον χρησιμοποιούν και οι φυσιοθεραπευτές.

¹⁰³ Nunes L.C.B.G., Quevedo A.A.F. and Magdalon E.C. (2008). Effects of neuromuscular electrical stimulation on tibialis anterior muscle of spastic hemiparetic children. *Revista Brasileira de Fisioterapia*. 12(4), pp. 317-323

6.4 Θεραπευτική σκέψη

Οι νέες ιατρικές ανακαλύψεις αρχίζουν να επαληθεύουν αυτά που οι Βεδικοί σοφοί είχαν διαισθανθεί, ότι το ανθρώπινο σώμα ελέγχεται από ένα δίκτυο διάνοιας ριζωμένο σε μια κβαντική πραγματικότητα. Αυτή η διάνοια είναι που καθορίζει κατά πόσο είμαστε άρρωστοι ή υγιείς σε συμφωνία με τη φύση ή εκτός επαφής με αυτήν. Επειδή δεν είναι μια επιφανειακή ψυχολογική κατάσταση αυτή η διάνοια βρίσκεται αρκετά βαθιά, ώστε να αλλάξει τα βασικά πρότυπα που συγκροτούν την ψυχολογία με την ικανότητα να νικήσουν τον καρκίνο, τις παθήσεις της καρδιάς ακόμα και το γηρασμό της. Η διείσδυση σ' αυτή τη δύναμη δημιουργεί την Κβαντική Θεραπεία, ένα άλμα στο επίπεδο της γνώσης, όπου νους και σώμα είναι ένα. Τελικά η Κβαντική Θεραπεία συνδέει το ατομικό κύτταρο με τις δυνάμεις του κόσμου, την ατομική σκέψη με τις βασικές μονάδες της ύλης και της ενέργειας.¹⁰⁴

6.5 Αναφορά περιστατικού

Γυναίκα 43 ετών με καρκίνο ωοθηκών. Η διάγνωση έγινε τον Ιούνιο του 2014, όταν και έμαθε ότι έχει καρκίνο στο τέταρτο στάδιο, αλλά τον περασμένο Οκτώβριο οι γιατροί την ενημέρωσαν ότι έχει μόλις έξι μήνες ζωής. Σήμερα το 2016 είναι στη ζωή και οι ενδείξεις φυσιολογικές. Προσήλθε στο εναλλακτικό θεραπευτήριο γιατί όλο αυτό το διάστημα αναζητούσε λύσεις και πέρα από την κλασική ιατρική. Η ίδια υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση και κατόπιν σε χημειοθεραπεία. ένιωσε τη γη κάτω από τα πόδια της να χάνεται αλλά αποφάσισε να ενδυναμωθεί ψυχολογικά και να στραφεί και σ' άλλους μεθόδους θεραπείας. Μετά την διερεύνηση που έκανε και την συναναστροφή που είχε με διάφορους θεραπευτές συμπληρωματικών μεθόδων μέσω διαδικτύου αποφάσισε να επισκεφτεί τον Λ.Γ.

Έγινε η λήψη ιστορικού και κατόπιν υποβλήθηκε με την μέθοδο του βιοσυντονισμού στην διερεύνηση των τσάκρων της. Η εικόνα η οποία ακολουθεί είναι φωτογραφία λήψης στην οθόνη των τσάκρων κατά την πρώτη της επίσκεψη.

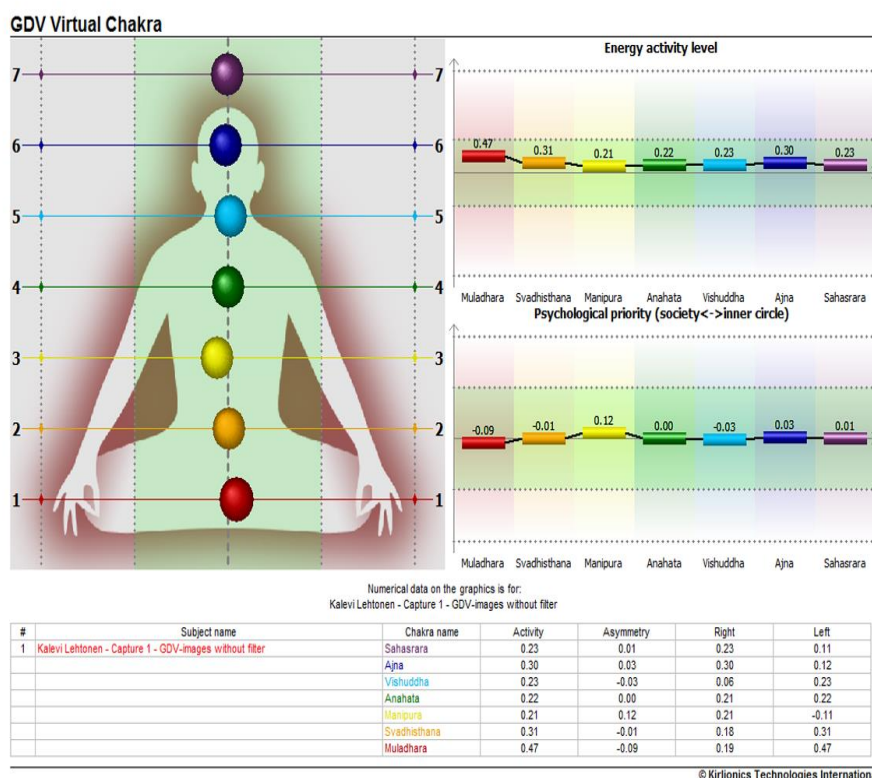
¹⁰⁴ Deepak Chopra (1998). Κβαντική θεραπεία Μετάφραση Γαρουφαλιάς Ντίνοσ Εκδόσεις Ασημάκης Αθήνα

Εικόνα 6.4

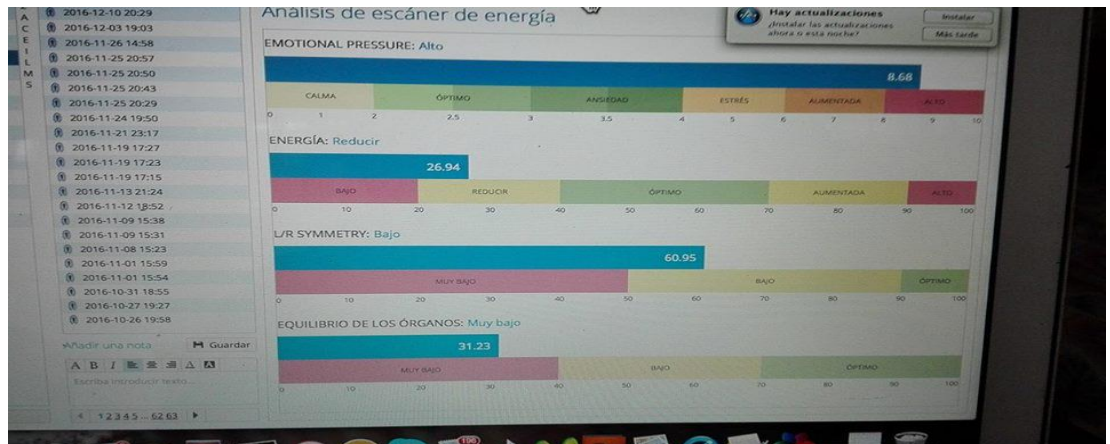
Φωτογραφία λήψης από το μηχάνημα διερεύνησης των τσάκρων του Λ.Γ

Εικόνα 6.5

Εικόνα φυσιολογικών ενδείξεων τσάκρα

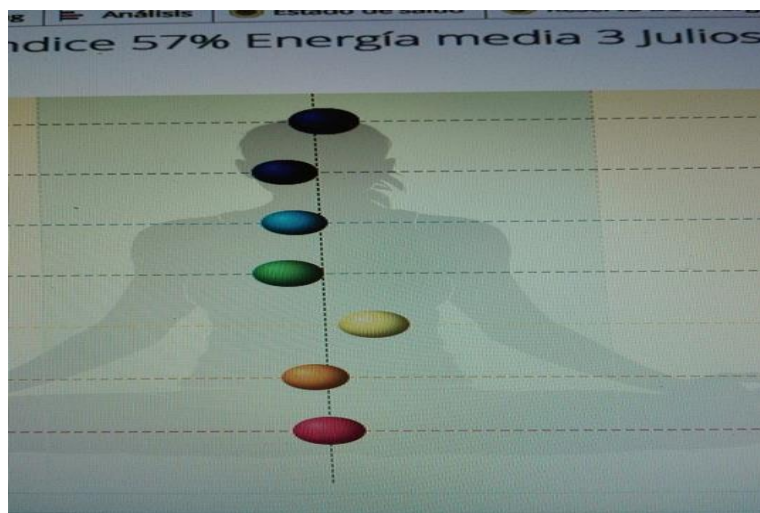
Εικόνα 6.6

Φωτογραφία λήψης από το θεραπευτήριο Λ.Γ της ενέργειας βιοσυντονισμού της πάσχουσας από την ημέρα προσέλευσης 26-10-2016 όπου και ήταν στα 31,23% και 10-12-2016 μετά

από δύο μήνες περίπου με τη θεραπεία του βιοσυντονισμού η ενέργεια της απογειώθηκε στο 86,8. Η ίδια αισθάνεται καλά, έχει κερδίσει το χαμένο της βάρος και οι αιματολογικές της εξετάσεις είναι φυσιολογικές.

Εικόνα 6.7

Επανεξέταση τσάκρων με τη μέθοδο του βιοσυντονισμού μετά την πάροδο δύο μηνών από την προσέλευση της στο θεραπευτήριο.

Δύο είναι οι κυριότερες πηγές θεραπείες στις εναλλακτικές μεθόδους προέρχονται από κυρίως από :

A) Φύση : Βότανα

Το 1596 π.Χ. γράφτηκε από κάποιον δημόσιο υπάλληλο μη ιατρό ή φαρμακοποιό ένα βοτανολόγιο που εκδιδόταν μέχρι το 1826 μ.Χ. Το 1657 μ.Χ. συμπληρώθηκε και χρησιμοποιείται απ' τους Κινέζους μέχρι σήμερα. Οι Ινδοί συνδέουν τη θρησκεία με τα μυστήρια, τους ψαλμούς και τη χορήγηση φαρμάκων. Η θεραπευτική βασίζεται κυρία στην διαιτητική ωστόσο ο Θεόφραστος αναφέρει ινδικά αφροδισιακά φάρμακα και ο Ιπποκράτης αναφέρει φυτικά προϊόντα των Ινδιών που χρησιμοποιεί ως φάρμακα. Επίσης οι Πέρσες είχαν παράδοση στη Παρασκευή φαρμάκων. Ο Διοσκουρίδης αναφέρει διάφορα Περσικά φάρμακα όπως το αμμωνιακό, την χαλβάνη, το περσικό σινάπι, το μηδικό σίλφιο, το μάννα, την μύρα, τον κρόκο, την μηδική πόα. Ο Αλέξανδρος Τραλλιανός αναφέρει το μηδικό κολλύριο. Οι Πέρσες είναι αυτοί που το 500 μ.Χ. ίδρυσαν το πρώτο αυτοτελές φαρμακείο στην Τσχοντισαμπούρ. Οι Αιγύπτιοι όπως αναφέρθηκε στο πρώτο κεφάλαιο με τον πάπυρο Ebers το 1352 π.Χ. ασχολούνταν με φαρμακευτικές συνταγές.¹⁰⁵

Ενέργεια : Βιοσυντονισμός – βιοενέργεια – βιοανάδραση- κύματα – αύρα του σώματος. Κάθε ζωτικό όργανο, κάθε ανθρώπινος ιστός, όπως άλλωστε και κάθε τι γύρω μας εκπέμπει την δική του ιδιαίτερη συχνότητα που ονομάζεται ιδιοσυχνότητα. Όλα τα όργανα μαζί συνθέτουν το προσωπικό ηλεκτρομαγνητικό πεδίο του καθενός. Η παρουσία κάποιου ξενιστή όπως τα παράσιτα ή οι ιοί επηρεάζουν το πεδίο αυτό, αφού επιπλέον συχνότητες κάνουν την εμφάνισή τους, με συνέπεια να μειώνεται η ταχύτητα επικοινωνίας των κυττάρων μεταξύ τους. Η ταχύτητα αντίδρασης του οργανισμού επιβραδύνεται μέσω της δράσης των παρασίτων, και των τοξινών με αποτέλεσμα να μένει εκτεθειμένος και ευάλωτος και να εκδηλώνονται ασθένειες

¹⁰⁵ Ρηγάτος, Α. Γεράσιμος (2007). Η αρχαία ιατρική στη λαϊκή μας παράδοση. Αθήνα: Εκδόσεις ΒΗΤΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

7.1. Σκοπός

Στόχος της παρούσας ερευνητικής μελέτης είναι να μελετηθούν οι απόψεις των ιδιωτών γιατρών της Αχαΐας όσον αφορά την εναλλακτική ιατρική. Επιμέρους στόχοι είναι να διερευνηθούν οι πρακτικές και οι μέθοδοι της εναλλακτικής ιατρικής, το προφίλ των ατόμων που υιοθετούν τέτοιες πρακτικές καθώς επίσης και τα στοιχεία εκείνα που θεωρούν οι γιατροί ότι οδηγούν τους ασθενείς στην επιλογή της εναλλακτικής ιατρικής.

7.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα αυτής της μελέτης είναι:

1. Σε τι οφείλεται η άνοδος και η ανάπτυξη της εναλλακτικής ιατρικής;
2. Ποια η αξία και η συμβολή της στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου;
3. Υπάρχει επιστημονικότητα στις εναλλακτικές μεθόδους;
4. Υπάρχει αμφισβήτηση και αντιπαλότητα στις μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής;
5. Σε τι θα μπορούσε να ωφεληθεί η συμβατική ιατρική από την εξέταση του φαινομένου;
6. Υπάρχει εμπιστοσύνη του κοινού για αυτού του είδους τις θεραπείες;
7. Παρουσιάζονται κάποιες μεθοδευμένες δράσεις εξαπάτησης του κοινού με αυτά τα είδη των θεραπευτικών τεχνικών;

7.3. Ερευνητικό εργαλείο

Το ερευνητικό εργαλείο της παρούσας μελέτης είναι η συνέντευξη. Η συνέντευξη είναι μια συναλλαγή που γίνεται μεταξύ αναζήτησης πληροφοριών από την πλευρά του συνεντευκτή και παροχής πληροφοριών από την πλευρά του συνεντευξιζόμενου. Η συνέντευξη χρησιμοποιείται προκειμένου να εξυπηρετήσει τρεις σκοπούς. Ο πρώτος σκοπός είναι να χρησιμοποιηθεί ως βασικό μέσο συλλογής πληροφοριών που έχουν άμεση σχέση με τους στόχους της έρευνας. Η συνέντευξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ελεγχθούν οι υποθέσεις ή για να διαπιστωθούν νέες ή ως ένας επεξηγηματικός μηχανισμός για να αναγνωριστούν οι μεταβλητές και οι σχέσεις τους. Η συνέντευξη μπορεί ακόμα να χρησιμοποιηθεί σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους κατά τη διεξαγωγή μιας έρευνας. Στην παρούσα μελέτη η συνέντευξη χρησιμοποιείται προκειμένου να συλλεχθούν οι απαιτούμενες πληροφορίες από τους γιατρούς¹⁰⁶.

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα αντιστοιχούν οι ερωτήσεις 1 και 10, στο δεύτερο η ερώτηση 4, στο τρίτο οι ερωτήσεις 6 και 7, στο τέταρτο οι ερωτήσεις 5 και 9, στο πέμπτο οι ερωτήσεις 3 και 2, στο έκτο η ερώτηση 8 και στο έβδομο η ερώτηση 11. Σαφώς μπορεί να γίνει και άλλη διάκριση των ερωτήσεων επέλεξα όμως αυτή γιατί πιστεύω ότι ανταποκρίνεται καλύτερα στα ερευνητικά ερωτήματα και στους στόχους της εργασίας. Οι ερωτήσεις της συνέντευξης βρίσκονται στο παράρτημα αυτής της εργασίας.

Ένα από τα πλεονεκτήματα της συνέντευξης έναντι του ερωτηματολογίου είναι ότι επιτρέπει μεγαλύτερο βάθος από ότι η συλλογή δεδομένων με άλλα μέσα.¹⁰⁷ Επιπλέον ο ερευνητής μπορεί να αντιληφθεί κατά τη διάρκεια της συνέντευξης αν ο ερωτώμενος κατανοεί πλήρως το περιεχόμενο της ερώτησης και να του δώσει τις απαραίτητες διευκρινήσεις όπου είναι δυνατόν. Ένα από τα μειονεκτήματα της

¹⁰⁶ Cohen, L., Manion, L., & Morrison K. (2008). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα.

¹⁰⁷Cohen, L., Manion, L., & Morrison K. (2000). Research Methods in Education (5th Edition). London: Routledge Falmer

συνέντευξης είναι ότι ο ερευνητής συχνά είναι επιρρεπής στην υποκειμενικότητα και μπορεί να επηρεάζεται από τις απόψεις του. Ακόμα οι συνεντεύξεις είναι μια χρονοβόρα διαδικασία και απαιτεί μεγάλο κόστος.¹⁰⁸

7.4. Συλλογή δεδομένων

Στην έρευνα συμμετείχαν 9 γιατροί του νομού Αχαΐας. Το δείγμα της έρευνας ήταν ευκολίας καθώς ζω και εργάζομαι σε αυτό το νομό. Η επιλογή των ιατρών έγινε τυχαία από τον τηλεφωνικό κατάλογο. Θα ήθελα να επισημάνω πως ενόχλησα 30 ιδιώτες ιατρούς στην από την Πάτρα, Αίγιο και Καλάβρυτα όπου έλαβα τελικά 9 συνεντεύξεις. Μία συνέντευξη επίσης έλαβα αργοπορημένη, όπου δεν συμπεριλήφθηκε στην επεξεργασία των αποτελεσμάτων. Οι συνεντεύξεις ήταν δομημένες καθώς είχαν διαμορφωθεί εκ των προτέρων όλες οι ερωτήσεις¹⁰⁹. Η δομημένη συνέντευξη είναι ένα είδος συνέντευξης της οποίας το περιεχόμενο και οι διαδικασίες είναι εκ των προτέρων οργανωμένες. Αυτό σημαίνει ότι η σειρά και η διατύπωση των ερωτήσεων καθορίζεται με βάση ένα πρόγραμμα και ο ερευνητής έχει περιορισμένα περιθώρια ελευθερίας. Ακόμα και όταν παρέχεται κάποιος βαθμός ελευθερίας, αυτό έχει προσδιοριστεί a priori. Συνεπώς, η δομημένη συνέντευξη χαρακτηρίζεται ως μια κλειστού τύπου κατάσταση. Οι συνεντεύξεις υλοποιήθηκαν τους μήνες Σεπτέμβρη έως 30 Νοέμβρη 2016.

Αρχικά μίλησα με τους γιατρούς για το σκοπό της έρευνας και τα ερευνητικά μου ερωτήματα. Στη συνέχεια τους είπα πως η συμμετοχή τους στην έρευνα θα είναι εθελοντική αλλά θα με βοηθήσει ώστε να ολοκληρώσω με επιτυχία τις μεταπτυχιακές σπουδές μου. Ενημέρωσα τους γιατρούς ότι ο χρόνος που θα διέθεταν προκειμένου να απαντήσουν στις ερωτήσεις της είναι περίπου 15-20 λεπτά. Ακόμα ενημέρωσα τους γιατρούς ότι οι απαντήσεις τους θα είναι εμπιστευτικές και ότι δεν πρόκειται να

¹⁰⁸ Κυριαζή, Ν., (2002). Η Κοινωνιολογική Έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών. 4^η έκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα σ. 17.

¹⁰⁹ Cohen, L., Manion, L., & Morrison K. (2008). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα

κοινοποιηθούν σε τρίτα πρόσωπα. Οι απαντήσεις τους θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τους σκοπούς της έρευνας. Οι γιατροί είναι ελεύθεροι να αποχωρήσουν από τη διαδικασία της συνέντευξης οποιαδήποτε στιγμή το επιθυμούν. Δεν πρόκειται να πάθουν καμία βλάβη από τη συμμετοχή τους στην έρευνα. Αυτό που αποτελεί αντικείμενο μελέτης είναι εμπειρικά δεδομένα προερχόμενα από το κοινωνικά πεδίο, τα οποία επιδέχονται παρατήρησης· δεύτερον, απώτερος στόχος της εν λόγω μελέτης είναι η διατύπωση γενικών κανόνων για τα κοινωνικά φαινόμενα, κατά τα πρότυπα αυτών που διατυπώνονται για τα φυσικά φαινόμενα· τρίτον, τα αποτελέσματα της κοινωνιολογικής διερεύνησης έχουν αντικειμενικό χαρακτήρα, δηλαδή αποδίδονται όπως πραγματικά υφίστανται, εφόσον η μελέτη της κοινωνικής πραγματικότητας βασίζεται στην εφαρμογή «ουδέτερων» μεθόδων και τεχνικών¹¹⁰

7.5 Ανάλυση δεδομένων

Η ανάλυση των δεδομένων θα γίνει με τη μορφή κωδικοποίησης. Πιο συγκεκριμένα οι ερωτήσεις θα τοποθετηθούν σε συγκεκριμένες θεματικές κατηγορίες και στη συνέχεια μέσω της ανάλυσης περιεχομένου θα γίνει η ανάλυση των απαντήσεων. Η ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων είναι ερμηνευτική και για αυτό το λόγο συνιστά μια όχι απόλυτα ακριβή απεικόνιση (σε σχέση με την αριθμητική, θετικιστική παράδοση). Η ερμηνευτική ανάλυση είναι περισσότερο μια αντιδραστική αλληλεπίδραση μεταξύ του ερευνητή και των ερωτώμενων. Η μεγαλύτερη δυσκολία στην ανάλυση δεδομένων είναι η διατήρηση της αίσθησης του συνόλου της συνέντευξης και της τάσης για ανάλυση προκειμένου να εξατομικευτούν και να καταταμηθούν τα δεδομένα – να χωριστούν στα συστατικά τους στοιχεία χάνοντας με αυτό τον τρόπο τη συνέργεια του συνόλου ενώ συχνά στις συνεντεύξεις το «όλο» είναι πιο σημαντικό από το άθροισμα των μερών του

Η κωδικοποίηση είναι, σύμφωνα με τον Kerlinger (1970), η μετάφραση των απαντήσεων και των πληροφοριών των ερωτώμενων σε συγκεκριμένες κατηγορίες με σκοπό την ανάλυση. Η κωδικοποίηση είναι «η απόδοση μιας ταμπέλας, ή η ένταξη ενός δεδομένου σε μια κατηγορία, η οποία είτε έχει αποφασιστεί εκ των προτέρων, είτε έχει

¹¹⁰ . Giddens, A., “Introduction”, στο: Giddens, A. (επιμ.), (1974). *Positivism and Sociology*. London: Heinemann, σσ. 3-4.

οριστεί εκ των υστέρων σε σχέση με αυτά που προέκυψαν μετά τη συλλογή των δεδομένων (μετα-κωδικοποίηση)»¹¹¹.

7.6 Δεοντολογικά ζητήματα

Οι συνεντεύξεις έχουν μια δεοντολογική διάσταση, αφορούν διαπροσωπικές αλληλεπιδράσεις και παρέχουν πληροφορίες για καταστάσεις που απασχολούν το άτομο. Στο σημείο αυτό, μπορούμε να επισημάνουμε τρεις βασικούς τομείς δεοντολογικών ζητημάτων – η συνειδητή συναίνεση, η εμπιστευτικότητα και οι συνέπειες των συνεντεύξεων κάθε ένα από αυτά τα πεδία είναι προβληματικό¹¹².

Όσον αφορά την παρούσα έρευνα καταρχάς ενημέρωσα σχετικά με την ανωνυμία των απαντήσεων, την εθελοντική συμμετοχή των γιατρών και τη δυνατότητα αποχώρησης τους σε οποιοδήποτε σημείο της έρευνας. Ακόμα τους έδωσα να υπογράψουν ένα έγγραφο με το οποίο συναινούν στην ηχητική καταγραφή των απαντήσεων τους. Έπειτα από τη λήξη της έρευνας τους ενημέρωσα ότι αυτά τα αρχεία θα καταστραφούν για να μην έχει ποτέ κανείς πρόσβαση σε αυτά ¹¹³.

Ωστόσο ο κύριος κίνδυνος που έπρεπε να αντιμετωπίσω κατά τη διάρκεια ανάλυσης των συνεντεύξεων ήταν η αντικειμενικότητα των απαντήσεων. Δεν θα έπρεπε να επηρεαστώ από προσωπικές μου πεποιθήσεις όταν έκανα αξιολόγηση των συνεντεύξεων τους. Θα έπρεπε να είμαι ένας αντικειμενικός παρατηρητής και να μην επηρεαστώ από όσα διάβασα για να γράψω το θεωρητικό πλαίσιο.¹¹⁴

¹¹¹ Cohen, L., Manion, L., & Morrison K. (2008). Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας. Εκδόσεις : Μεταίχμιο, Αθήνα.

¹¹² Kvale, S. (1996). *InterViews—An introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks, CA: Sage

¹¹³ Kvale, S. (1996). *InterViews—An introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks, CA: Sage

¹¹⁴ Παρασκευόπουλος Ν. Ιωάννης, Γιαννιτσάς Δ. Νικόλαος (1999). *Ερωτηματολόγιο Διαπροσωπικής και ενδοπροσωπικής προσαρμογής* Εκδόσεις ελληνικά γράμματα. Αθήνα.

7.7 Το δείγμα

Σε αυτό το κεφάλαιο κωδικοποιήθηκαν τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων και παρουσιάζονται ως εξής: ο πρώτος γιατρός έχει κωδικοποιηθεί ως E1, ο δεύτερος ως E2 και πάει λέγοντας. Επίσης το άρθρο ο δείχνει το αρρεν φύλο και το άρθρο η το θηλυκό φύλο. Δηλαδή αν υπάρχει αναφορά η E1 εννοώ η γυναίκα γιατρός που απάντησε πρώτη.

Στην έρευνα συμμετείχαν 9 γιατροί ιδιώτες της Αχαΐας. Δύο γιατροί δεν θέλησαν να δώσουν στοιχεία για την ειδικότητα, την ηλικία, τα έτη ιδιωτικής εργασίας και το φύλο τους. Σαφώς και γνωρίζω το φύλο τους αλλά καθώς δεν θέλησαν να δώσουν κανένα άλλο στοιχείο δεν το κατέγραψα.

Όσον αφορά την ειδικότητα των γιατρών ένας ήταν νεφρολόγος, ένας παθολόγος, μία ψυχοθεραπεύτρια, ένας ψυχολόγος& ψυχίατρος, ένας νευρολόγος και δύο παιδίατροι. Όσον αφορά την ηλικία τους 3 γιατροί είχαν ηλικία από 29-35 έτη και 4 άνω των 44. Πιο συγκεκριμένα δύο ήταν 44 και δύο ήταν 45 ετών. Όσον αφορά τα έτη ιδιωτικής εργασίας 3 γιατροί είχαν προϋπηρεσία από 1-6 χρόνια και 4 άτομα από 10 έτη και πάνω με ανώτερη τιμή τα 15 έτη. Όσον αφορά το φύλο των συμμετεχόντων μόλις δύο γιατροί ήταν άντρες και όλες οι υπόλοιπες ήταν γυναίκες. Αυτό αναμένεται να επηρεάσει τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων. Επίσης λογικό είναι να επηρεάσουν τα αποτελέσματα και οι δύο γιατροί που δεν άφησαν να καταγραφεί κανένα στοιχείο τους.

7.8. Ανάλυση ερευνητικών ερωτημάτων

Σε τι οφείλεται η άνοδος και η ανάπτυξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα ανήκουν οι ερωτήσεις 1 και 10. Στην πρώτη ερώτηση οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να δώσουν έναν ορισμό στην εναλλακτική ιατρική. Στην ερώτηση 10 ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σχετικά με το ποια πιστεύουν ότι είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις, στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής. Αρχικά παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης 1 και έπειτα της ερώτησης 10.

Όσον αφορά την ερώτηση 1 μόνο ένας γιατρός δεν μπόρεσε να δώσει ορισμό στην εναλλακτική ιατρική. Η απάντηση του ήταν:

Ο Ε2: « Δεν έχω ολοκληρωμένη εικόνα πλην της Κλασικής Ιατρικής»

Οι υπόλοιποι γιατροί ανεξάρτητα από το φύλο τους δήλωσαν ότι η εναλλακτική ιατρική είναι ένας τρόπος θεραπείας που συμπεριλαμβάνει τη μη λήψη φαρμάκων. Βέβαια μία γιατρός έθεσε και την αμφισβήτηση της επιστημονικότητας αυτής της μορφής θεραπείας και για αυτό το λόγο οι άνθρωποι θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή τους. Όμως για την επιστημονικότητα της εναλλακτικής ιατρικής θα γίνει λόγος και στη συνέχεια, στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα. Ένας γιατρός μίλησε και για την εξαπάτηση της ομοιοπαθητικής που δημιουργεί ένα placebo effect, δηλαδή μια ψευδαίσθηση στους ασθενείς ότι έχουν θεραπευθεί.

Η Ε1: «Ένας διαφορετικός τρόπος προσέγγισης της νόσου».

Ε3: «Ο όρος εναλλακτική ιατρική χρησιμοποιείται για να περιγράψει πρακτικές που δεν έχουν αποδειχτεί μέσω της επιστημονικής μεθόδου. Οι πρακτικές που καλύπτονται από τον όρο δεν είναι σαφώς καθορισμένες και συχνά δεν καθορίζονται με συνέπεια στη βιβλιογραφία. Σύμφωνα με το Εθνικό Κέντρο Συμπληρωματικής και Εναλλακτικής Ιατρικής (National Center of Complementary and Alternative Medicine, NCCAM), ο όρος περιλαμβάνει διάφορα είδη ιατρικών πρακτικών που δεν θεωρούνται τμήμα της σύγχρονης συμβατικής ιατρικής. Συμβατικά, κύριες πρακτικές που περιγράφονται με τον όρο είναι η ομοιοπαθητική, η παραδοσιακή κινεζική ιατρική, η ιριδολογία, η ρεφλεξολογία, η αγιουρβεδική ιατρική, η χειροπρακτική, το ρέικι και η βοτανοθεραπεία. Είναι με λίγα λόγια μέθοδοι αντιμετώπισης ασθενειών που κατά κόρον χρησιμοποιούνται σε πολλά μέρη του κόσμου και κυρίως στις χώρες της ανατολής, που όμως δεν έχουν εισχωρήσει στον δυτικό πολιτισμό και στη δυτική ιατρική».

Η Ε4: «Ένας φυσικός τρόπος πρόληψης και θεραπείας σωματικών ασθενειών».

Η Ε5: «Ο όρος εναλλακτική ιατρική για εμένα είναι μια έννοια που δεν μπορώ να πω ότι συμμερίζομαι. Είναι πρακτικές που επιστημονικώς δεν αποδεικνύονται και κατά συνέπεια δεν είναι σωστό να εφαρμοστούν καθώς δεν μπορούν να εγγηθούν κάποιο

αποτέλεσμα στον ασθενή. Δεν είναι καθορισμένες με σαφήνεια πρακτικές και θεωρώ ότι πολλές φορές είναι και επικίνδυνες».

E6: «Αν μιλάμε για την ομοιοπαθητική, με μια λέξη απάτη. Εκμεταλλεύεται το placebo effect».

Ο E7: «Εναλλακτική Ιατρική θεωρώ ότι είναι οτιδήποτε μη φαρμακολογικό με θετικά αποτελέσματα, ως προς την ίαση, όσο ένα φάρμακο. Δυστυχώς το επιστημονικό υπόβαθρο στην εναλλακτική Ιατρική όμως, δεν είναι του επιπέδου της συμβατής, με αποτέλεσμα ο ασθενής να παίρνει ρίσκο».

Η E8: «Εναλλακτική ιατρική είναι όταν χρησιμοποιείται αντί της συμβατικής ιατρικής. Η εναλλακτική θεραπευτική προσέγγιση είναι ευρέως γνωστή κυρίως στις Αγγλόφωνες χώρες με εφαρμογή σε μικρούς και μεγάλους, κυρίως για την διαχείριση χρόνιου πόνου, (καρκινοπαθείς, βετεράνοι στρατιώτες με αναπηρίες) ώστε να μειώνονται οι ανάγκες για τη λήψη φαρμάκων και οι παρενέργειες αυτών. Επίσης εφαρμόζεται σε παχύσαρκους για έλεγχο και μείωση σωματικού βάρους, για διακοπή καπνίσματος. Γιόγκα, μασάζ, διαλογισμός, βελονισμός, λήψη φυτικών προϊόντων/συμπληρώματα διατροφής (μυρουνέλαιο), ομοιοπαθητική, χαλάρωση μέσω ασκήσεων αναπνοών, ρεφλεξολογία, κινήσιοθεραπεία (Pilates), αρωματοθεραπεία».

Η E9: «Εναλλακτικές μέθοδοι μη πιστοποιημένες βιβλιογραφικά οι οποίες ωστόσο μπορεί να βοηθήσουν μπορεί όμως να επιδεινώσουν άσχημα την υγεία του ασθενούς».

Όσον αφορά την ερώτηση 10 ένας γιατρός δήλωσε πως αγνοεί και ένας δήλωσε καμιά. Όλοι οι υπόλοιποι γιατροί, όπως θα φανεί και στις απαντήσεις τους, θεωρούν πως υπάρχει μια συσχέτιση μεταξύ των κοινωνικών σχέσεων, του εμπορίου και της εξέλιξης της εναλλακτικής ιατρικής. Ολοένα και περισσότερο τα άτομα που ασκούν μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής αυξάνουν τα έσοδα τους. Αυτό οφείλεται στην προβολή αυτών των τεχνικών και στην κατάλληλη διαφήμιση – προώθηση (promotion) τους. Οι άνθρωποι που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική το πράττουν έπειτα από προτροπή των ατόμων του κοινωνικού περιβάλλοντος τους. Τα άτομα που επιλέγουν τα έχουν εμπιστευτεί γνωστοί τους και είδαν σχετική βελτίωση στα συμπτώματα. Αυτό

όμως δεν σημαίνει ότι οι γιατροί δεν έθεσαν και πάλι το ζήτημα της επιστημονικότητας των μεθόδων της εναλλακτικής ιατρικής και κατ' επέκταση του κινδύνου στον οποίο θέτουν οι άνθρωποι που επιλέγουν ανάλογες μεθόδους τους εαυτούς τους. Πιο συγκεκριμένα οι απαντήσεις των συμμετεχόντων ήταν:

Η Ε1: «Η εναλλακτική ιατρική γίνεται καθημερινά ολοένα και πιο γνωστή μέσω κατάλληλου προμοτίον των προϊόντων της γεγονός που μπορεί να βοηθήσει στην προς το καλύτερο εξέλιξή της».

Ε3: «Μέχρι τώρα η εναλλακτική ιατρική δυστυχώς χρησιμοποιείται ως μέσο εύκολου χρήματος και πλουτισμού, τουλάχιστον στην χώρα μας. Αυτός ίσως είναι και ο κυριότερος λόγος που δεν μπορεί κάποιος να την εμπιστευτεί. Κατά την ταπεινή μου γνώμη, πάντοτε».

Η Ε4: «Όλο και περισσότερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον χώρο της εναλλακτικής ιατρικής προσπαθούν να προωθήσουν τα προϊόντα τους μέσω πωλήσεων που βασίζονται αποκλειστικά στις κοινωνικές σχέσεις και επαφές».

Η Ε5: «Είναι σίγουρο ότι η εναλλακτική ιατρική είναι ένα πεδίο για οικονομική ανάπτυξη. Η αγορά συνεχώς αναζητά πεδία για οικονομική ανάπτυξη. Γιατί όχι και αυτός ο χώρος να μην είναι πόλος έλξης του εμπορίου».

Ε6: «Όπως είπα η λεγόμενη εναλλακτική ιατρική προηγείται ιστορικά της “κανονικής ιατρικής”. Και φυσικά εξ αυτού συνάγεται ότι η σημαντικότητα της για τα παραπάνω είναι μεγάλη».

Ο Ε7: «Όσο υπάρχουν χρήματα και η παροχή υπηρεσιών στην Υγεία έχει κέρδος, τόσο θα υπάρχουν κόντρες οικονομικές στις πλάτες των ασθενών. Δυστυχώς, το εμπόριο και τα νούμερα τραπεζικών λογαριασμών δεν έχουν ανθρωπιστικό πρόσωπο».

Η Ε8: «Ίσως μια σχέση πάθους και αγάπης, γιατί όλες μαζί οδηγούν σε ψεύτικες αλλά μοιραία επικίνδυνες για την ζωή ελπίδες».

Κατά συνέπεια όσον αφορά τον ορισμό της εναλλακτικής ιατρικής μόνο ένας γιατρός δεν μπόρεσε να δώσει σαφή ορισμό γιατί δεν γνώριζε όλες τις πτυχές, όλες τις μεθόδους της. Όλοι οι υπόλοιποι γιατροί ανεξάρτητα από το φύλο τους κατάφεραν με επιτυχία να δώσουν σαφή ορισμό για την εναλλακτική ιατρική, καθώς μίλησαν για συγκεκριμένους τομείς της, όπως για παράδειγμα τη ρεφλεξολογία, τη κινησιοθεραπεία, την ομοιοπαθητική, την παραδοσιακή κινεζική ιατρική, την ιριδολογία, την ρεφλεξολογία, την αγιουρβεδική ιατρική, τη χειροπρακτική, το ρέικι, τη βοτανοθεραπεία κλπ.

Όσον αφορά τη συσχέτιση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις, στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής όλοι οι γιατροί εκτός από δύο, ο ένας εκ των οποίων δήλωσε πως δεν γνωρίζει ανάλογη σχέση και ο δεύτερος ότι δεν υπάρχει καμία σχέση, υποστήριξαν ότι είναι θετική. Με άλλα λόγια όσο περισσότερο αυξάνουν τα κέρδη τους τα άτομα που εφαρμόζουν τεχνικές εναλλακτικής ιατρικής τόσο περισσότερο προωθούν και παρουσιάζουν τα οφέλη των τεχνικών τους. Ακόμα όσο πιο ευχαριστημένοι είναι οι άνθρωποι τόσο περισσότερο μεταφέρουν τα αποτελέσματα των μεθόδων αυτών στους γύρω τους, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αυτές οι μέθοδοι δεν είναι επικίνδυνες. Δεν υπήρχαν διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα δύο φύλα.

Ποια η αξία και η συμβολή της στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου;

Σε αυτό το ερευνητικό ερώτημα ανήκει η ερώτηση 4. Η ερώτηση αυτή ζητούσε από τους γιατρούς να απαντήσουν στο αν υπάρχει επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπινου πόνου.

Ένας γιατρός δεν ολοκλήρωσε την απάντηση του και δήλωσε:

E3: «Πιθανολογώ ότι εδώ κρύβεται το...»

Δύο γιατροί μίλησαν για το placebo effect, δηλαδή για μια πλαστή κατάσταση που θεωρούν οι ασθενείς ότι έχουν βελτιωθεί τα συμπτώματα τους ενώ στην

πραγματικότητα δεν έχει συμβεί κάτι τέτοιο. Με άλλα λόγια φαίνεται πως η εναλλακτική ιατρική επηρεάζεται από τη ψυχική κατάσταση του ατόμου. Ενδεικτικά αναφέρονται οι απαντήσεις τους:

E6: «Placebo effect αποκλειστικά».

H E9: «Έχει αποδειχθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ασθενείς ωφελούνται με placebo θεραπείες, επομένως η επίδραση της μπορεί να είναι θετική ανάλογα με το επίπεδο ψυχικής υγείας».

Όλοι οι υπόλοιποι γιατροί ανεξάρτητα από το φύλο τους δήλωσαν πως υπάρχει μια θετική σχέση ανάμεσα στην εναλλακτική ιατρική και στη ψυχική υγεία των ασθενών. Κατ' επέκταση φαίνεται ότι όλοι οι γιατροί συμφωνούν μεταξύ τους. Αυτό συμβαίνει γιατί βελτιώνονται τα συναισθήματα των ασθενών που αναζητούν ανακούφιση από τα συμπτώματα που βιώνουν. Ακόμα βελτιώνονται οι θετικές σκέψεις και ως ένα βαθμό οι ασθενείς αυθυποβάλουν τον εαυτό τους στις θετικές συνέπειες των μεθόδων της εναλλακτικής ιατρικής. Έτσι τα αποτελέσματα που βιώνουν είναι θετικά και επιβεβαιώνονται οι προσδοκίες τους, βελτιώνονται τα συμπτώματα τους και θεωρούν πως έχουν θεραπευθεί. Ενδεικτικά οι απαντήσεις τους ήταν:

H E1: «Σημαντική, τόσο για παθήσεις που αφορούν την ψυχική σφαίρα (πχ βαλεριάνα για το άγχος) όσο και για βελτίωση της ψυχολογίας του ασθενή σε άλλες παθήσεις (πχ. σκέψεις του τύπου «η λήψη σκευασμάτων που προέρχονται από τη φύση μόνο καλό μπορεί να μου κάνει»)».

O E2: « Νομίζω σε αυτούς που είναι ευεπηρεάστοι σημαντική άλλοτε θετική άλλοτε αρνητική.».

H E4: «Συμπληρώνει σε πολύ καλό βαθμό τη θεραπευτική διαδικασία διότι συμβάλλει στη μείωση του άγχους και στην αύξηση της καλής διάθεσης».

H E5: «Σίγουρα επηρεάζεται η ψυχική σφαίρα του ατόμου γιατί ο κάθε ασθενής όταν ψάχνει την υγεία του είναι διατεθειμένος να δοκιμάσει τα πάντα καθώς ελπίζει. Επίσης η επιθυμία του για ίαση μπορεί να τον κάνει να πιστέψει ότι η εναλλακτική ιατρική έχει αποτελέσματα».

Ο Ε7: «Σύμφωνα με την έρευνα των τελευταίων ετών στην νευροψυχολογία και στις Γνωσιακές Συμπεριφοριστικές Θεραπείες (CBT, CB Coaching) , παρατηρούμε ότι η εναλλακτική ιατρική είναι το κλειδί στις εξερεύνηση και κατανόηση του εγκεφάλου. Όπως για παράδειγμα το fMRI χρησιμοποιείται τα τελευταία χρόνια για την ψυχολογία , με αποτέλεσμα το 90% των ερευνών clinical να γίνονται με βάση fMRI και όχι τόσο με ερωτηματολόγια (συνδυαστικά είναι η πιο συχνή εφαρμογή)».

Η Ε8: «Ο άνθρωπος είναι ευάλωτος σε προτάσεις δολοφονικές με ανώδυνες και άμεσες εφαρμογές, χωρίς να υπολογίζει το κόστος, όταν βρίσκεται σε ψυχολογική φόρτιση κυρίως όταν καλείται να διαχειρισθεί το επείγον, την ασθένεια και τον επικείμενο θάνατο. Έτσι λοιπόν η επιλογή της εναλλακτικής ιατρικής είναι πανάκεια και πολλές φορές στην σφαίρα του ψυχικού κόσμου φαντάζει μονόδρομος».

Κατά συνέπεια φαίνεται πως όλοι οι γιατροί, ανεξάρτητα από το φύλο τους, εκτός από έναν που δεν ολοκλήρωσε την απάντηση του, πιστεύουν ότι η ψυχική υγεία των ασθενών βελτιώνεται έπειτα από την εφαρμογή τεχνικών εναλλακτικής ιατρικής. Αυτό συμβαίνει γιατί οι άνθρωποι αυθυποβάλλουν τους εαυτούς τους και με αυτό τον τρόπο βελτιώνονται τα συμπτώματά τους και κατ' επέκταση η υγεία τους. Έχοντας την άποψη ότι αυτή η τεχνική που την ακολούθησαν και οι γνωστοί τους και είδαν αποτελέσματα, θα είναι θετική και για τους ίδιους, πηγαίνουν σε όσους την εφαρμόζουν θετικά προκατειλημμένοι. Το αποτέλεσμα λοιπόν από την έκφραση των θετικών συναισθημάτων τους οδηγεί σε θεραπεία των συμπτωμάτων τους και έτσι επιβεβαιώνονται οι αρχικές τους προσδοκίες. Με αυτό τον τρόπο οι τεχνικές αυτές αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερο εύρος και αποδοχή από το ευρύ κοινό.

Υπάρχει επιστημονικότητα στις εναλλακτικές μεθόδους;

Σε αυτό το ερευνητικό ερώτημα ανήκουν οι ερωτήσεις 6 και 7. Η ερώτηση 6 ζητούσε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σχετικά με το αν πιστεύουν ότι οι εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής. Η ερώτηση 7 ζητούσε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σχετικά με το ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες

προκύπτουν για τον άνθρωπο αν αυτός επιλέξει για τη θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές.

Όσον αφορά την ερώτηση 6 δύο γιατροί απάντησαν μονολεκτικά: «Όχι», ένας γιατρός «Ενίστε» και ένας ακόμα «μάλλον ναι». Από κει και πέρα δύο γιατροί υποστήριξαν ότι η εναλλακτική ιατρική αποτελεί απειλή για την ασφάλεια του καταναλωτή κι επίσης ότι δεν έχει αποκτήσει το κατάλληλο έδαφος στο δυτικό κόσμο. Ενδεικτικά αναφέρονται οι απαντήσεις:

E3: «Δεν θα το έλεγα. Πιστεύω ότι η εναλλακτική ιατρική απλά ακόμα δεν μπορεί να εξηγηθεί πειραματικά και εργαστηριακά και γι' αυτό δεν την αποδέχεται η δυτική ιατρική. Στο μέλλον θεωρώ ότι θα βρει και αυτή την θέση της».

H E8: «Ευθυγραμμίζομαι με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας το αποκάλυψε αυτό «απειλή στην ασφάλεια του καταναλωτή».

Τρεις μόλις γιατροί υποστήριξαν ότι οι μέθοδοι της εναλλακτικής ιατρικής αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής καθώς πιστεύουν ότι οι άνθρωποι που τις ακολουθούν είναι πιστοί. Οι άνθρωποι αυτοί καταφεύγουν στην πίστη τους για να θεραπευθούν. Ενδεικτικά αναφέρονται οι απαντήσεις τους:

H E1: «Η εναλλακτική ιατρική στηρίζεται σε παρατηρήσεις κυρίως της λειτουργίας της φύσης. Η Θεία Δύναμη πάντα είναι παρούσα αλλά στους ασθενείς που καταφεύγουν στην εναλλακτική θεραπεία θεωρώ ότι η πίστη είναι αυξημένη αφού συνήθως οι ασθενείς αυτοί έχουν απογοητευτεί από τη συμβατική ιατρική».

H E5: «Η εναλλακτική ιατρική έχει σαν βάση της τη μεταφυσική, έτσι όποιος αποδέχεται την μεταφυσική την αποδέχονται την εναλλακτική ιατρική ενώ ισχύει και το αντίθετο . Εγώ προσωπικά σαν ορθολογίστρια δεν μπορώ να πω ότι αποδέχομαι κάτι τέτοιο».

O E7: «Γνωρίζουμε τόσα λίγα για την Ψυχή που ακόμα και τα πειράματα του CERN ή του HAARP θεωρούμε ότι μπορούν να έχουν επιπτώσεις στην ψυχική Υγεία. Θαρρώ ότι όντως γνωρίζουμε ελάχιστα και είμαστε στην περίοδο «του χαλκού», ως προς τις γνώσεις μας για την Ψυχολογία/Παραψυχολογία/Μεταφυσική».

Όσον αφορά την ερώτηση 7 ένας γιατρός υποστήριξε ότι δεν γνωρίζει να την απαντήσει. Όλοι οι υπόλοιποι γιατροί θεώρησαν πως οι άνθρωποι που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική δεν πράττουν ορθώς καθώς θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή τους και ειδικά όταν εκθέτουν σε αυτή τα παιδιά τους. Δικαίωμα τους βέβαια υποστηρίζουν πως είναι αλλά δεν θα πρέπει να αναμένουν πως θα γιατρευτούν. Με άλλα λόγια δεν αναγνωρίζουν την επιστημονικότητα αυτής της θεραπείας. Οι άνθρωποι που την επιλέγουν είναι συναισθηματικά ευάλωτοι και λαμβάνουν μεγάλες ευθύνες για την πορεία και την εξέλιξη της ζωής τους. Ενδεικτικά αναφέρονται οι απαντήσεις:

Η E1: «Ο ασθενής που επιλέγει την εναλλακτική ιατρική γνωρίζει ότι συμμετέχει σχεδόν εξολοκλήρου στη θεραπεία του αφού οι μη συμβατικές πρακτικές δεν τυγχάνουν επίσημης επιστημονικής-ιατρικής αναγνώρισης».

Ο E2: « συναισθηματικά ή ψυχικά ευάλωτος – ευθύνες μεγάλες γιατί δεν ακολουθεί την ορθή οδό διαχείρισης»

Η E4: «Υπάρχει έντονη κινδυνολογία οπότε τα μηνύματα μόνο αρνητικά μπορούν να είναι. Όποιος αποφασίσει να απορρίψει την κλασική ιατρική παίρνει ως ένα σημείο και την ευθύνη να καθορίσει ο ίδιος την πορεία της νόσου του. Αυτή η ανάληψη ευθύνης όμως τους περισσότερους τους φοβίζει κυρίως όταν πρόκειται για τα παιδιά τους».

Η E5: «Θα πρέπει να κατανοήσει ότι παίρνει ρίσκο για την υγεία του. Ιδιαίτερα για τα σοβαρά νοσήματα. Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα ατόμων που κατέληξαν επιλέγοντας να εφαρμόσουν στον εαυτό τους εναλλακτικές πρακτικές».

E6: «Ο καθένας έχει τις προσωπικές του ευθύνες για τη ζωή του. Πρόβλημα είναι όμως όταν το εφαρμόζει στα ανήλικα παιδιά του».

Ο E7: «Οι ευθύνες είναι ότι δεν είναι κοινωνικά/επιστημονικά αποδεκτό από την πλειονότητα των επιστημόνων, άρα τους κάνει να νιώθουν άβολα για την επίτευξη του θεμιτού στόχου, όταν απευθύνονται σε μη συμβατικές πρακτικές. Μην ξεχνάμε όμως ότι το μεγαλύτερο ποσοστό απευθύνεται στο φαινόμενο Placebo, που στην ουσία υπάρχει αυτό-ίαση».

Η Ε8: «Με μια έκφραση «ας πρόσεχε», γιατί δεν υπάρχει δικαιολογία στην σημερινή εποχή οι άνθρωποι να μην ενημερώνονται από την επιστημονική κοινότητα».

Η Ε9: «Η απόφαση αποτελεί δικαίωμα στα πλαίσια της ανθρώπινης ελευθερίας».

Κατά συνέπεια όλοι οι γιατροί είτε τη συστήνουν την εναλλακτική ιατρική είτε όχι δεν αποδέχονται την επιστημονικότητα των μεθόδων της και για αυτό το λόγο όσοι επιθυμούν να την ακολουθήσουν θέτουν σε κίνδυνο τόσο την εξέλιξη της θεραπείας τους όσο και την ίδια τους τη ζωή. Δεν υπήρχαν διαφοροποιήσεις όσον αφορά τα δύο φύλα των γιατρών. Όλοι οι γιατροί θεώρησαν ανεύθυνους τους ανθρώπους που την επιλέγουν.

Επιπλέον οι μισοί από τους γιατρούς πιστεύουν ότι οι εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής. Οι ασθενείς καταφεύγουν σε αυτές τις πρακτικές επειδή πιστεύουν στο Θεό. Ένας γιατρός που σπούδασε στο εξωτερικό πιστεύει ότι στην Ελλάδα αλλά και γενικά γνωρίζουμε πολύ λίγα για την παραψυχολογία και τη μεταφυσική. Οι άλλοι μισοί πιστεύουν ότι η εναλλακτική ιατρική και η μεταφυσική δεν έχουν ουδεμία σχέση μεταξύ τους.

Υπάρχει αμφισβήτηση και αντιπαλότητα στις μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής;

Σε αυτό το ερευνητικό ερώτημα ανήκουν οι ερωτήσεις 5 και 9. Η ερώτηση 5 ζητούσε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σχετικά με το αν προτείνουν εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύουν. Η ερώτηση 9 ζητούσε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σχετικά με το κίνδυνο και με το ποιος είναι ο προσωπικός τους φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών. Αρχικά θα αναλυθούν τα αποτελέσματα για την ερώτηση 5 και έπειτα για την ερώτηση 9.

Όσον αφορά την ερώτηση 5 οι γιατροί χωρίστηκαν περίπου στη μέση. Οι γιατροί εξέφρασαν την άποψη ότι δεν συστήνουν τέτοιου είδους πρακτικές στους ασθενείς τους. Οι περισσότερες απαντήσεις σε αυτή την ερώτηση ήταν μονολεκτικές

και οι γιατροί διατύπωσαν απλά ένα όχι. Ωστόσο υπήρξαν και τρεις γιατροί, των οποίων οι απαντήσεις αναπτύσσονται στη συνέχεια, που εξήγησαν το σκεπτικό τους:

*Η Ε5: «Όχι, δεν θα μπορούσα άλλωστε. Οι ασθενείς έρχονται για να γίνουν καλά και όχι για να πειραματιστούν»**Ε3: «Δυστυχώς ή ευτυχώς όχι! Θα έλεγα όμως ότι ο τρόπος που αντιμετωπίζω τις μυοσκελετικές παθήσεις δεν είναι καθαρά φαρμακευτικός. Προσπαθώ να εντοπίσω λάθη που κάνουν οι ασθενείς τόσο στον τρόπο με τον οποίο τοποθετούν το σώμα τους στο χώρο (αν καμπουριάζουν, πώς περπατούν, πως κάθονται στην καρέκλα του γραφείου τους), λάθη στον τρόπο που εκτελούν τις καθημερινές δραστηριότητες τους ή κατά τις αθλητικές δραστηριότητες τους και να τα διορθώνω, μέσω φυσιοθεραπείας ή και θεραπευτικής γυμναστικής πάντα με βάση την διεθνή βιβλιογραφία, γιατί σε ένα μεγάλο ποσοστό τα μυοσκελετικά νοσήματα σχετίζονται με αυτά τα λάθη. Αυτή η προσέγγιση που χρησιμοποιώ είναι ότι πιο κοντινό στη εναλλακτική ιατρική».*

Η Ε8: «Διακριτικά καθοδηγώ σε επιστημονικά αποδεδειγμένες θεραπείες, εξηγώντας και παραπέμποντας τους ασθενείς μου να αποφύγουν και να μην επηρεάζονται από τεχνικές που μπορεί να επιβαρύνουν την υγεία του μικρού παιδιού».

Υπήρξαν και τρεις γιατροί που διατύπωσαν την άποψη ότι προτείνουν τις μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής αν τους το ζητήσει ο ασθενής τους αλλά όχι με επίσημο τρόπο. Τις προτείνουν αν ο ασθενής το ζητήσει ή τους ρωτήσει σχετικά. Ωστόσο ένας γιατρός υποστήριξε ότι η Ελλάδα δεν είναι πρόσφορο έδαφος στην ανάπτυξη ανάλογων τεχνικών. Οι πιο συχνές μέθοδοι που προτείνουν οι γιατροί είναι η ομοιοπαθητική, η βοτανοθεραπεία, η γιόγκα, η χορήγηση αφεψημάτων, η χορήγηση φυτικών συμπληρωμάτων διατροφής.

Η Ε1: «Πρακτικές όπως η χορήγηση αφεψημάτων με βότανα για τη νεφρολιθίαση και τη νεφρική ανεπάρκεια, η γιόγκα και πρακτικές καταπολέμησης του άγχους για την υπέρταση, η χορήγηση φυτικών συμπληρωμάτων τροφής για την αναιμία κλπ πιστεύω ότι βοηθούν. Αν και δεν τις προτείνω επίσημα, δεν αποτρέπω και τον ασθενή να τις εφαρμόσει όταν με ρωτήσει».

Η Ε4: «Ναι, αν χρειάζεται ή το ζητήσει ο ασθενής. Συνήθως ομοιοπαθητική ή βοτανοθεραπεία».

Ο Ε7: «Στην πτυχιακή μου του ΒΑ έκανα έρευνα στην Ίαση της κατάθλιψης με ηχητικά κύματα», πράγμα που αντικαθιστά τα ψυχοφάρμακα και τις επιπτώσεις. Σε αυτό το στάδιο βρίσκομαι στην ανάπτυξη εργαστηρίου με πανεπιστήμιο της Αγγλίας για την εφαρμογή του. Δυστυχώς η Ελλάδα είναι πολύ «μικρή» για να δεχθεί την αλλαγή και να στηρίξει τέτοιες προσπάθειες».

Όσον αφορά την ερώτηση 9 μόλις δύο γιατροί υποστήριξαν ότι δεν υπάρχει για αυτούς κανένας φόβος και κανένας κίνδυνος αρκεί οι τεχνικές αυτές να εφαρμόζονται με σύνεση. Ενδεικτικά αναφέρονται οι απαντήσεις τους:

Ε3: «Κανένας κίνδυνος και κανένα προσωπικό φόβο δεν έχω από την εξέλιξη αυτών των μεθόδων. Μακάρι να μπορέσει η επιστημονική κοινότητα να αποδείξει τον τρόπο δράσης τους και να βρουν και αυτές την θέση τους στην καθημερινή ιατρική πράξη».

Ο Ε7: «Όσο υπάρχουν επιστημονικές έρευνες πάνω σε μια εναλλακτική θεραπεία για 5-10 χρόνια, για μένα είναι αποδεκτή μέθοδος».

Όλοι οι υπόλοιποι γιατροί ανεξαρτήτως φύλου υποστηρίζουν ότι η εναλλακτική ιατρική προσφέρει μόνο κινδύνους για τους ασθενείς. Ένας γιατρός διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με το αν πληρούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις από αυτούς που εφαρμόζουν αυτές τις μεθόδους. Ενδεικτικά οι απαντήσεις τους ήταν:

Η Ε1: «Απομάκρυνση από τη συμβατική και δοκιμασμένη μέσω ερευνών και παρατηρήσεων χρόνων, συμβατική ιατρική με ότι αυτό συνεπάγεται για την υγεία του ανθρώπου που νοσεί»

Ο Ε2: «κίνδυνος για την υγεία των ασθενών»

Η Ε4: «Προσωπικά φοβάμαι το κενό που υπάρχει όσον αφορά την κατάρτιση των εναλλακτικών ιατρών. Δεν είμαι σίγουρη αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις όταν κάποιος ασκεί το επάγγελμα».

Η Ε5: «Φοβάμαι ότι πολλοί άνθρωποι θα παραπλανηθούν, θα εξαπατηθούν και σίγουρα θα κινδυνεύσουν. Δεν θέλω να φανώ αρνητική αλλά όσον αφορά την υγεία όλα πρέπει να γίνονται με σύνεση, ηθική, σεβασμό στον άνθρωπο και υπευθυνότητα».

Ε6: «Η άρνηση να ακολουθηθούν οι σωστές θεραπείες».

Η Ε8: «Η ιατρική εξελίσσεται με βήματα αργά, η εναλλακτική ιατρική πολύ πιο γρήγορα κερδίζοντας μέσα από την παραπληροφόρηση πολλούς οπαδούς τους οποίους οδηγεί αργά και σταθερά σε οικονομική και ψυχολογική καταστροφή. Είναι μια μη παρεμβατική θεραπεία και δεν έχει παρενέργειες σε αντίθεση με την περίπτωση κάποιου φαρμάκου ή χειρουργείου».

Η Ε9: «Η απειλή της υγείας του ασθενούς».

Κατά συνέπεια οι περισσότεροι γιατροί, ανεξάρτητα από το φύλο τους, δεν υποστηρίζουν τις μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής και δεν τη συστήνουν στους ασθενείς τους. Θεωρούν πως δεν είναι μια σωστή μέθοδος θεραπείας οποιασδήποτε ασθένειας και προσπαθούν επιστημονικά να το τεκμηριώσουν απέναντι στους ασθενείς τους. Μόλις τρεις γιατροί, εκ των οποίων οι δύο ήταν γυναίκες και ο ένας άντρας που σπούδασε στο εξωτερικό, υιοθετούν ανάλογες τεχνικές εφόσον τους το ζητήσουν οι ασθενείς τους ή τους υποβάλλουν αντίστοιχες ερωτήσεις. Ωστόσο ένας γιατρός πιστεύει ότι στην Ελλάδα η εναλλακτική ιατρική ποτέ δεν θα αποκτήσει την αίγλη του εξωτερικού.

Επιπλέον οι περισσότεροι γιατροί, ανεξάρτητα από το φύλο τους, υποστήριξαν ότι υπάρχουν πολλοί κίνδυνοι από την εφαρμογή μεθόδων εναλλακτικής ιατρικής. Οι κυριότεροι από τους οποίους θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή των ασθενών και δεν ακολουθούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις. Όμως υπήρξε και μια μειοψηφία των γιατρών που στήριξε αυτές τις μεθόδους τονίζοντας ότι δεν θεωρούν πως υπάρχει κάποιος κίνδυνος από αυτές, καθώς η αποτελεσματικότητά τους κρίνεται με βάση επιστημονικά άρθρα τα τελευταία 5-10 χρόνια. Επομένως σύμφωνα με την άποψη τους αναμένεται ότι θα αυξηθούν τα οφέλη των μεθόδων αυτών.

Σε τι θα μπορούσε να ωφεληθεί η συμβατική ιατρική από την εξέταση του φαινομένου;

Σε αυτό το ερευνητικό ερώτημα ανήκουν οι ερωτήσεις 2 και 3. Η ερώτηση 2 ζητούσε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν κατά πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει τη συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος. Η ερώτηση 3 ζητούσε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν σχετικά με το τι σημαίνει για αυτούς η υγεία και η ασθένεια. Αρχικά θα αναλυθούν οι απαντήσεις της ερώτησης 2 και έπειτα της ερώτησης 3.

Όσον αφορά την ερώτηση 2 δύο γιατροί απάντησαν μονολεκτικά: «καθόλου». Ένας γιατρός απάντησε: «Επικουρικά σε ορισμένες περιπτώσεις». Ένας γιατρός υποστήριξε ότι δεν μπορεί να εκφέρει άποψη σχετικά με αυτό το ζήτημα γιατί δεν έχει ασχοληθεί με την εναλλακτική ιατρική. Η απάντηση του ήταν:

E3: «Να πω την αλήθεια επειδή δεν έχω ασχοληθεί με τον τομέα αυτό της ιατρικής, δεν μπορώ να εκφέρω άποψη για το πόσο μπορεί να συμμετέχει στην διατήρηση της υγείας».

Οι υπόλοιποι γιατροί μίλησαν για μια σχέση συμπλήρωσης μεταξύ της εναλλακτικής ιατρικής και της συμβατικής ιατρικής. Αυτό συμβαίνει σύμφωνα με την άποψη τους γιατί οι ασθενείς που επιλέγουν να απευθυνθούν σε ειδικούς που εφαρμόζουν τεχνικές και μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής στη συνέχεια εκδηλώνουν θετικά συναισθήματα. Με αυτό τον τρόπο θεραπεύονται αλλά όλο αυτό όπως αναφέρθηκε ήδη είναι ένα placebo φαινόμενο. Ενδεικτικά οι απαντήσεις τους ήταν:

H E1: «Μπορεί να βοηθήσει κυρίως μέσω ενίσχυσης της ψυχολογίας του ασθενή αλλά και έως ένα ποσοστό και μέσω θεραπευτικής συνεισφοράς στην κλασική θεραπεία».

H E4: «Συμπληρωματικά μπορεί να συμβάλλει στη θεραπεία χωρίς να επιβαρύνει τον οργανισμό με χημικά μέσα».

Η Ε5: «Για εμένα προσωπικά δεν μπορώ να πω ότι μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική. Η συμβατική ιατρική έχει να κάνει με πολυετή και συνεχή έρευνα, αποτελέσματα, μετρήσεις επιστημονικά τεκμηριωμένες, αναθεωρήσεις θεραπειών. Η εναλλακτική δεν έχει να επιδείξει κάτι τεκμηριωμένα. Και ακόμα και αν υπάρχουν αποτελέσματα θετικά κάποιες φορές αυτό δεν σημαίνει ότι μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλους ασθενείς καθώς αυτές οι πρακτικές δεν είναι ελεγμένες και τα όποια θετικά αποτελέσματα μπορεί να είναι τυχαία».

Ο Ε7: «Έχοντας ως δεδομένο ότι το 40% των ασθενών στις ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια απευθύνεται στην εναλλακτική Ιατρική, θεωρώ ότι πρέπει να εξελιχθούμε και δεχθούμε τις νέες τάσεις, που δυστυχώς οι παλαιότερες καρεκλοκένταυρες γενιές δυσκολεύονται να τις καταλάβουν και να τις αποδεχθούν».

Η Ε8: «Τότε ίσως να μιλάμε για ολιστική ιατρική όπου θα μπορούμε να εφαρμόσουμε την συμβατική ιατρική με την ένταξη κάποιων εναλλακτικών πρακτικών, φροντίζοντας σώμα, νου και ψυχή;»

Οι γιατροί δήλωσαν πως η υγεία αποτελεί «Η σωστή λειτουργία σώματος και πνεύματος» (Ε1), «Η αντικειμενική και υποκειμενική αίσθηση σωματικής, πνευματικής και ψυχολογικής ευεξίας» (Ε2), «Όνειρα, εξέλιξη, πραγματοποίηση στόχων» (Ε4), «Πλήρη ευεξία του ατόμου σε όλους τους τομείς» (Ε5), «Ορίζεται από τα κοινωνικά πλαίσια που υφίσταται κάποιος. Κάτι που σε μια περιοχή θεωρείται ως ασθένεια, σε άλλες περιοχές θεωρείται βασικό κριτήριο επιβίωσης. Ως προς την προσωπική άποψη κάποιου, υγεία θεωρούμε την οικειότητα που έχει κάποιος με την αυτοπροβολή του και πόσο άνετα νιώθει με αυτό» (Ε7), «Είναι η απουσία ασθένειας και η πηγή της ζωής, ένα από τα πολυτιμότερα αγαθά που ο άνθρωπος την εκτιμά και τη σέβεται μόνο όταν την «χάσει». Σύμφωνα με τον ΠΟΥ «Η υγεία είναι μια κατάσταση πλήρους φυσικής, πνευματικής και κοινωνικής ευημερίας και όχι απλώς η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας» (Ε8) και «Κατάσταση πλήρους σωματικής και ψυχικής ευεξίας» (Ε9).

Όσον αφορά την ασθένεια οι γιατροί δήλωσαν πως είναι: «Δυσλειτουργία κάποιου συστήματος ή οργάνου η οποία επηρεάζει έμμεσα και τα υπόλοιπα συστήματα του οργανισμού» (Ε1), «Οτιδήποτε διαταράσσει την ανωτέρω συνθήκη καλείται ασθένεια» (Ε2), «Ανασφάλεια, στασιμότητα» (Ε4), «Η διαταραχή σε κάποιο από τα

παραπάνω ή και σε όλα μαζί καθώς το ένα μπορεί να επηρεάσει το άλλο» (E5), «Η ασθένεια είναι το σημαντικότερο εμπόδιο για την προσωπική ευτυχία» (E6), «Αποτελεί την απουσία υγείας» (E9).

Ακόμα ένας γιατρός διατύπωσε την ακόλουθη άποψη με βάση την οποία θεώρησε ότι οι δύο αυτές έννοιες είναι αλληλένδετες μεταξύ τους. Αλλά ακόμα κι αυτός διατύπωσε ανάλογες απόψεις με αυτές που ειπώθηκαν προτύτερα. Η άποψη του ήταν:

E3: «Είναι Όροι πολύ σχετικοί. Με τον σύγχρονο τρόπο ζωής, ποιος μπορεί να πει με βεβαιότητα ότι κάποιος είναι υγιής. Προκειμένου όμως να συνεννοούμαστε, ορίζουμε την υγεία ως την φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού και την ασθένεια ως την παρεκτροπή από το φυσιολογικό τρόπο λειτουργίας».

Κατά συνέπεια η πλειοψηφία των γιατρών υποστήριξαν την άποψη ότι η εναλλακτική ιατρική μπορεί να συμπληρώσει τη συμβατική ιατρική. Αυτές οι δύο μέθοδοι όταν λειτουργούν ταυτόχρονα επιφέρουν τα βέλτιστα στους ασθενείς κι αυτό συμβαίνει κυρίως γιατί οι ασθενείς εκδηλώνουν θετικά συναισθήματα. Δεν υπήρξε διαφοροποίηση ανάμεσα στους άντρες και τις γυναίκες. Ωστόσο υπήρξαν απόψεις που εξέφρασαν την αντίθετη άποψη. Δηλαδή οι γιατροί υποστήριξαν ότι δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ αυτών των δύο κλάδων της ιατρικής ή όπου συμβαίνει, υλοποιείται κατά περίπτωση. Ένας γιατρός δεν μπόρεσε να εκφέρει άποψη γιατί δεν είχε έρθει καθόλου σε επαφή με τις μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής.

Επιπλέον όσον αφορά τους ορισμούς της ασθένειας και της υγείας οι απόψεις των γιατρών ταυτίστηκαν. Σε αυτό δεν άσκησε καμία επίδραση το φύλο ούτε κάποιο άλλο χαρακτηριστικό. Θεωρώ πως είναι η μοναδική ερώτηση σε όλη τη διάρκεια της συνέντευξης που όλοι οι γιατροί συμφώνησαν μεταξύ τους. Αυτό συμβαίνει κατά πάσα πιθανότητα εξαιτίας του επιπέδου των σπουδών τους. Οι γιατροί προέβαλλαν τις απόψεις, όπως εκείνες εκφράζονται στην εκπαίδευση που έλαβαν. Με πιο απλά λόγια η ασθένεια θεωρείται ως έλλειψη υγείας. Ενώ η υγεία χαρακτηρίζεται από έλλειψη ασθένειας. Άρα συμφωνώ με τον τελευταίο γιατρό που μίλησε σχετικά με το ότι οι έννοιες αυτές είναι αλληλένδετες μεταξύ τους.

Υπάρχει εμπιστοσύνη του κοινού για αυτού του είδους τις θεραπείες;

Σε αυτό το ερευνητικό ερώτημα ανήκουν η ερώτηση 8. Σε αυτή την ερώτηση οι γιατροί ρωτήθηκαν σχετικά με το αν πιστεύουν πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλλει στην ανθρώπινη σκέψη και αν έχει γίνει πώς έχει τυπωθεί αυτό.

Όσον αφορά την ερώτηση 8 οι περισσότεροι γιατροί αναγνώρισαν την ανοδική εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής. Ακόμα αναγνώρισαν ότι ολοένα και περισσότερο το ευρύ κοινό μιλάει για τις τεχνικές της και έχει σκοπό να αρχίσει να ακολουθεί κάποιες από αυτές. Μάλιστα ένας γιατρός παραλήρησε τις μεθόδους της εναλλακτικής ιατρικής με τις μεθόδους που ακολουθούσε στην αρχαιότητα ο Ιπποκράτης. Ένας ακόμα μέσα σε αυτό το πλαίσιο υποστήριξε ότι η εναλλακτική ιατρική υπήρχε πολύ πριν δημιουργηθεί η συμβατική ιατρική. Ενδεικτικά αναφέρονται οι απαντήσεις:

Η E1: Ναι, μέσω κυρίως του internet όπου αναζητούνται παραδείγματα παρόμοιων περιστατικών και παθήσεων αλλά και μέσω της διαφήμισης (τηλεοράσεις, φαρμακοποιοί κλπ) έτσι ώστε ο ασθενής να αισθάνεται ότι υπάρχει και μια εναλλακτική προσέγγιση του προβλήματός του που ενδεχομένως θα τον βοηθήσει».

Η E4: «Ναι διότι έχει δώσει την δυνατότητα να σκεφτούν και να αποφασίσουν ποια είναι η καλύτερη επιλογή για την υγεία τους καθώς και να είναι πιο επιφυλακτική στην κλασική φαρμακευτική αγωγή που τους χορηγείται».

Η E5: «Αυτό είναι αλήθεια, όλο και περισσότεροι άνθρωποι στέφονται προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό τυπώνεται με την μεγάλη ποικιλία εναλλακτικών θεραπειών και την ανάπτυξη ολόκληρων κέντρων εναλλακτικών προσεγγίσεων».

E6: «Η εναλλακτική ιατρική υπάρχει πριν την evidence based ιατρική και σαφώς γι' αυτό το λόγο έχει βαθιές ρίζες».

Ο E7: «Όλοι μας έχουμε κάτι να προσφέρουμε στο κοινωνικό σύνολο. Όπως οι παππούδες μας, μας δίνανε «ματζούνια» για την θεραπεία κρυολογήματος/βήχα, έτσι και οι υπόλοιποι γνωρίζουν κάτι. Ο Ιπποκράτης σύμφωνα με την Οδύσσεια χρησιμοποιούσε

τους Πωρείες ή Παρείες. Αυτά ήταν φίδια που δεν ήταν σαρκοβόρα, όμως βοηθούσαν στην ίαση του ασθενούς, εξ ου και το φίδι του Ιπποκράτη. Δυστυχώς η γνώσεις χάνονται και τυπώνονται γνώσεις ελάχιστες , για τους λίγους. Τα υπόλοιπα δυστυχώς φαντάζουν εμπόριο».

Η Ε8: «Επί της ουσίας είναι μια εναλλακτική βιομηχανία υγείας, αξίας δισεκατομμυρίων δολαρίων. Προσελκύει συνήθως απροστάτευτους ασθενείς, αδύναμους συναισθηματικά, οι οποίοι γίνονται εύκολη λεία στα χέρια επιτήδειων. Εναποθέτουν τις ελπίδες τους σε ψεύτικες υπόσχησης, γιατί αυτή η πορεία θέλουν να πιστεύουν ότι είναι πιο εύκολη και ανώδυνη».

Η Ε9: «Το σίγουρο είναι ότι συζητείται ευρέως και απασχολεί όλο και περισσότερο την κοινή γνώμη καθιστώντας πολλές φορές την διαχείριση των περιστατικών δύσκολη».

Ωστόσο υπάρχει και η άποψη ότι η εναλλακτική ιατρική και οι μέθοδοι της δεν έχουν εισβάλλει μέχρι τώρα στην ανθρώπινη σκέψη. Η απάντηση αυτού του γιατρού ήταν:

Ε3: «Ακόμα δεν πιστεύω ότι έχει γίνει βίωμα στην χώρα μας η γενικότερα στον δυτικό κόσμο».

Κατά συνέπεια όλοι οι γιατροί εκτός από έναν, του οποίου το φύλο δεν γνωρίζουμε συμφώνησαν με το ότι η εναλλακτική ιατρική έχει εισχωρήσει στην ανθρώπινη σκέψη, καθώς το ευρύ κοινό ολοένα και περισσότερο μιλάει για αυτή. Δύο γιατροί υποστήριξαν ότι η εναλλακτική ιατρική υπήρχε πριν τη συμβατική ιατρική.

Παρουσιάζονται κάποιες μεθοδευμένες δράσεις εξαπάτησης του κοινού με αυτά τα είδη των θεραπευτικών τεχνικών;

Σε αυτό το ερευνητικό ερώτημα, που είναι και το τελευταίο της παρούσας εργασίας, ανήκει η ερώτηση 11. Στην ερώτηση αυτή οι γιατροί ρωτήθηκαν σχετικά με

το αν μπορούν να μου δώσουν μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκεται ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική.

Οι απαντήσεις των γιατρών κυρίως έδειξαν ασθενείς που για οποιονδήποτε τρόπο δεν είχαν ικανοποιηθεί από τη συμβατική ιατρική. Ενδεικτικά αναφέρονται:

Η Ε1: «Άτομο «ψαγμένο και βασανισμένο». Κάποιος δηλαδή ο οποίος ανησυχεί για την υγεία του, έχει ενδεχομένως απογοητευτεί από την κλασική ιατρική και αναζητά νέους τρόπους λύσης στο πρόβλημά του».

Η Ε5: «Είναι ο ασθενής ο οποίος έχει απογοητευτεί από την συμβατική ιατρική λόγω κάποιου δυσία του νοσήματος που υποφέρει από αυτό. Ο ασθενής ο βαθιά θρησκευόμενος που θεωρεί ότι μπορεί να σωθεί με αυτές τις πρακτικές οι οποίες έχουν μια θρησκευτική βάση».

Ε6: «Συνήθως είναι άτομα που δεν τους βοηθά ιδιαίτερα η συμβατική Ιατρική ή άτομα που γενικά πιστεύουν σε “εναλλακτικά πράγματα”».

Ο Ε7: «Το 100% όσων κάνουν χημειοθεραπεία πεθαίνουν ,με πόνους και σωματική/ψυχολογική φθορά. Αν κάποιος δικός σας άνθρωπος έπασχε από καρκίνο θα επιλέγατε αυτή τη μεθοδολογία για τον άνθρωπο που αγαπάτε? Το προφίλ του ατόμου που βρίσκεται λύσεις στην εναλλακτική ιατρική, είναι ότι η εφαρμοσμένη δεν έχει το θεμιτό αποτέλεσμα. Τον θεωρώ σκεπτόμενο άνθρωπο».

Άλλοι γιατροί διατύπωσαν την άποψη ότι τα άτομα που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική είναι χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου, άτομα με ασταθή ψυχισμό, έχουν άγχος και στρες, είναι αδύναμοι καταναλωτές, δεν είναι λογικοί αλλά ευαίσθητοι, δεν θέλουν να ρισκινδυνέψουν να χάσουν τη ζωή τους και είναι άτομα που έχουν απογοητευτεί από τη συμβατική ιατρική.

Ο Ε2: «χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου ή άτομα με ασταθή ψυχισμό που επιζητούν «μαγικές» λύσεις σε όλα τα επίπεδα της ζωής και των προβλημάτων αποκλεισμένοι κοινωνικά που εκφέρονται με οργή εναντίον των υπάρχουσών δομών (γιατροί λαμόγια ,νοσοκομεία άθλια, υπηρεσίες δημόσιες διαλυμένες κτλ κτλ) και αναζητούν τον «μεσσία»

E3: Θεωρώ ότι οι περισσότεροι που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική είναι άτομα που τους αρέσκεται ο δυτικό τρόπο ζωής γενικότερα, το άγχος και το στρες, άτομα που θα ήθελαν να επιστρέψουν σε ένα πιο φυσικό τρόπο ζωής, καθώς και άτομα που έχουν βιώσει άσχημες καταστάσεις από την δυτική ιατρική.

Η E9: «Ελπίζει σε αυτό που του προσφέρει η εναλλακτική, αδύναμος καταναλωτής, δεν είναι λογικός αλλά ευαίσθητος, δεν θέλει να ρισκοκινδυνεύσει από επικείμενες παρενέργειες και τον θάνατο».

Από την άλλη μεριά υπήρχε και η άποψη μιας γιατρού που δήλωσε:

Η E4: «Ανοιχτόμυαλος

Δραστηριοποιημένος

Δείχνει ενδιαφέρον για την ψυχική και σωματική του υγεία»

Τέλος μόνο μία γιατρός υποστήριξε την άποψη ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένο προφίλ των ατόμων που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική.

Η E9: «Δεν νομίζω ότι υπάρχει συγκεκριμένο προφίλ».

Κατά συνέπεια οι περισσότερες γυναίκες δήλωσαν ότι οι περισσότεροι άνθρωποι που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική το κάνουν γιατί έχουν απογοητευτεί από τις παροχές της συμβατικής ιατρικής. Μία γυναίκα δήλωσε πως δεν υπάρχει προφίλ αυτών των ατόμων και μία τους έδωσε θετικούς χαρακτηρισμούς, όπως για παράδειγμα ανοιχτόμυαλος, δραστηριοποιημένος και έχει ενδιαφέρον για τη ψυχική και σωματική του υγεία. Μόλις μία γυναίκα έδωσε αρνητικό χαρακτηρισμό σε αυτούς τους ανθρώπους και μίλησε για άτομα που δεν είναι λογικά, αλλά ευαίσθητα, για άτομα που δεν θέλουν να πεθάνουν αλλά ταυτόχρονα επιθυμούν να αποφύγουν τις παρενέργειες των φαρμάκων και γενικά είναι αδύναμοι καταναλωτές.

Όσον αφορά τους άντρες γιατρούς οι απόψεις τους ήταν διχασμένες καθώς ο ένας υποστήριξε την άποψη ότι οι άνθρωποι που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική είναι αυτοί που έχουν απογοητευτεί από τη συμβατική ιατρική ενώ ο άλλος υποστήριξε

την άποψη ότι οι άνθρωποι αυτοί είναι χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου ή άτομα με ασταθή ψυχισμό.

7.9 Συζήτηση

Αν ρίξουμε μια ματιά σε Ευρωπαϊκά στοιχεία θα διαπιστώσουμε πως σε χώρες όπου η εναλλακτική ιατρική έχει κερδίσει και έδαφος νομικά, η άποψη των ιατρών της κλασσικής ιατρικής έχει θετικοποιηθεί σε αξιόλογο ποσοστό για τα ευεργετικά αποτελέσματα των συμπληρωματικών πρακτικών. Στη Σκωτία μεγάλη μερίδα ιατρών έχουν παρακολουθήσει μαθήματα ομοιοπαθητικής. Από μελέτες και site του εξωτερικού οι ιατροί πιστεύουν πως η εναλλακτική ιατρική βοηθάει τον άρρωστο ψυχολογικά και δείχνουν να συνηγορούν σε μεθόδους όπως ο βελονισμός και η ομοιοπαθητική. Σε Ευρωπαϊκές χώρες που διαθέτουν επίσημες στατιστικές το ποσοστό των ασθενών που χρησιμοποιούν εναλλακτικές θεραπείες κυμαίνεται από 20-50%. Στην Μεγάλη Βρετανία το 74% του πληθυσμού θεωρεί αναγκαία την εισαγωγή των εναλλακτικών θεραπευτικών στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Επίσης ποσοστό 75% των Γενικών Ιατρών συνηγορούν υπέρ της παραπάνω αναγκαιότητας. Να σημειωθεί ότι στη Μ. Βρετανία η Ομοιοπαθητική Ιατρική ασκείται στα πλαίσια του Εθνικού Συστήματος Υγείας εδώ και πενήντα περίπου χρόνια σε πέντε Ομοιοπαθητικά νοσοκομεία. Δημοσκοπήσεις στην Ολλανδία και στο Βέλγιο αποκάλυψαν ότι το 60% των πολιτών είναι πρόθυμοι να πληρώνουν μεγαλύτερα ασφάλιστρα αρκεί να καλύπτονται οι εναλλακτικές θεραπευτικές μέθοδοι. Στη Γαλλία το ένα τρίτο των Γενικών Ιατρών χρησιμοποιεί εναλλακτικές θεραπείες, το 21% συχνά και το 73% περιστασιακά. Στην Ολλανδία το ίδιο ποσοστό είναι 47% εκ των οποίων το 40% χρησιμοποιούν Ομοιοπαθητική Ιατρική. Στην Ελλάδα οι ρυθμοί αναζήτησης εναλλακτικής θεραπείας από τους ασθενείς είναι ανάλογη των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών. Η μόνη υπάρχουσα στατιστική δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Ιατρικά Χρονικά» το 1996 και στην οποία φαίνεται ότι το 31,3% των κατοίκων του Λεκανοπεδίου Αττικής είχαν αναζητήσει τουλάχιστον μία φορά θεραπεία σε ιατρό εναλλακτικής ιατρικής¹¹⁵ Θεωρώ πως αυτή η

¹¹⁵ <http://www.encephalos.gr/archives.html>

έρευνα πρέπει να διεξαχθεί με μεγαλύτερο δείγμα ιατρών όλων των ειδικοτήτων. Το όφελος όμως για μένα προσωπικά ήταν μία άλλη πτυχή που προσπάθησα να πλαισιώσω ερευνητικά και δε γνώριζα. Τέλος σημαντική αποτέλεσε η επίσκεψή μου σε εναλλακτικό θεραπευτήριο στο τέλος της εκπόνησης των αποτελεσμάτων από την έρευνα την οποία έκανα όπου και προσπάθησα να παρακολουθήσω τρόπους θεραπειών και προσέγγισης των ασθενών. Η επαγγελματική μου ενασχόληση πολλών ετών δίπλα στην κλασσική ιατρική δεν μου είχε δώσει το περιθώριο να δω και μία άλλη σκοπιά αυτή της εναλλακτικής θεραπείας. Η επικοινωνία μου και η τριβή μου καθημερινά με ασθενείς με έκανε να θέλω να διερευνήσω και αυτό το κομμάτι καθώς διαπιστώνω μια κλίση των ατόμων σε διάφορες μη συμβατικές πρακτικές. Η συζήτηση που είχα με τους ιδιώτες ιατρούς ήταν εμπειρία πολύτιμη. Μετά την μελέτη των στοιχείων που συνέλεξα από την μικρή μερίδα των ιατρών διαπίστωσα πως αυτό που τραβά τον κόσμο προς την φυσική -εναλλακτική ιατρική είναι ότι αυτό το είδος της θεραπείας είναι μια πολύ πιο ήπια μορφή αγωγής σε σύγκριση με την συμβατικές θεραπευτικές πρακτικές. Είναι σίγουρα πιο ευγενική και ήπια, με πολύ ελαττωμένη επικινδυνότητα πρόκλησης βλάβης σε αυτούς που την χρησιμοποιούν εάν σκεφτούμε τις συνέπειες για παράδειγμα της χημειοθεραπείας και των φαρμάκων. Αυτό όμως δεν αναιρεί πως υπάρχει μεγάλη ανησυχία στην επιστημονική κοινότητα για την επιστημονικότητα των μεθόδων αυτών. Το δείγμα της έρευνάς μου είναι μικρό και προτείνεται σε δεύτερο χρόνο η διερεύνηση των απόψεων των ιατρών πανελλαδικά για την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων και την διατύπωση μιας εμπειριστατωμένης άποψης. Το σύντομο όμως ερευνητικό οδοιπορικό μου με βοήθησε να ξεκαθαρίσω πως σκέφτονται οι ιδιώτες γιατροί και μου γέννησαν το ενδιαφέρον να δω σ' ένα δεύτερο χρόνο πως βλέπουν την εναλλακτική ιατρική και οι νοσοκομειακοί γιατροί εκεί που εκτός από κάποιες συγκεκριμένες ειδικότητες π.χ χειρουργική οι σχέσεις γιατρού και ασθενή δεν είναι τόσο πελατειακές. Η αλήθεια είναι πως μετά την έρευνα μου γεννήθηκαν αρκετοί προβληματισμοί. Ένας από αυτούς είναι γιατί σχεδόν όλοι οι συνεντευξιαζόμενοι γιατροί βλέπουν με αρνητισμό τις εναλλακτικές θεραπείες εκτός από αυτούς που η ειδικότητα τους έχει να κάνει με την ψυχολογία-ψυχιατρική όπου και οι απαντήσεις τους είναι ευνοϊκότερες προς αυτές τις μεθόδους.

Μετά την ολοκλήρωση του θεωρητικού και ερευνητικού κομματιού της παρούσας εργασίας καταλήγω να προτείνω προτάσεις που πιστεύω πως θα βοηθήσουν στην καλύτερη μετάδοση της γνώσης που αφορά την εναλλακτική ιατρική.

Ενημέρωση των ιατρών με ξεχωριστό μάθημα στην Ιατρική για την Εναλλακτική ιατρική.

Να ορίζονται επισήμως οι εναλλακτικές θεραπείες από το Κράτος και να απαγορεύονται επικίνδυνες τεχνικές.

Αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών των κέντρων εναλλακτικών πρακτικών από τα ίδια τα άτομα.

Τακτικός έλεγχος από αρμόδια όργανα του κράτους των θεραπευτηρίων μη συμβατικών ιατρικών.

Έρευνες από επίσημα επιστημονικά κέντρα για την ορθότητα των αποτελεσμάτων αυτών των πρακτικών.

Καταγραφή και παρακολούθηση περιστατικών που επιλέγουν εναλλακτικές πρακτικές θεραπείας.

Δημιουργία επίσημου Κέντρου Εναλλακτικής Ιατρικής όπου θα διεξάγει έρευνες και θα συλλέγει στοιχεία και θα ανήκει στο Υπουργείο Υγείας.

Βιβλιογραφία

- Acton, H. B. & James W. (1982). Ιστορία της Φιλοσοφίας 19ος-20ος αιώνας: Η εξελικτική φιλοσοφία, Εθνικές φιλοσοφικές σχολές. Στο *Encyclopedie de la Pleiade* (Μ. Μήτσου-Παππά, μτφρ.), σελ.177-183. Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
- Anderson, J. G. & Taylor, A. G. (2012). Use of complementary therapies for cancer symptom management: Results of the national health interview survey. *Journal of Alternative and Complementary Medicine*, 18(3):235-41.
- Ashby, W. R. (1954). *Design for a Brain: The Origin of Adaptive Behavior*. New York: John Wiley & Sons Inc.
- Astin, J. A. (1998). Why Patients Use Alternative Medicine: Results of a National Study. *JAMA*, 279 (19): 1548-1553.
- BBC. (2001). Η εναλλακτική ιατρική κερδίζει έδαφος στις ΗΠΑ. Ανακτήθηκε στις 28 Αυγούστου 2001 από: www.inhealth.gr.
- Bohr, N. & Heinrick, D. (1977). *Κβαντική φυσική και φιλοσοφία*. Αθήνα: Δευκαλίων
- Chevallier, A. (2001). *Βοτανοθεραπεία: Μεγάλη Εγκυκλοπαίδεια Θεραπευτικών Φυτών*. Αθήνα: Εκδόσεις Δομική.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2000). *Research Methods in Education*, 5th Edition. London: Routledge Falmer.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Deepak, C. (1998). *Κβαντική θεραπεία* (Ν. Γαρουφαλιάς, μτφρ.). Αθήνα: Εκδόσεις Ασημάκης.
- Dileo, J. & Cochrane, C. (2009). Music for stress and anxiety reduction in coronary heart disease patients. *Database Syst Rev.*, Apr 15; (2):CD006577.

Dollemore, D. (2004). Νέες επιλογές φυσικής θεραπείας: Πάνω από 1.800 μέθοδοι αυτοθεραπείας από τον κόσμο της εναλλακτικής ιατρικής (Γ. Μπαρουξής, μτφρ.). Αθήνα: Αλκυών.

Engel, G. L. (1977). The need for a new medical model: The challenge for biomedicine. *Science*, 196: 129-136.

Ferguson, M. (1982). *The Aquarian Conspiracy: Personal and social transformation in the 1980's*. London: Jeremy P. Tarcher.

Fouladbakhsh, J. M. & Stommel, M. (2010). Gender, symptom experience, and use of complementary and alternative medicine practices among cancer survivors in the U.S. cancer population. *Oncology Nursing Forum*, 37(1): E7-E15.

Frank, A. W. (1991). *At the will of the body: Reflections on illness*. Boston: Houghton Mifflin Co.

Gorton, G. E. (2005). Milton Hyland Erickson. *The American Journal of Psychiatry*, 162 (7): 1255.

Grunwald, J. (2012). Διδασκαλία των υποσημειώσεων. Ανακτήθηκε από: <http://thesecretrealtruth.blogspot.com/2012/01/doctrine-of-signatures.html>.

Grunwald, J. (2012). Το φαρμακείο της φύσης (Μ. Σταυροπούλου, μτφρ.). Αθήνα: Εκδόσεις Φλούδας.

Hahnemann, S. (2000). *Όργανον της θεραπευτικής τέχνης*. Λάρισα: Αρχιπέλαγος.

Hazekamp, A., Ware, M. A, Muller - Vahl K. R., Abrams, D. & Grotenhermen, F. (2013). The medicinal use of cannabis and cannabinoids--an international cross-sectional survey on administration forms. *J Psychoactive Drugs*, 45(3):199-210.

Illich, I. (2010). *Η απαλλοτριώση της υγείας* (Β. Τομανάς, μτφρ.). 1η έκδ. Θεσσαλονίκη: Νησίδες.

Institute of Medicine (U.S.). Committee on the Use of Complementary and Alternative Medicine by the American Public. (2005). *Complementary and Alternative Medicine in the United States*. Washington: National Academies Press.

Kiev, A. (1964). The Study of Folk Psychiatry. In A. Kiev (ed.) Magic, Faith and Healing; Studies in Primitive Psychiatry Today. London: Free Press of Glenco.

Kvale, S. (1996). InterViews: An introduction to qualitative research interviewing. Thousand Oaks, CA: Sage.

Landy, R., Meldrum B. (2016). Διαλογος Δραματοθεραπεια – παιγνιοθεραπεια. Στο Κρασανάκης Σ. (Επιμ.), 4ο Διεθνές Συνέδριο Δραματοθεραπείας & Παιγνιοθεραπείας, 2 - 4 Δεκεμβρίου 2016. Αθήνα: ΕΔΠΕ.

Lannoye, P. (1997). Έκθεση Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου. Αθήνα: Επιτροπή Περιβάλλοντος Δημόσιας Υγείας και Προστασίας των Καταναλωτών.

Le Bars, P. L. et al. (1997). A Placebo - Controlled, Double - Blind, Randomized Trial of an Extract of Ginkgo Biloba for Dementia. JAMA, 278 (16): 1327-1335.

Magill, L. (2009). The meaning of the music: the role of music in palliative care music therapy as perceived by bereaved caregivers of advanced cancer patients. Am J Hosp Palliat Care, 26 (1): 33- 39.

McKenzie, J. (2001). Misdiagnosed Cancer not Uncommon. Retrieved 9 May 2001 from: <http://abcnews.go.com>.

Moritz, A. (2013). Πλήρες Βιβλίο της Εναλλακτικής Ιατρικής (Ε. Μαντζώρου, μτφρ.). 3^η Έκδοση. Αθήνα: Διόπτρα.

Nunes, L. C. B. G., Quevedo, A. A. F. & Magdalon, E. C. (2008). Effects of neuromuscular electrical stimulation on tibialis anterior muscle of spastic hemiparetic children. Revista Brasileira de Fisioterapia, 12 (4): 317-323.

Parker, S. (1962). Eskimo Psychopathology in the Context of Eskimo Personality and Culture. American Anthropologist, 64: 76-96.

Pietroni, P. C. (1992). Beyond the boundaries: relationship between general practice and complementary medicine. BMJ, Sep 5: 564-566.

Rubik, B., Brooks A. J. & Schwartz, E. G. (2006, Φεβρουάριο). Η Εφημερίδα της Εναλλακτικής και Συμπληρωματικής Ιατρικής, 12 (1), 7-13.

Schofield, M. (1983). Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία - Αρχαία Ελλάδα. (τ.1). Στο I. Ρεγκάος (Επιμ), The Pre-Socratic Philosophers: A critical history with a selection of texts (σ. 512). Αθήνα: Παπαδήμα.

Schroyens, S. (1993). Essential Synthesis. From Morrison Roger Desktop guide to keynotes and confirmatory symptoms. Portland: Homeopathic Academy of Naturopathic Physicians.

Shakila – Brati, I. (2010). Ολιστική θεραπεία. Ανακτήθηκε 27 Φεβρουαρίου 2011 από: <http://www.shakila.gr/en/articles/texts/37-2010-05-03-08-54-38>.

Shannon, C. E. (2016). The History of Computing Project. Retrieved 9 December 2016 from: www.thocp.net.

Stacey, R. D. (1996). Complexity and creativity in organizations. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.

Steinbrook, R. (2003). Imposing Personal Responsibility for Health, N Engl J Med, 355: 753-756.

Wallace, S. & Vaughn, L. (Eds). (2000). Science Meets Alternative Medicine: What the Evidence Says About Unconventional Treatments. London: Prometheus Books

APA. (2007). Temple Summit Report. Div. 38.

Αβραμίδη, Α. Β. (1999). Ανορθόδοξες θεραπευτικές μέθοδοι Ιατρικώς και Εκκλησιαστικώς. Ειδική Συνοδική Επιτροπή επί Ειδικών Ποιμαντικών Θεμάτων και καταστάσεων Κανονισμός 135/1999.

Αλεξανδρή, Κ. Δ. (1990). Η διαλεκτική νομοτέλεια στη βιολογία και στον ψυχισμό: Φιλοσοφική και επιστημονική θεώρηση. Αθήνα: Εκδόσεις University Studio.

Βιοθεραπεία: Ένα πολύτιμο εγκυκλοπαιδικό και ευεργετικό βοήθημα αφάρμακτης θεραπευτικής, εναλλακτικής ιατρικής, διατροφής και σωστής διαβίωσης απαραίτητο για κάθε οικογένεια. (2011). Αθήνα: Εκδόσεις Διόπτρα.

Βυθούλας, Γ. (2000). Η Νέα Διάσταση στην Ιατρική. Αθήνα: εκδόσεις Μαραθιά.

Γεωργούλιας, Β. (2006). Οικογενειακή Ιατρική Εγκυκλοπαίδεια: Ο Καρκίνος, Αθήνα: εκδ. Μανιατέας.

Γκέλης, Δ. (2006). Ομοιοπαθητική, η μεγάλη πρόκληση για την Ιατρική. Σύγχρονη Ωτορινολαρυγγολογική Ενημέρωση, 5 (2).

Γκρέις, Μ. (2007). Είστε Διορατικός; Αναπτύσσοντας την ικανότητα που έχετε. Αθήνα: Εκδόσεις Rockpool.

Δοντάς, Ν., Μπέσμπεας, Σ. & Πατηράκης, Ε. (2002). Μετεκπαιδευτικά σεμινάρια νοσηλευτικής και ψυχοκοινωνικής ογκολογίας: εκπαίδευση εκπαιδευτών αποφόρτιση νοσήματα φθοράς περιόδου. Αθήνα: Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία.

Δρίτσας, Θ. (2003). Η μουσική ως φάρμακο. Αθήνα: Εκδόσεις Τεθλασμένη.

Εγκυκλοπαίδεια Υγεία Οδηγός Υγιεινής. (2011). Αθήνα: Εκδόσεις Δομική.

Εναλλακτικές αποδεδειγμένες θαυματουργές θεραπείες που θάφτηκαν από τις φαρμακοβιομηχανίες.(2012). Ανακτήθηκε από: http://www.pentapostagma.gr/2012/11/blog-post_6971.html#ixzz4Tmu4r5qg.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (1997). Η επιστήμη της Οστεοπαθητικής: Προσεγγίσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ανακτήθηκε από: <http://www.chez.com/osteopathy/gr/rgoindex/parlement1.htm>.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (1997). Νόμος για την επαγγελματική εκπαίδευση των πρακτικών ιατρών χωρίς διορισμό (Heilpraktikergesetz) της 17ης Φεβρουαρίου 1939. Ανακτήθηκε από: <http://www.europarl.europa.eu>.

Θανασάκης, Ν. Ε. & Καραβασιλειάδου, Λ. Σ. (2012). Η μουσικοθεραπεία ως μορφή εναλλακτικής - συμπληρωματικής θεραπείας σε νοσηλευόμενους ογκολογικούς ασθενείς. Το Βήμα του Ασκληπιού. 11 (1): 28-36. Καράγκιουλα, Σ. (2007). Τα Τσάκρα και τα ενεργειακά πεδία. Αθήνα: Εκδόσεις Κυβέλη.

Καραδήμας, Ε. Χ. (2005). Ψυχολογία της Υγείας: Θεωρία και Κλινική Πράξη. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Κατσαπόγλου, Μ. Ν. (1994). Ιπποκράτειος θεραπευτική: Ο υπερσιτισμός καταστρέφει. Αθήνα: Εκδόσεις Μαυρίδης.

Κέντρο Εναλλακτικής Ενημέρωσης (1997). Σύγχρονη Ιατρική και Εναλλακτικές Θεραπείες: Σύγχρονες τάσεις, εναλλακτικές προσεγγίσεις και συμπληρωματικές τεχνικές στην θεραπεία. Αθήνα: Κέντρο Εναλλακτικής Ενημέρωσης.

Κοκκότας, Α. Χ. (1987). Το μυστικό της μακροζωίας. Πάτρα: Εκδόσεις Βίβλος και επιστήμη

Κωνσταντάρας, Ι. (2012). Η άλλη όψη της ασθένειας: Ο δρόμος προς την επίγνωση. Αθήνα: Εκδόσεις Πάπυρος.

Λειβαδίτης, Μ. (2016). Νόηση και λογικότητα: Τα γνωστά και τα γνώσιμα. Αθήνα: Εκδόσεις Παρισιάνου.

Μαυράκης, Ν. (2016). Ανατολικές επιρροές στην ελληνική σκέψη και τον δυτικό πολιτισμό. Αθήνα: Σοκόλης.

Μηνούδης, Γ. (2000). Διατροφολογία: Η ιατρική του 21ου αιώνα. Αθήνα: Εκδόσεις Ανάδρασις.

Μπέλλος, Ι. (2007). Ιατρική ανεπάρκεια και πως δε θα πέσουμε στα χέρια της. Αθήνα: Εκδόσεις Δρόμων.

Παϊζής, Α. (1996). Η επιστημονική απόδειξη της ομοιοπαθητικής ιατρικής. Από The Consumer's Guide to Homeopath. Ανακτήθηκε από: <http://www.medicinbio.com/Greek/scihom.htm>.

Παρασκευόπουλος, Ν. Ι. & Γιαννιτσάς, Δ. Ν. (1999). Ερωτηματολόγιο Διαπροσωπικής και ενδοπροσωπικής προσαρμογής. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πετρόπουλος, Α. (2002). Η εξέλιξη των αντιλήψεων για τη νόσο στην ιατρική. Ανακτήθηκε από: <http://petropoulos.asklipios.org>.

Ρέικι, Α. Λ. (1998). Φυσική και πνευματική θεραπεία με ασκήσεις. Αθήνα: Πύρινος Κόσμος.

- Ρηγάτος, Α. Γ. (2007). Η αρχαία ιατρική στη λαϊκή μας παράδοση. Αθήνα: Εκδόσεις ΒΗΤΑ.
- Σκούρτης, Χ. (1994). Θέματα αναισθησιολογίας και εντατικής ιατρικής. Έκδοση Εταιρείας Αναισθησιολογίας και Εντατικής Ιατρικής Βορείου Ελλάδος, 4 (8): 3.
- Σταθακόπουλος, Β. (2001). Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης.
- Στουραϊτής, Γ. (2009). Απόσπασμα ομιλίας από το σεμινάριο Καρκίνος και Ομοιοπαθητική, 7-3-09.
- Στουραϊτής, Γ. (χ.χ.). Η εκπαίδευση στην Ομοιοπαθητική και η άσκησή της. Ανακτήθηκε από: <http://www.body.gr/display.php3>.
- Τηλικίδης, Ι. Α. (1999). Η βασική θεωρία της παραδοσιακής κινέζικης ιατρικής. Αθήνα: Εκδόσεις Ακαδημία Αρχαίας Ελληνικής και Παραδοσιακής Κινέζικης Ιατρικής.
- Τούντας, Γ. Κ. (2007). Εξελικτική θεωρία και υγεία. ΙΑΣΠΙΣ. Ανακτήθηκε από: <http://panacea.med.uoa.gr/topic.aspx?id=787>.
- Τούντας, Γ. Κ. (2010). Η ολιστική αντίληψη για την υγεία. Υγεία και επιστήμη. Ανακτήθηκε από: <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=192629>
- Τραχανάς, Σ. (2007). Κβαντομηχανική. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Φιλόπουλος, Ε. (2014). Η αποδοτικότητα των νέων θεραπειών υψηλού κόστους στον καρκίνο: ένα πρόβλημα που πρέπει να το αντιμετωπίσουμε. Ανακτήθηκε από: <http://www.cancer-society>.
- Χάνεμαν, Σ. (2010). Ομοιοπαθητική Ιατρική (Γ. Παπαφιλίππου, μτφρ.). Αθήνα: Πύρινος Κόσμος.
- Χανιώτης, Φ. (1999). Εγχειρίδιο γηριατρικής. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας.

Χαριτάκης, Γ. (2008). Κβαντική μηχανική: σημειώσεις από το μάθημα Ομοιοπαθητικής θεωρίας στο μεταπτυχιακό MSc. Σύρος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Διαδικτυκές πηγές

www.cancer.org.au.

<http://www.encephalos.gr/archives.html>

<https://www.nih.gov/about-nih>

<https://www.youtube.com/channel/UCraKRlyTq0qW8eMtKnmr3hw>

<http://www.queen.gr/well-being/YGEIA/item/39888-belonismos>

<http://www.psychicchildren.co.uk/4-3-RussianDNAResearch.html>

Παράρτημα

Οι ερωτήσεις των συνεντεύξεων

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;
2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;
3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;
4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;
5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;
6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;
7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;
8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη , και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;
9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;
10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;
11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Συνέντευξη 1

Ειδικότητα : Νεφρολογία

Ηλικία: 44

Έτη ιδιωτικής εργασίας: 10

Φύλο : γυναίκα

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Ένας διαφορετικός τρόπος προσέγγισης της νόσου

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Μπορεί να βοηθήσει κυρίως μέσω ενίσχυσης της ψυχολογίας του ασθενή αλλά και έως ένα ποσοστό και μέσω θεραπευτικής συνεισφοράς στην κλασσική θεραπεία

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Υγεία- σωστή λειτουργία σώματος και πνεύματος

Ασθένεια- δυσλειτουργία κάποιου συστήματος ή οργάνου η οποία επηρεάζει έμμεσα και τα υπόλοιπα συστήματα του οργανισμού

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Σημαντική, τόσο για παθήσεις που αφορούν την ψυχική σφαίρα (πχ βαλεριάνα για το άγχος) όσο και για βελτίωση της ψυχολογίας του ασθενή σε άλλες παθήσεις (πχ

σκέψεις του τύπου «η λήψη σκευασμάτων που προέρχονται από τη φύση μόνο καλό μπορεί να μου κάνει»)

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Πρακτικές όπως η χορήγηση αφεψημάτων με βότανα για τη νεφρολιθίαση και τη νεφρική ανεπάρκεια, η γιόγκα και πρακτικές καταπολέμησης του άγχους για την υπέρταση, η χορήγηση φυτικών συμπληρωμάτων τροφής για την αναιμία κλπ πιστεύω ότι βοηθούν. Αν και δεν τις προτείνω επίσημα, δεν αποτρέπω και τον ασθενή να τις εφαρμόσει όταν με ρωτήσει

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

Η εναλλακτική ιατρική στηρίζεται σε παρατηρήσεις κυρίως της λειτουργίας της φύσης. Η Θεία Δύναμη πάντα είναι παρούσα αλλά στους ασθενείς που καταφεύγουν στην εναλλακτική θεραπεία θεωρώ ότι η πίστη είναι αυξημένη αφού συνήθως οι ασθενείς αυτοί έχουν απογοητευτεί από τη συμβατική ιατρική

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Ο ασθενής που επιλέγει την εναλλακτική ιατρική γνωρίζει ότι συμμετέχει σχεδόν εξολοκλήρου στη θεραπεία του αφού οι μη συμβατικές πρακτικές δεν τυγχάνουν επίσημης επιστημονικής-ιατρικής αναγνώρισης

8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη, και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

Ναι, μέσω κυρίως του internet όπου αναζητούνται παραδείγματα παρόμοιων περιστατικών και παθήσεων αλλά και μέσω της διαφήμισης (τηλεοράσεις, φαρμακοποιοί κλπ) έτσι ώστε ο ασθενής να αισθάνεται ότι υπάρχει και μια εναλλακτική προσέγγιση του προβλήματός του που ενδεχομένως θα τον βοηθήσει

9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

Απομάκρυνση από τη συμβατική και δοκιμασμένη μέσω ερευνών και παρατηρήσεων χρόνων, συμβατική ιατρική με ότι αυτό συνεπάγεται για την υγεία του ανθρώπου που νοσεί

10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Η εναλλακτική ιατρική γίνεται καθημερινά ολοένα και πιο γνωστή μέσω κατάλληλου promotion των προϊόντων της γεγονός που μπορεί να βοηθήσει στην προς το καλύτερο εξέλιξή της

11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Άτομο «ψαγμένο και βασανισμένο». Κάποιος δηλ ο οποίος ανησυχεί για την υγεία του, έχει ενδεχομένως απογοητευτεί από την κλασσική ιατρική και αναζητά νέους τρόπους λύσης στο πρόβλημά του

Συνέντευξη 2

Ειδικότητα : ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

Ηλικία:35

Έτη ιδιωτικής εργασίας:1

Φύλο : ΑΡΡΕΝ

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

ΔΕΝ ΕΧΩ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΠΛΗΝ ΤΗΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

ΝΟΜΙΖΩ ΚΑΘΟΛΟΥ

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Η ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΑΙΣΘΗΣΗ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΥΕΞΙΑΣ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΥΓΕΙΑ, ΟΤΙ ΔΗΠΟΤΕ ΔΙΑΤΑΡΑΣΣΕΙ ΤΗΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΣΥΝΘΗΚΗ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑ

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

NOMIZΩ ΣΕ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΕΥΕΠΗΡΕΑΣΤΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΛΟΤΕ ΘΕΤΙΚΗ ΑΛΛΟΤΕ ΑΡΝΗΤΙΚΗ

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

OXI

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

ΜΑΛΛΟΝ ΝΑΙ

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΗΨΥΧΙΚΑ ΕΥΑΛΩΤΟΣ-ΕΥΘΥΝΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΗΝ ΟΡΘΗ ΟΔΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη, και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

ΝΑΙ

9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ

10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

ΑΓΝΩΩ

11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

ΧΑΜΗΛΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ Ή ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΣΤΑΘΗ ΨΥΧΙΣΜΟ ΠΟΥ ΕΠΙΖΗΤΟΥΝ «ΜΑΓΙΚΕΣ» ΛΥΣΕΙΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΕΝΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΟΥ ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ ΜΕ ΟΡΓΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΩΝ ΔΟΜΩΝ (ΓΙΑΤΡΟΙ ΛΑΜΟΓΙΑ ,ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΑΘΛΙΑ,ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΙΑΛΥΜΕΝΕΣ ΚΤΛ ΚΤΛ) ΚΑΙ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝ ΤΟΝ «ΜΕΣΣΙΑ»

Συνέντευξη 3

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Ο όρος **εναλλακτική ιατρική** χρησιμοποιείται για να περιγράψει πρακτικές που δεν έχουν αποδειχτεί μέσω της επιστημονικής μεθόδου. Οι πρακτικές που καλύπτονται από τον όρο δεν είναι σαφώς καθορισμένες και συχνά δεν καθορίζονται με συνέπεια στη βιβλιογραφία. Σύμφωνα με το Εθνικό Κέντρο Συμπληρωματικής και Εναλλακτικής Ιατρικής (*National Center of Complementary and Alternative Medicine, NCCAM*), ο όρος περιλαμβάνει διάφορα είδη ιατρικών πρακτικών που δεν θεωρούνται τμήμα της σύγχρονης συμβατικής ιατρικής. Συμβατικά, κύριες πρακτικές που περιγράφονται με τον όρο είναι η **ομοιοπαθητική**, η **παραδοσιακή κινεζική ιατρική**, η **ιριδολογία**, η

ρεφλεξολογία, η αγιουρβεδική ιατρική, η χειροπρακτική, το ρέικι και η βοτανοθεραπεία. Είναι με λίγα λόγια μέθοδοι αντιμετώπισης ασθενειών που κατά κόρον χρησιμοποιούνται σε πολλά μέρη του κόσμου και κυρίως στις χώρες της ανατολής, που όμως δεν έχουν εισχωρήσει στον δυτικό πολιτισμό και στη δυτική ιατρική

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Να πω την αλήθεια επειδή δεν έχω ασχοληθεί με τον τομέα αυτό της ιατρικής, δεν μπορώ να εκφέρω άποψη για το πόσο μπορεί να συμμετέχει στην διατήρηση της υγείας.

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Είναι Όροι πολύ σχετικοί. Με τον σύγχρονο τρόπο ζωής, ποιος μπορεί να πει με βεβαιότητα ότι κάποιος είναι υγιής. Προκειμένου όμως να συνεννοούμαστε, ορίζουμε την υγεία ως την φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού και την ασθένεια ως την παρεκτροπή από το φυσιολογικό τρόπο λειτουργίας.

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Πιθανολογώ ότι εδώ κρύβεται το

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Δυστυχώς ή ευτυχώς όχι! Θα έλεγα όμως ότι ο τρόπος που αντιμετωπίζω τις μυοσκελετικές παθήσεις δεν είναι καθαρά φαρμακευτικός. Προσπαθώ να εντοπίσω λάθη που κάνουν οι ασθενείς τόσο στον τρόπο με τον οποίο τοποθετούν το σώμα τους στο χώρο (αν καμπουριάζουν , πώς περπατούν, πως κάθονται στην καρέκλα του γραφείου τους), λάθη στον τρόπο που εκτελούν τις καθημερινές δραστηριότητες τους ή κατά τις αθλητικές δραστηριότητες τους και να τα διορθώνω, μέσω φυσιοθεραπείας ή

και θεραπευτικής γυμναστικής πάντα με βάση την διεθνή βιβλιογραφία, γιατί σε ένα μεγάλο ποσοστό τα μυοσκελετικά νοσήματα σχετίζονται με αυτά τα λάθη. Αυτή η προσέγγιση που χρησιμοποιώ είναι ότι πιο κοντινό στη εναλλακτική ιατρική

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

7. Δεν θα το έλεγα. Πιστεύω ότι η εναλλακτική ιατρική απλά ακόμα δεν μπορεί να εξηγηθεί πειραματικά και εργαστηριακά και γι αυτό δεν την αποδέχεται η δυτική ιατρική. Στο μέλλον θεωρώ ότι θα βρει και αυτή την θέση της.

8. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Δεν γνωρίζω.

9. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη, και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

Ακόμα δεν πιστεύω ότι έχει γίνει βίωμα στην χώρα μας η γενικότερα στον δυτικό κόσμο.

10. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

Κανένας κίνδυνος και κανένα προσωπικό φόβο δεν έχω από την εξέλιξη αυτών των μεθόδων. Μακάρι να μπορέσει η επιστημονική κοινότητα να αποδείξει τον τρόπο δράσης τους και να βρουν και αυτές την θέση τους στην καθημερινή ιατρική πράξη.

11. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Μέχρι τώρα η εναλλακτική ιατρική δυστυχώς χρησιμοποιείται ως μέσο εύκολου χρήματος και πλουτισμού, τουλάχιστον στην χώρα μας. Αυτός ίσως είναι και ο

κυριότερος λόγος που δεν μπορεί κάποιος να την εμπιστευτεί. Κατά την ταπεινή μου γνώμη, πάντοτε.

12. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Θεωρώ ότι οι περισσότεροι που επιλέγουν την εναλλακτική ιατρική είναι άτομα που τους αρέσκεται ο δυτικό τρόπος ζωής γενικότερα, το άγχος και το στρες, άτομα που θα ήθελαν να επιστρέψουν σε ένα πιο φυσικό τρόπο ζωής, καθώς και άτομα που έχουν βιώσει άσχημες καταστάσεις από την δυτική ιατρική.

Συνέντευξη 4

Ειδικότητα : Ψυχοθεραπεύτρια

Ηλικία: 32

Έτη ιδιωτικής εργασίας: 2

Φύλο : θήλυ

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Ένας φυσικός τρόπος πρόληψης και θεραπείας σωματικών ασθενειών

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Συμπληρωματικά μπορεί να συμβάλλει στη θεραπεία χωρίς να επιβαρύνει τον οργανισμό με χημικά μέσα

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Υγεία= όνειρα, εξέλιξη, πραγματοποίηση στόχων

Ασθένεια= ανασφάλεια, στασιμότητα

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Συμπληρώνει σε πολύ καλό βαθμό τη θεραπευτική διαδικασία διότι συμβάλλει στη μείωση του άγχους και στην αύξηση της καλής διάθεσης

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Ναι, αν χρειάζεται ή το ζητήσει ο ασθενής. Συνήθως ομοιοπαθητική ή βοτανοθεραπεία

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

Όχι

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Υπάρχει έντονη κινδυνολογία οπότε τα μηνύματα μόνο αρνητικά μπορούν να είναι. Όποιος αποφασίσει να απορρίψει την κλασική ιατρική παίρνει ως ένα σημείο και την ευθύνη να καθορίσει ο ίδιος την πορεία της νόσου του. Αυτή η ανάληψη ευθύνης όμως τους περισσότερους τους φοβίζει κυρίως όταν πρόκειται για τα παιδιά τους.

8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη , και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

Ναι διότι έχει δώσει την δυνατότητα να σκεφτούν και να αποφασίσουν ποια είναι η καλύτερη επιλογή για την υγεία τους καθώς και να είναι πιο επιφυλακτική στην κλασική φαρμακευτική αγωγή που τους χορηγείται

9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

Προσωπικά φοβάμαι το κενό που υπάρχει όσον αφορά την κατάρτιση των εναλλακτικών ιατρών. Δεν είμαι σίγουρη αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις όταν κάποιος ασκεί το επάγγελμα.

10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Όλο και περισσότερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον χώρο της εναλλακτικής ιατρικής προσπαθούν να προωθήσουν τα προϊόντα τους μέσω πωλήσεων που βασίζονται αποκλειστικά στις κοινωνικές σχέσεις και επαφές

11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Ανοιχτόμυαλος

Δραστηριοποιημένος

Δείχνει ενδιαφέρον για την ψυχική και σωματική του υγεία

Συνέντευξη 5

Ειδικότητα : Νευρολόγος

Ηλικία: 45

Έτη ιδιωτικής εργασίας: 10

Φύλο : Θήλυ

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Ο όρος εναλλακτική ιατρική για εμένα είναι μια έννοια που δεν μπορώ να πω ότι συμμερίζομαι. Είναι πρακτικές που επιστημονικώς δεν αποδεικνύονται και κατά συνέπεια δεν είναι σωστό να εφαρμοστούν καθώς δεν μπορούν να εγγυηθούν κάποιο αποτέλεσμα στον ασθενή. Δεν είναι καθορισμένες με σαφήνεια πρακτικές και θεωρώ ότι πολλές φορές είναι και επικίνδυνες.

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Για εμένα προσωπικά δεν μπορώ να πω ότι μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική. Η συμβατική ιατρική έχει να κάνει με πολυετή και συνεχή έρευνα , αποτελέσματα, μετρήσεις επιστημονικά τεκμηριωμένες, αναθεωρήσεις θεραπειών . Η εναλλακτική δεν έχει να επιδείξει κάτι τεκμηριωμένα. Και ακόμα και αν υπάρχουν αποτελέσματα θετικά κάποιες φορές αυτό δεν σημαίνει ότι μπορεί να εφαρμοστεί και σε άλλους ασθενείς καθώς αυτές οι πρακτικές δεν είναι ελεγμένες και τα όποια θετικά αποτελέσματα μπορεί να είναι τυχαία.

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Υγεία ,για εμένα, σημαίνει την πλήρη ευεξία του ατόμου σε όλους τους τομείς . Σώμα- Ψυχή – Κοινωνική ευεξία. Ενώ ασθένεια είναι η διαταραχή σε κάποιο από τα παραπάνω ή και σε όλα μαζί καθώς το ένα μπορεί να επηρεάσει το άλλο.

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Σίγουρα επηρεάζεται η ψυχική σφαίρα του ατόμου γιατί ο κάθε ασθενής όταν ψάχνει την υγεία του είναι διατεθειμένος να δοκιμάσει τα πάντα καθώς ελπίζει . Επίσης η επιθυμία του για ίαση μπορεί να τον κάνει να πιστέψει ότι η εναλλακτική ιατρική έχει αποτελέσματα,

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Όχι, δεν θα μπορούσα άλλωστε. Οι ασθενείς έρχονται για να γίνουν καλά και όχι για να πειραματιστούν.

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

Η εναλλακτική ιατρική έχει σαν βάση της τη μεταφυσική , έτσι όποιος αποδέχεται την μεταφυσική την αποδέχονται την εναλλακτική ιατρική ενώ ισχύει και το αντίθετο . Εγώ προσωπικά σαν ορθολογίστρια δεν μπορώ να πώ ότι αποδέχομαι κάτι τέτοιο.

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Θα πρέπει να κατανοήσει ότι παίρνει ρίσκο για την υγεία του. Ιδιαίτερα για τα σοβαρά νοσήματα. Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα ατόμων που κατέληξαν επιλέγοντας να εφαρμόσουν στον εαυτό τους εναλλακτικές πρακτικές.

8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη, και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

Αυτό είναι αλήθεια, όλο και περισσότεροι άνθρωποι στέφονται προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό τυπώνεται με την μεγάλη ποικιλία εναλλακτικών θεραπειών και την ανάπτυξη ολόκληρων κέντρων εναλλακτικών προσεγγίσεων.

9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

Φοβάμαι ότι πολλοί άνθρωποι θα παραπλανηθούν , θα εξαπατηθούν και σίγουρα θα κινδυνεύσουν .Δεν θέλω να φανώ αρνητική αλλά όσον αφορά την υγεία όλα πρέπει να γίνονται με σύνεση, ηθική, σεβασμό στον άνθρωπο και υπευθυνότητα.

10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Είναι σίγουρο ότι η εναλλακτική ιατρική είναι ένα πεδίο για οικονομική ανάπτυξη. Η αγορά συνεχώς αναζητά πεδία για οικονομική ανάπτυξη. Γιατί όχι και αυτός ο χώρος να μην είναι πόλος έλξης του εμπορίου.

11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Είναι ο ασθενής ο οποίος έχει απογοητευτεί από την συμβατική ιατρική λόγω κάποιου δυσία του νοσήματος που υποφέρει από αυτό. Ο ασθενής ο βαθιά θρησκευόμενος που θεωρεί ότι μπορεί να σωθεί με αυτές τις πρακτικές οι οποίες έχουν μια θρησκευτική βάση.

Συνέντευξη 6

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Αν μιλάμε για την ομοιοπαθητική, με μια λέξη απάτη. Εκμεταλλεύεται το placebo effect.

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Καθόλου.

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Νομίζω πως ή απουσία υγείας, δηλαδή η ασθένεια είναι το σημαντικότερο εμπόδιο για την προσωπική ευτυχία.

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Placebo effect αποκλειστικά

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Όχι ποτέ.

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

Ενίστε.

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Ο καθένας έχει τις προσωπικές του ευθύνες για τη ζωή του. Πρόβλημα είναι όμως όταν το εφαρμόζει στα ανήλικα παιδιά του.

- 8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη , και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;**

Η εναλλακτική ιατρική υπάρχει πριν την evidence based ιατρική και σαφώς για αυτό το λόγο έχει βαθιές ρίζες.

- 9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;**

Η άρνηση να ακολουθηθούν οι σωστές θεραπείες

- 10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;**

Όπως είπα η λεγόμενη εναλλακτική ιατρική προηγείται ιστορικά της “κανονικής ιατρικής”. Και φυσικά εξ αυτού συνάγεται ότι η σημαντικότητα της για τα παραπάνω είναι μεγάλη.

- 11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;**

Συνήθως είναι άτομα που δεν τους βοηθά ιδιαίτερα η συμβατική Ιατρική ή άτομα που γενικά πιστεύουν σε “εναλλακτικά πράγματα”

Συνέντευξη 7

Ειδικότητα : Ψυχολόγος, Εκπαιδευτής προγραμμάτων Ψυχικής και Κοινωνικής Υγείας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ηλικία: 29

Έτη ιδιωτικής εργασίας: 6

Φύλο : Α

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Εναλλακτική Ιατρική θεωρώ ότι είναι οτιδήποτε μη φαρμακολογικό με θετικά αποτελέσματα , ως προς την ίαση, όσο ένα φάρμακο. Δυστυχώς το επιστημονικό υπόβαθρο στην εναλλακτική Ιατρική όμως, δεν είναι του επιπέδου της συμβατής , με αποτέλεσμα ο ασθενής να παίρνει ρίσκο.

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Έχοντας ως δεδομένο ότι το 40% των ασθενών στις ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια απευθύνεται στην εναλλακτική Ιατρική, θεωρώ ότι πρέπει να εξελιχθούμε και δεχθούμε τις νέες τάσεις, που δυστυχώς οι παλαιότερες καρεκλοκένταυρες γενιές δυσκολεύονται να τις καταλάβουν και να τις αποδεχθούν

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Συνήθως η Υγεία ορίζεται από τα κοινωνικά πλαίσια που υφίσταται κάποιος. Κάτι που σε μια περιοχή θεωρείται ως ασθένεια, σε άλλες περιοχές θεωρείται βασικό κριτήριο επιβίωσης. Ως προς την προσωπική άποψη κάποιου , υγεία θεωρούμε την οικειότητα που έχει κάποιος με την αυτοπροβολή του και πόσο άνετα νιώθει με αυτό.

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Σύμφωνα με την έρευνα των τελευταίων ετών στην νευροψυχολογία και στις Γνωσιακές Συμπεριφοριστικές Θεραπείες (CBT, CB Coaching) , παρατηρούμε ότι η εναλλακτική ιατρική είναι το κλειδί στις εξερεύνηση και κατανόηση του εγκεφάλου. Όπως για παράδειγμα το fMRi χρησιμοποιείται τα τελευταία χρόνια για την ψυχολογία , με αποτέλεσμα το 90% των ερευνών clinical να γίνονται με βάση fMRi και όχι τόσο με ερωτηματολόγια (συνδυαστικά είναι η πιο συχνή εφαρμογή).

5. Προτείνετε εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Στην πτυχιακή μου του ΒΑ έκανα έρευνα στην 'Ιαση της κατάθλιψης με ηχητικά κύματα» , πράγμα που αντικαθιστά τα ψυχοφάρμακα και τις επιπτώσεις .Σε αυτό το στάδιο βρίσκομαι στην ανάπτυξη εργαστηρίου με πανεπιστήμιο της Αγγλίας για την εφαρμογή του. Δυστυχώς η Ελλάδα είναι πολύ «μικρή» για να δεχθεί την αλλαγή και να στηρίζει τέτοιες προσπάθειες.

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

Γνωρίζουμε τόσα λίγα για την Ψυχή που ακόμα και τα πειράματα του CERN ή του HAARP θεωρούμε ότι μπορούν να έχουν επιπτώσεις στην ψυχική Υγεία . Θαρρώ ότι όντως γνωρίζουμε ελάχιστα και είμαστε στην περίοδο «του χαλκού», ως προς τις γνώσεις μας για την Ψυχολογία/Παραψυχολογία/Μεταφυσική.

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Οι ευθύνες είναι ότι δεν είναι κοινωνικά/επιστημονικά αποδεκτό από την πλειονότητα των επιστημόνων, άρα τους κάνει να νιώθουν άβολα για την επίτευξη του θεμιτού στόχου, όταν απευθύνονται σε μη συμβατικές πρακτικές. Μην ξεχνάμε όμως ότι το μεγαλύτερο ποσοστό απευθύνεται στο φαινόμενο Placebo, που στην ουσία υπάρχει αυτό-ίαση.

8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη , και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

Όλοι μας έχουμε κάτι να προσφέρουμε στο κοινωνικό σύνολο. Όπως οι παππούδες μας μας δίνανε «ματζούνια» για την θεραπεία κρυολογήματος/βήχα, έτσι και οι υπόλοιποι γνωρίζουν κάτι. Ο Ιπποκράτης σύμφωνα με την Οδύσσεια χρησιμοποιούσε τους Πωρείες ή Παρείες. Αυτά ήταν φίδια που δεν ήταν σαρκοβόρα, όμως βοηθούσαν στην ίαση του ασθενούς, εξού και το φίδι του Ιπποκράτη. Δυστυχώς η γνώσεις χάνονται και τυπώνονται γνώσεις ελάχιστες , για τους λίγους. Τα υπόλοιπα δυστυχώς φαντάζουν εμπόριο.

9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

Όσο υπάρχουν επιστημονικές έρευνες πάνω σε μια εναλλακτική θεραπεία για 5-10 χρόνια, για μένα είναι αποδεκτή μέθοδος.

10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Όσο υπάρχουν χρήματα και η παροχή υπηρεσιών στην Υγεία έχει κέρδος, τόσο θα υπάρχουν κόντρες οικονομικές στις πλάτες των ασθενών. Δυστυχώς, το εμπόριο και τα νούμερα τραπεζικών λογαριασμών δεν έχουν ανθρωπιστικό πρόσωπο.

11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Το 100% όσων κάνουν χημειοθεραπεία πεθαίνουν, με πόνους και σωματική/ψυχολογική φθορά. Αν κάποιος δικός σας άνθρωπος έπασχε από καρκίνο θα επιλέγατε αυτή τη μεθοδολογία για τον άνθρωπο που αγαπάτε? Το προφίλ του ατόμου που βρίσκει λύσεις στην εναλλακτική ιατρική, είναι ότι η εφαρμοσμένη δεν έχει το θεμιτό αποτέλεσμα. Τον θεωρώ σκεπτόμενο άνθρωπο

Συνέντευξη 8

Ειδικότητα : Παιδίατρος

Ηλικία:45

Έτη ιδιωτικής εργασίας:15

Φύλο :θήλυ

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Εναλλακτική ιατρική είναι όταν χρησιμοποιείται **αντί** της συμβατικής ιατρικής. Η εναλλακτική θεραπευτική προσέγγιση είναι ευρέως γνωστή κυρίως στις Αγγλόφωνες χώρες με εφαρμογή σε μικρούς και μεγάλους, κυρίως για την διαχείριση χρόνιου πόνου, (καρκινοπαθείς, βετεράνοι στρατιώτες με αναπηρίες) ώστε να μειώνονται οι ανάγκες για τη λήψη φαρμάκων και οι παρενέργειες αυτών. Επίσης εφαρμόζεται σε

παχύσαρκους για έλεγχο και μείωση σωματικού βάρους, για διακοπή καπνίσματος. Γιόγκα, μασάζ, διαλογισμός, βελονισμός, λήψη φυτικών προϊόντων/συμπλώματα διατροφής(μυρουρέλαιο), ομοιοπαθητική, χαλάρωση μέσω ασκήσεων αναπνοών, ρεφλεξιολογία, κινησιοθεραπεία(Pilates), αρωματοθεραπεία.

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Τότε ίσως να μιλάμε για ολιστική ιατρική όπου θα μπορούμε να εφαρμόσουμε την συμβατική ιατρική με την ένταξη κάποιων εναλλακτικών πρακτικών, φροντίζοντας σώμα, νου και ψυχή;

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Είναι η απουσία ασθένειας και η πηγή της ζωής, ένα από τα πολυτιμότερα αγαθά που ο άνθρωπος την εκτιμά και τη σέβεται μόνο όταν την «χάσει». Σύμφωνα με τον ΠΟΥ «Η υγεία είναι μια κατάσταση πλήρους φυσικής, πνευματικής και κοινωνικής ευημερίας και όχι απλώς η απουσία ασθένειας ή αναπηρίας»

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Ο άνθρωπος είναι ευάλωτος σε προτάσεις δελεαστικές με ανώδυνες και άμεσες εφαρμογές, χωρίς να υπολογίζει το κόστος, όταν βρίσκεται σε ψυχολογική φόρτιση κυρίως όταν καλείται να διαχειρισθεί το επείγον, την ασθένεια και τον επικείμενο θάνατο. Έτσι λοιπόν η επιλογή της εναλλακτικής ιατρικής είναι πανάκεια και πολλές φορές στην σφαίρα του ψυχικού κόσμου φαντάζει μονόδρομος.

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Διακριτικά καθοδηγώ σε επιστημονικά αποδεδειγμένες θεραπείας, εξηγώντας και παραπέμποντας τους ασθενείς μου να αποφύγουν και να μην επηρεάζονται από τεχνικές που μπορεί να επιβαρύνουν την υγεία του μικρού παιδιού.

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

Ευθυγραμμίζομαι με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγεία το αποκάλεσε αυτό «απειλή στην ασφάλεια του καταναλωτή».

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Με μια έκφραση «ας πρόσεχε», γιατί δεν υπάρχει δικαιολογία στην σημερινή εποχή οι άνθρωποι να μην ενημερώνονται από την επιστημονική κοινότητα.

8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη, και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

Επί της ουσίας είναι μια εναλλακτική βιομηχανία υγείας, αξίας δισεκατομμυρίων δολαρίων. Προσελκύει συνήθως απροστάτευτους ασθενείς, αδύναμους συναισθηματικά, οι οποίοι γίνονται εύκολη λεία στα χέρια επιτήδειων. Εναποθέτουν τις ελπίδες τους σε ψεύτικες υπόσχησης, γιατί αυτή η πορεία θέλουν να πιστεύουν ότι είναι πιο εύκολη και ανώδυνη.

9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

Η ιατρική εξελίσσεται με βήματα αργά, η εναλλακτική ιατρική πολύ πιο γρήγορα κερδίζοντας μέσα από την παραπληροφόρηση πολλούς οπαδούς τους οποίους οδηγεί αργά και σταθερά σε οικονομική και ψυχολογική καταστροφή. Είναι μια μη παρεμβατική θεραπεία και δεν έχει παρενέργειες σε αντίθεση με την περίπτωση κάποιου φαρμάκου ή χειρουργείου.

10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Ίσως μια σχέση πάθους και αγάπης, γιατί όλες μαζί οδηγούν σε ψεύτικες αλλά μοιραία επικίνδυνες για την ζωή ελπίδες.

11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Ελπίζει σε αυτό που του προσφέρει η εναλλακτική, αδύναμος καταναλωτής, δεν είναι λογικός αλλά ευαίσθητος, δεν θέλει να ρισκοκινδυνεύσει από επικείμενες παρενέργειες και τον θάνατο.

Συνέντευξη 9

Ειδικότητα : παιδίατρος

Ηλικία:44

Έτη ιδιωτικής εργασίας:12

Φύλο : γυναίκα

1. Τι είναι για εσάς η εναλλακτική ιατρική;

Εναλλακτικές μέθοδοι μη πιστοποιημένες βιβλιογραφικά οι οποίες ωστόσο μπορεί να βοηθήσουν μπορεί όμως να επιδεινώσουν άσχημα την υγεία του ασθενούς.

2. Πόσο σπουδαία μπορεί να συμπληρώσει την συμβατική ιατρική για την τήρηση της ακεραιότητας της υγείας του σώματος;

Επικουρικά σε ορισμένες περιπτώσεις.

3. Τι σημαίνει για εσάς η υγεία και τι η ασθένεια;

Υγεία: κατάσταση πλήρους σωματικής και ψυχικής ευεξίας. Ασθένεια αποτελεί την απουσία υγείας.

4. Ποια η επίδραση της εναλλακτικής ιατρικής στη ψυχική σφαίρα του ανθρώπου;

Έχει αποδειχθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι ασθενείς ωφελούνται με placebo θεραπείες, επομένως η επίδραση της μπορεί να είναι θετική ανάλογα με το επίπεδο ψυχικής υγείας.

5. Προτείνεται εναλλακτικές πρακτικές στα νοσήματα που θεραπεύετε;

Όχι

6. Πιστεύετε πως εναλλακτικές πρακτικές αγγίζουν τα όρια της μεταφυσικής;

Όχι

7. Ποια μηνύματα και ποιες ευθύνες προκύπτουν για τον άνθρωπο εάν αυτός επιλέξει για την θεραπεία του μη συμβατικές πρακτικές;

Η απόφαση αποτελεί δικαίωμα στα πλαίσια της ανθρώπινης ελευθερίας.

8. Πιστεύετε πως η εναλλακτική ιατρική έχει εισβάλει στην ανθρώπινη σκέψη, και εάν έχει γίνει πως έχει τυπωθεί αυτό;

Το σίγουρο είναι ότι συζητείται ευρέως και απασχολεί όλο και περισσότερο την κοινή γνώμη καθιστώντας πολλές φορές την διαχείριση των περιστατικών δύσκολη.

9. Ποιος μπορεί να είναι ο κίνδυνος και ποιος ο προσωπικός σας φόβος από την εξέλιξη των εναλλακτικών μεθόδων και πρακτικών;

Η απειλή της υγείας του ασθενούς.

10. Ποια είναι η σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές σχέσεις στο εμπόριο και στην εξέλιξη της εναλλακτικής ιατρικής;

Καμία

11. Μπορείτε να μας δώσετε μια περιγραφή από το προφίλ του ατόμου που βρίσκει ενδιαφέρουσα την εναλλακτική ιατρική;

Δεν νομίζω ότι υπάρχει συγκεκριμένο προφίλ.

